

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2018

GOVERN
ILLES
BALEARIS

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2018

Direcció:

Llorenç Pou Garcías
Director General d'Ocupació i Economia

Coordinació:

Maria del Mar Ribas Mas

Autors:

Laura Alomar Llorente
Catalina Martorell Company
Maria del Mar Ribas Mas

Maquetació:

Catalina Martorell Company

G CONSELLERIA
O TREBALL, COMERÇ
I I INDÚSTRIA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ OCUPACIÓ I ECONOMIA

RESUM EXECUTIU	5
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL.....	7
1.1. Evolució econòmica internacional.....	7
1.2. Evolució econòmica espanyola.....	9
PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS.....	11
2.1. Evolució de l'estructura demogràfica.....	11
2.2. Evolució econòmica.....	18
2.3. Evolució del teixit empresarial.....	20
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS.....	37
3.1. La població activa	37
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva.....	37
3.1.2. Població activa per nivell d'estudis.....	40
3.1.3. Evolució de la taxa d'activitat.....	47
3.2. La població ocupada	50
3.2.1. Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social.....	50
3.2.2. Les hores treballades.....	58
3.2.3. Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional.....	60
3.2.4. Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat.....	67
3.2.5. Perfil dels ocupats per nivell d'estudis.....	69
3.2.6. Ocupats per tipus de contracte i de jornada.....	78
3.3. La població aturada.....	80
3.3.1. Evolució de la població aturada.....	80
3.3.2. Atur per activitat econòmica.....	85
3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis.....	87
3.3.4. Evolució de la taxa d'atur	90
3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur.....	93
3.3.6. Durada de la demanda.....	94
3.3.7. Població aturada i cobertura de les prestacions.....	98
3.4. Condicions de treball i relacions laborals.....	99
3.4.1. Els convenis col·lectius.....	99
3.4.2. Els costos laborals i les hores treballades.....	100
3.4.3. La sinistralitat laboral.....	103
3.4.4. Regulació de l'ocupació.....	107
4. ANNEX: TAULES PER ILLES	109
5. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS	121
6. LLISTA DE FONTS I INDICADORS	126

RESUM EXECUTIU

- L'activitat econòmica ha experimentat una desacceleració a nivell global l'any 2018, tant pel que fa a les economies avançades com a les emergents. Un factor important en la reducció de l'activitat ha estat el comerç internacional per les tensions comercials existents.
- El creixement del PIB de les Illes Balears manté un ritme elevat que el situa en el 2,7%, segons les dades de la Direcció General d'Ocupació i Economia. A Espanya la variació interanual del PIB es redueix en termes interanuals i assoleix un valor del 2,5%. Tot i que tots els sectors redueixen el VAB en termes interanuals el sector de la construcció representa el major valor de les Illes, seguit pels serveis i per la indústria, que es manté en positiu.
- Per quart any consecutiu creix el nombre d'empreses de les Balears el 2018 respecte de l'any anterior (+3,8%), segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. De la mateixa manera, els comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) també registren un augment d'empreses (+1,9%), bàsicament en empreses de la construcció i dels serveis.
- La població activa de les Illes experimenta un augment en termes interanuals el 2018 (+3,1%). Al mateix temps, la població inactiva creix un +1,7%, empenya principalment per l'increment del nombre de persones que es declaren estudiants o jubilats. De nou, la taxa d'activitat de les Balears és la més alta de l'Estat.
- La població ocupada segons les dues fonts analitzades també mostra un augment del nombre de treballadors en termes interanuals. Per una banda, segons l'Enquesta de població activa (EPA), el creixement respecte del 2017 és d'un +4,2%, de manera que el nombre d'ocupats se situa en 560.175 persones. Per l'altra, els registres de la TGSS mostren un increment interanual més suau (+3,4%), amb un total de 496.712 persones afiliades. El 2018 totes les illes presenten augments interanuals de l'afiliació. Per sectors, per tercer any consecutiu tots ells guanyen afiliats, especialment la construcció, seguida dels serveis, la indústria i l'agricultura.
- Segons l'EPA, la població ocupada durant el 2018 creix a un ritme semblant al nombre total d'hores efectives treballades. Per tant, el mercat de treball compta amb més treballadors ocupats, al temps que n'augmenten les hores efectives per treballador.
- El nivell educatiu dels treballadors de les Balears és més baix que a nivell estatal, fet que repercuteix en l'ocupació. Així, les Illes són la tercera autonomia amb el menor percentatge de població ocupada amb estudis superiors finalitzats d'Espanya. A més,

l'índex de desajust, és a dir, els ocupats amb estudis superiors que treballen en ocupacions de mitjana o baixa qualificació se situa en el 43,5%, per sobre de la mitjana nacional i a molta distància de Madrid, que és la comunitat amb la taxa més baixa.

- La contractació creix un 4,2% respecte a l'any anterior. A més, millora la qualitat de l'ocupació en termes interanuals, ja que augmenta la contractació indefinida i a temps complet i es redueix la temporal i a temps parcial.
- La taxa d'atur de les Illes Balears manté la tendència a la baixa el 2018 i assoleix l'11,5% de la població activa. Amb aquest resultat se situa per sota de la mitjana espanyola (15,3%), que també disminueix respecte del 2017. Així, l'any es tanca a les Balears amb 48.641 persones en situació d'atur inscrites en el SOIB, un 5,5% menys que ara fa un any. Aquest descens és més intens en el cas dels homes, el col·lectiu de 25 a 54 anys i els espanyols.
- El perfil de l'atur a les Illes el 2018 és el següent: el 55,8% de les persones en atur són dones, el 65,6% tenen entre 25 i 54 anys, i més d'un 90% dels aturats compten com a màxim amb els estudis obligatoris. Els desocupats de llarga durada representen el 27,9% del total dels aturats inscrits en el SOIB, i un 51,2% dels aturats no cobra cap tipus de prestació.
- Les dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social mostren que s'han signat a les Illes 47 convenis col·lectius, que afecten 185.806 treballadors. Respecte als costos laborals, el 2018 augmenten a 13 comunitats autònomes, entre elles a les Illes Balears, que assoleixen el creixement més intens. El cost salarial per hora treballada a les Illes Balears presenta el valor més alt de la sèrie (2008-2018).
- La sinistralitat laboral cau en el 2018 després de cinc anys consecutius d'increments. L'índex d'incidència se situa en 4.951,3 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes, el més alt de l'Estat.

PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1. Evolució econòmica internacional

El 2018 l'activitat econòmica mundial ha experimentat una desacceleració, especialment durant el segon semestre.

Durant l'any 2018, l'activitat econòmica ha perdut dinamisme a nivell global. Malgrat això, mentre que l'economia de la Unió Europea sí que ha experimentat una desacceleració, els Estats Units mantenen un cert dinamisme. Un factor important en la reducció de l'activitat ha estat el comerç internacional, el qual a conseqüència de les tensions comercials ha manifestat la seva feblesa. Aquestes tensions i les incerteses que encara es mantenen (el Brexit, la vulnerabilitat d'algunes economies emergents, etc), han provocat la revisió de creixement del PIB.

El creixement mundial estimat del 2018 és del 3,7%, segons l'FMI. Ara bé, es donen divergències segons els països i s'espera un descens de l'activitat en algunes economies d'Europa i d'Àsia. Les economies emergents presenten una gran volatilitat, especialment a la Xina, per les tensions comercials amb els Estats Units. Alhora, també es preveuen contraccions a l'Argentina i a Turquia.

A les economies avançades també es preveu una moderació de l'activitat. Per països, als Estats Units la retirada dels plans d'expansió

fiscal provoquen una reducció de les dades, amb una estimació del producte del 2,9%. En el Regne Unit, la influència del Brexit ha situat l'activitat en l'1,4%, tres dècimes menys que el 2017. Japó ha perdut quasi un punt percentual i situa l'estimació del 2018 en el 0,9%. Pel que fa a la zona euro també es rebaixa sis dècimes de punt, de manera que el creixement assolix l'1,8%, reflectint la moderació experimentada en el segon trimestre.

Les estimacions del Fons Monetari Internacional (FMI) per al 2019 i el 2020 auguren un descens del creixement mundial respecte del 2018 en dues dècimes de punt en el primer cas i d'una en el segon, fet que situa el producte mundial en el 3,5% i en el 3,6%, respectivament. Ara bé, l'anàlisi per zones mostra evolucions diferents. D'una banda, a les economies avançades la previsió mostra una tendència a la baixa i, en alguns casos una estabilització pel 2020. Així, als Estats Units el creixement tendeix a reduir-se i serà del 2,0% i de l'1,7% per als dos propers anys, a l'igual que el Japó (un 1,1% el 2019 i un 0,8% el 2020). De l'altra, als països emergents s'espera una estabilització el 2019 (el 4,5%), mentre que augmenta el 2020 (4,9%), empena principalment per les economies asiàtiques.

A la zona euro, les previsions s'han revisat a la baixa, entre d'altres, per les tensions del comerç i de l'alentiment dels mercats emergents, per la sostenibilitat del deute d'alguns estats i les incerteses del Brexit. Les previsions dels pròxims dos anys es condicionen

a l'evolució d'aquests factors. Segons l'FMI s'espera un increment de l'1,6% el 2019 i de l'1,7% el 2020. Per la seva banda, les previsions econòmiques intermèdies d'hivern de la Comissió Europea per al 2019 i el 2020 són similars (1,3% i 1,6%, respectivament).

Taula 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2017	2018	Perspectives 2019	Perspectives 2020
	Taxa de variació interanual del PIB			
Índia	6,7	7,3	7,5	7,7
Xina	6,9	6,6	6,2	6,2
Brasil	1,1	1,3	2,5	2,2
Estats Units	2,2	2,9	2,5	1,8
Japó	1,9	0,9	1,1	0,5
Regne Unit	1,8	1,4	1,5	1,6
Zona euro	2,4	1,8	1,6	1,7
Alemanya	2,5	1,5	1,3	1,6
França	2,3	1,5	1,5	1,6
Itàlia	1,6	1,0	0,6	0,9
Espanya	3,0	2,5	2,2	1,9

Font: FMI. Perspectives de l'economia mundial, gener de 2019.

Taula 2. Evolució de les taxes d'ocupació i d'atur per països (2018)

Àrea	Taxa d'ocupació 2018				Taxa d'atur 2018			
	I T	II T	III T	IV T	I T	II T	III T	IV T
Estats Units	60,3	60,4	60,4	60,6	4,1	3,9	3,8	3,8
Japó	59,3	60,2	60,2	60,3	2,5	2,5	2,5	2,4
Regne Unit	74,6	74,5	74,7	75,0	4,2	4,0	4,2	3,8
UE-28	67,8	68,6	69,0	68,9	7,8	7,1	6,9	7,0
Alemanya	75,4	75,4	76,3	76,5	3,1	3,0	2,9	2,9
França	64,8	65,5	65,7	65,4	9,8	8,8	8,9	9,3
Itàlia	57,6	59,1	58,9	58,5	13,0	11,9	10,6	12,2
Espanya	61,1	62,5	63,0	63,0	18,7	17,2	16,3	16,3

Font: Eurostat (dades desestacionalitzades).

1.2. Evolució econòmica espanyola

El 2018 s'alenteix el ritme de creixement amb una taxa de variació del PIB real del 2,5%.

L'economia espanyola, tot i que manté l'evolució favorable dels darrers temps, experimenta un lleuger alentiment el 2018. El creixement interanual del PIB, malgrat que baixa del 3% se situa per sobre del 2% durant tots els trimestres de l'any. Així, l'estimació de la variació del PIB per al 2018 a Espanya és del 2,5% i supera en set dècimes la de la zona euro. Les previsions de l'economia espanyola mostren un descens del ritme de creixement a conseqüència, especialment, d'un context internacional més feble. Per una banda, les previsions de l'FMI són del 2,2% per al 2019 i de l'1,9% per al 2020, molt similars a les de la Comissió Europea (2,1% i 1,9%, respectivament). Per l'altra, el Consell de Ministres en l'actualització de l'escenari macroeconòmic ha reduït a la baixa la previsió del 2019, fins el 2,2%.

Malgrat les incerteses existents a nivell global (tensions comercials, enduriment de les condicions financeres, entre d'altres), l'economia espanyola serà de les que més crei-

xi a nivell europeu. La reducció dels preus del petroli i l'augment de la renda disponible afavoreixen la bona evolució de l'activitat a Espanya. Aquesta es veurà reforçada per la previsió d'un repunt de les exportacions i d'un increment del consum privat i públic. El creixement del consum públic serà menor que el privat per la necessitat de complir l'objectiu de dèficit. El dèficit públic presenta una desviació del 2,6% el 2018, el qual malgrat que se situa per sobre del objectiu, per primera vegada en més de deu anys baixa del 3% i permet a Espanya sortir del procediment de dèficit excessiu de la Comissió Europea (3%).

El mercat de treball continua presentant una evolució positiva, amb més persones ocupades i menys en situació d'atur. Pel que respecta a l'afiliació, continua el creixement en tots els sectors. Augmenta el nombre d'afiliats, especialment en la construcció, però també en els serveis, la indústria i més lleugerament en l'agricultura. L'atur alenteix el ritme de descens amb un 5,5% menys de persones aturades que fa un any. Les previsions per a l'any 2019 mantenen la tendència actual del mercat laboral.

Taula 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2018)

Taxes de variació interanual	2018TI	2018TII	2018TIII	2018TIV
Despesa en consum final	2,9	2,1	2,1	2,3
Despesa en consum final de les llars	3,1	2,2	2,1	2,2
Despesa en consum final de les AP	2,2	1,9	2,1	3,0
Formació bruta de capital				
Formació bruta de capital fix (FBCF)	3,8	7,0	5,5	4,6
FBCF. Béns d'equipament	1,8	10,3	7,2	4,8
FBCF. Construcció	5,6	6,3	5,5	4,8
Demanda nacional (aportació al creixement del PIB)	-0,2	-0,6	-0,4	-0,3
Exportacions de béns i serveis	3,3	2,3	1,3	1,8
Importacions de béns i serveis	4,4	4,6	2,5	3,1
PIB pm taxa intertrimestral	0,6	0,6	0,6	0,7
PIB pm taxa interanual	2,8	2,5	2,4	2,4
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	2,2	3,4	-1,5	3,2
VAB pb Indústria i Energia	2,5	2,0	1,2	-1,1
VAB pb Construcció	7,1	6,8	7,1	6,3
VAB pb Serveis	2,6	2,4	2,6	2,9
Ocupació total (ocupats equivalents a temps complet)	2,6	2,5	2,5	2,6
Taxa d'atur (EPA) en% de la població activa	16,7	15,3	14,6	14,5
ESI (indicador de clima econòmic)	109,6	109,4	106,7	106,4

Fonts: OTIB, a partir de dades de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya, del PIB a preus de mercat, base 2010 (INE), de l'Enquesta de població activa (INE) i de la Comissió Europea. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Variació interanual.

PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS

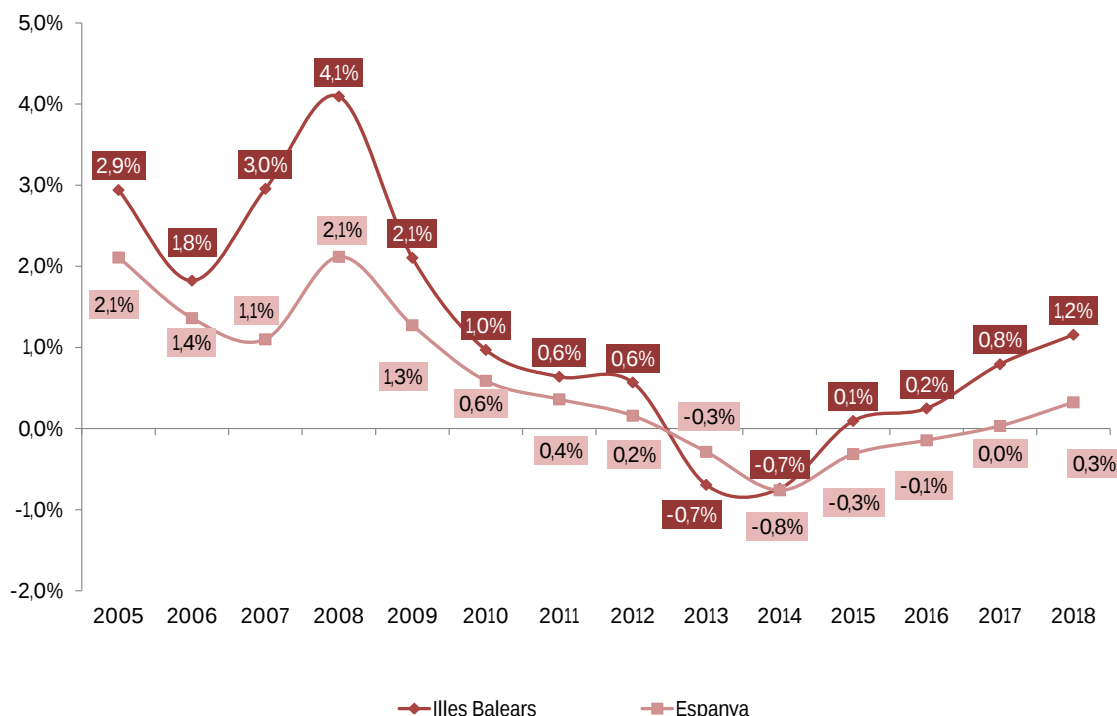
2.1. Evolució de l'estructura demogràfica

La població augmenta en termes interanuals a les Illes Balears —un 1,2%— per l'increment dels residents espanyols i de la Unió Europea, mentre que es perd població entre els no comunitaris (10.974 baixes del padró).

D'acord amb les dades del padró municipal a l'1 de gener de 2018, la població de les Illes Balears és de 1.128.908 persones. De nou creix el nombre d'habitants a les Illes, un 1,2% (12.909 persones més). En comparació amb

les dades a l'1 de gener de l'any 2000, la població resident a les Balears ha crescut molt, un +33,5%, que sumen 283.278 persones més. Per la seva banda, a Espanya, la població pràcticament es manté (0,3%). Respecte de l'any 2000 el conjunt d'Espanya també ha guanyat població, però menys proporcionalment que a Balears (+15,4%). El creixement interanual de la població de les Illes se situa de manera habitual per sobre de l'espanyola, amb l'excepció de l'any 2013, com s'observa al gràfic 1.

Gràfic 1. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2005-2018)

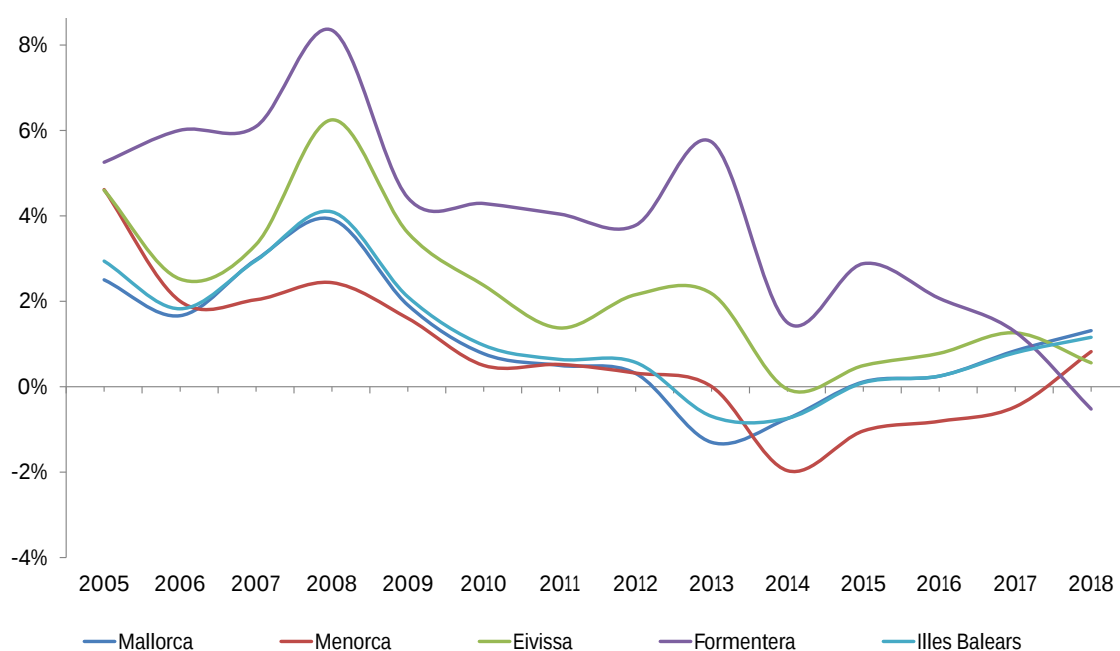

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

La població de les Illes Balears per illa és la següent: Formentera registra 12.216 habitants, que representen l'1,1% del total; la segueixen Eivissa, que agrupa al 12,8% (144.659 residents); Menorca, amb el 8,1% (91.920 habitants), i, finalment, Mallorca, la qual com l'illa més gran de l'arxipèlag concentra al 78,0% de la població illenca (880.113 persones). En termes interanuals, totes elles guanyen residents, amb l'excepció de Formentera (-0,5%). Destaca el creixement de Mallorca (+1,3% habitants més), seguida per Menorca (+0,8%) i Eivissa (+0,6%).

L'evolució de la població des de l'any 2000 a les Illes mostra un intens creixement, un 33,5%, com ja s'ha comentat abans. Per illa, s'ha de destacar el fort augment a les Pitiüses i, especialment, a Formentera, on pràcticament s'ha duplicat la població en aquests anys. Eivissa també ha vist créixer el nombre d'habitants un 61,4%. Alhora, a Mallorca i Menorca l'augment, tot i ser considerable, no ha assolit xifres tan elevades (+30,0% i +26,4%, respectivament).

Gràfic 2. Creixement percentual de la població per illes (2001-2018)

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

Segons les dades del padró a l'1 de gener del 2018 la població de les Balears ha experimentat un augment de 12.140 habitants en el darrer any, la qual cosa situa la població balear, com ja s'ha comentat, en 1.128.139 persones. El perfil d'aquest creixement és, d'acord amb la nacionalitat, espanyol (6.661 habitants més) i comunitari (16.453 persones més). En canvi, el nombre de ciutadans de fora de la Unió Europea disminueix (-10.974 menys). El col·lectiu d'estrangers a les Illes Balears as-

leix el 17,1% de la població. Aquest grup va assolir el seu valor màxim el 2010 (21,9%), moment a partir del qual va començar a perdre pes, i a dia d'avui no s'han recuperat aquelles xifres. Inicialment el descens ve marcat per la recessió, però algun grup d'estrangers mostra encara un creixement negatiu (el 2018 el grup d'extracomunitaris), mentre que per al conjunt de població el nombre d'habitants creix per quart any consecutiu.

L'evolució dels estrangers mostra diferències segons el seu origen. Des de l'inici de la sèrie (any 2007) fins l'any 2015 el pes del grup d'estrangers de la UE-28 va superar el dels no comunitaris. Aquesta situació va canviar el 2016 i es manté en el 2018, amb un major pes de les persones de fora de la Unió Eu-

ropea respecte de les comunitàries (8,9% i 9,2%, respectivament), tot i que la diferència es va escurçant. En nombres absoluts, en el darrer any els membres de la Unió Europea incrementen la població un +1,4%, mentre que els extracomunitaris perden un -1,1%.

Taula 4. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2010-2018)

	Valors absoluts						Pes sobre el total de la població					
	2010	2012	2014	2016	2017	2018	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Nacionalitat												
Pob. espanyola	863.793	876.869	900.330	918.324	929.066	935.727	78,1%	78,3%	81,6%	82,9%	83,2%	82,9%
Pob. estrangera	242.256	242.570	203.112	188.896	186.933	192.412	21,9%	21,7%	18,4%	17,1%	16,8%	17,1%
UE-27	126.974	133.740	103.264	78.971	75.925	92.378	11,5%	11,9%	9,4%	7,1%	6,8%	8,2%
NO UE	115.282	108.830	99.848	109.925	111.008	100.034	10,4%	9,7%	9,0%	9,9%	9,9%	8,9%
Grups d'edat												
< 16 anys	177.858	181.544	182.553	183.016	183.770	183.920	16,1%	16,2%	16,5%	16,5%	16,5%	16,3%
16-64 anys	773.701	775.225	757.300	755.747	761.126	769.444	70,0%	69,3%	68,6%	68,3%	68,2%	68,2%
> 64 anys	154.490	162.670	163.589	168.457	171.103	174.775	14,0%	14,5%	14,8%	15,2%	15,3%	15,5%
Total població	1.106.049	1.119.439	1.103.442	1.107.220	1.115.999	1.128.139	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

A més llarg termini es pot comparar l'evolució del grup d'estrangers. Així, s'observa com han incrementat el pes respecte del conjunt de població de les Illes. Han passat de representar el 8,4% de la població l'any 2000 a sumar el 17,1% el 2018. És a dir, han guanyat 8,7 p.p. en aquest període. Al mateix temps,

a Espanya aquesta diferència és de 6,8 p.p. Aquestes xifres mostren la major capacitat d'atracció que presenten les Illes respecte del conjunt nacional, entre d'altres causes, pel major dinamisme del mercat de treball balear.

Taula 5. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2018).

	Espanya		Illes Balears	
	2000	2018	2000	2018
Homes	49,0	49,0	49,8	49,8
Dones	51,0	51,0	50,2	50,2
Població estrangera respecte al total	3,3	10,1	8,4	17,1
Població entre 16 i 64 anys	67,5	65,3	69,1	68,2
TOTAL	41.116.842	46.698.569	878.627	1.128.139

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

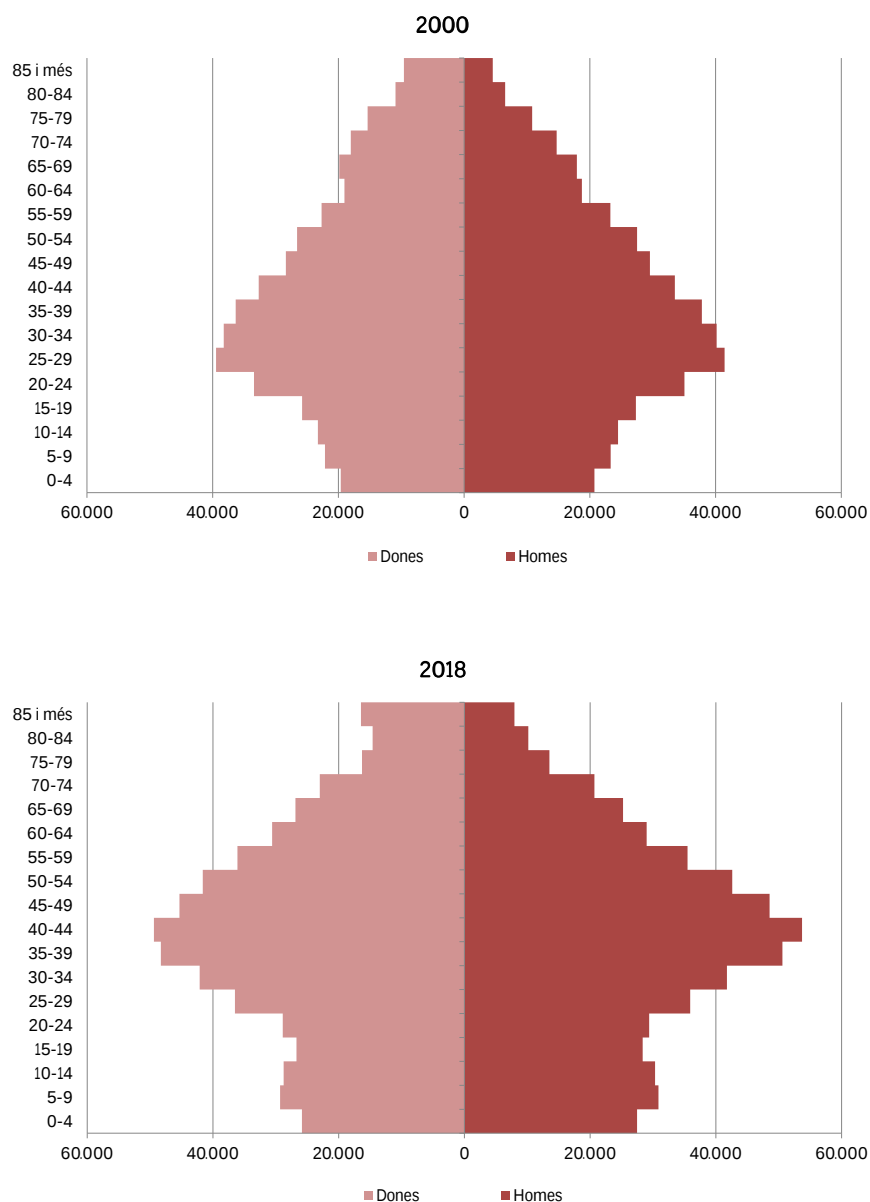
D'acord amb les piràmides de població es descriu la distribució dels habitants de les illes per edat i sexe. Per sexe, el 50,2% dels residents a Balears són dones i el 49,8% són homes i, pel que fa a la variació interanual, homes i dones han incrementat el seu nombre de manera similar (un +1,2% i un 1,0%, respectivament) en el darrer any. A simple vista, al gràfic 3 es comprova com la població s'ha incrementat a tots els grups d'edat, independentment del sexe. El grup que concentra la major part de la població és el que es troba en edat de treballar (de 16 a 64 anys), que és el 69,2% de la població. El segueixen els majors de 65 anys (15,5%) i els menors de 16 anys, que representen el 15,3%. Fins ara el pes dels joves havia superat el dels majors però enguany ja s'ha invertit la situació, de manera que es pot esperar que a partir d'ara el pes dels majors continuï superant el dels més joves. Aquesta situació es recull a les projeccions, que mostren una inversió de la piràmide a mitjà termini pel descens de la natalitat i de la mortalitat. Aquesta inversió

vindrà acompanyada de canvis socials i econòmics, que provocaran una major pressió sobre els sistemes de protecció social.

En termes interanuals, destaca la pèrdua de població entre els 0 i els 4 anys pel descens dels naixements a les Illes, i l'augment dels habitants, especialment, a partir dels 50 anys, per l'increment de l'esperança de vida, que el 2017 (darrer any disponible) se situa en 82,9 anys, 4,5 anys més que a l'any 2000. Al mateix temps es manté el descens d'habitants entre 30 i 39 anys, en ambdós sexes.

En comparació amb l'any 2000, a l'igual que en els darrers anys, l'augment més important es correspon amb els majors de 65 anys (un 36,3%), seguits pels menors de 15 anys (29,3%). La franja d'edat de població en edat de treballar (de 16 a 64 anys) ha guanyat 163.929 persones més en aquests anys (un 26,6% més).

Gràfic 3. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2018)

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

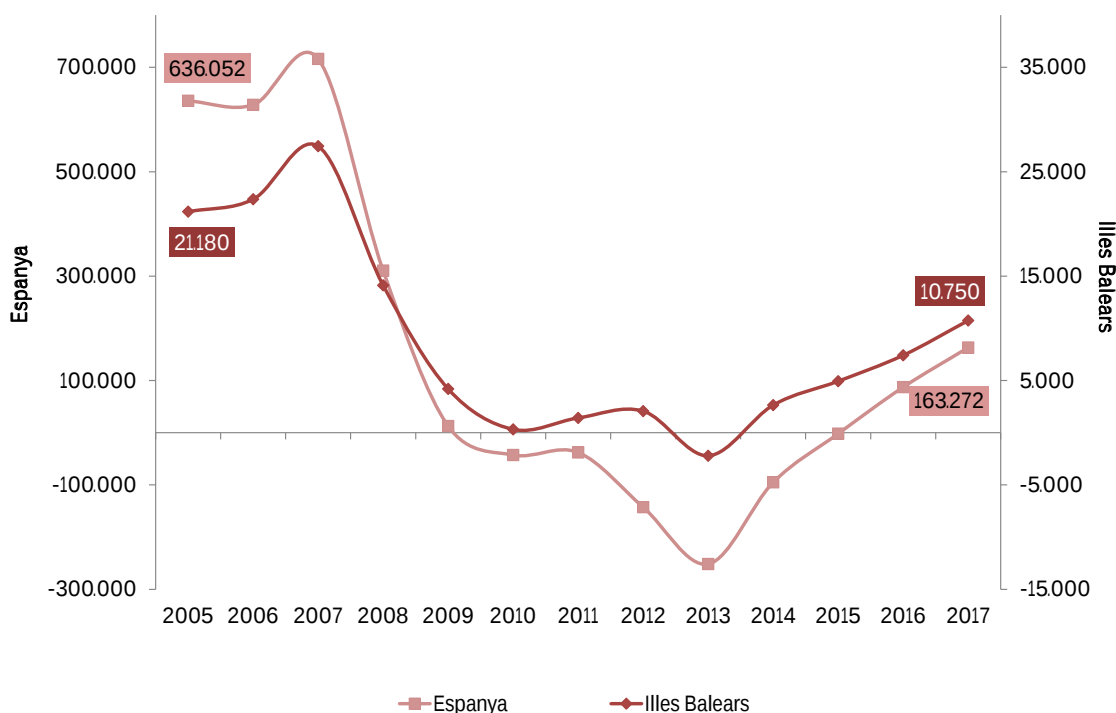
Un factor important a tenir en compte quan es xerra de demografia és el recompte de la població que entra i surt de la comunitat autònoma. Aquestes dades es recullen en els fluxos migratoris que presenta l'INE. A les Illes Balears el saldo migratori és positiu des de l'any 2002, que és el primer que s'analitza, amb l'excepció de 2013 (-2.207 persones). L'evolució positiva de la migració troba l'explicació en el mercat laboral de les Illes, que les posiciona com un destí atractiu a l'hora de trobar una feina. En canvi, Espanya ha pre-

sentat un flux negatiu des del 2010, de manera que el nombre de persones que abandonaven el país superava el de les que hi entraven. En aquests anys, durant la recessió es va accentuar la sortida del país de molts estrangers per les dificultats de trobar un lloc de treball i, darrerament, per la sortida de nacionals qualificats a la recerca de millors oportunitats. Aquesta tendència es va rompre el 2016 amb un saldo migratori positiu i es manté el 2017 amb 163.272 persones.

Al gràfic 4 es mostra el flux migratori des del 2005 fins al 2017 (darrer any disponible), tant d'Espanya com de les Illes Balears. El saldo creix fins a l'any 2007, coincidint amb el període d'expansió, empès per la gran demanda de treballadors de les economies espanyola i balear. A partir d'aquí, el resultat és diferent

per a les Balears i per a Espanya. Mentre que les Illes pràcticament mantenen tots els anys el saldo en positiu, a Espanya les sortides superen les entrades. Ara bé, per segon any consecutiu al 2017, tant Espanya com les Illes mostren un resultat positiu (163.272 i 10.750 persones, respectivament).

Gràfic 4. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2005-2017)

Font: OTIB, a partir de l'Estadística de migracions (INE).

Quant a la immigració, el 2017 han arribat a les Balears 20.196 persones, que representen un augment considerable respecte el 2016 (+33,5%). D'aquestes, el 49,6% són homes i el 50,4% restant són dones. Quant a la nacionalitat, el 10,3% dels nouvinguts són espanyols i la resta estrangers (18.118 persones). En el conjunt d'Espanya han entrat 532.132 persones, un 28,3% més que ara fa un any.

Per la seva banda, l'emigració a les Illes creix també de manera destacada i situa el nombre de persones que surten de l'arxipèlag en 9.446, un 22,5% més que el 2016. Al contrari que en la immigració, la major part de les persones que surten de les Illes són homes

(53,9%), davant un 46,1% de dones. També hi ha diferències en la nacionalitat, ja que el nombre d'espanyols que deixen les Balears (25,2%) supera el dels que hi entren (10,3%). Els estrangers que emigren són menys (74,8%) que els que entren.

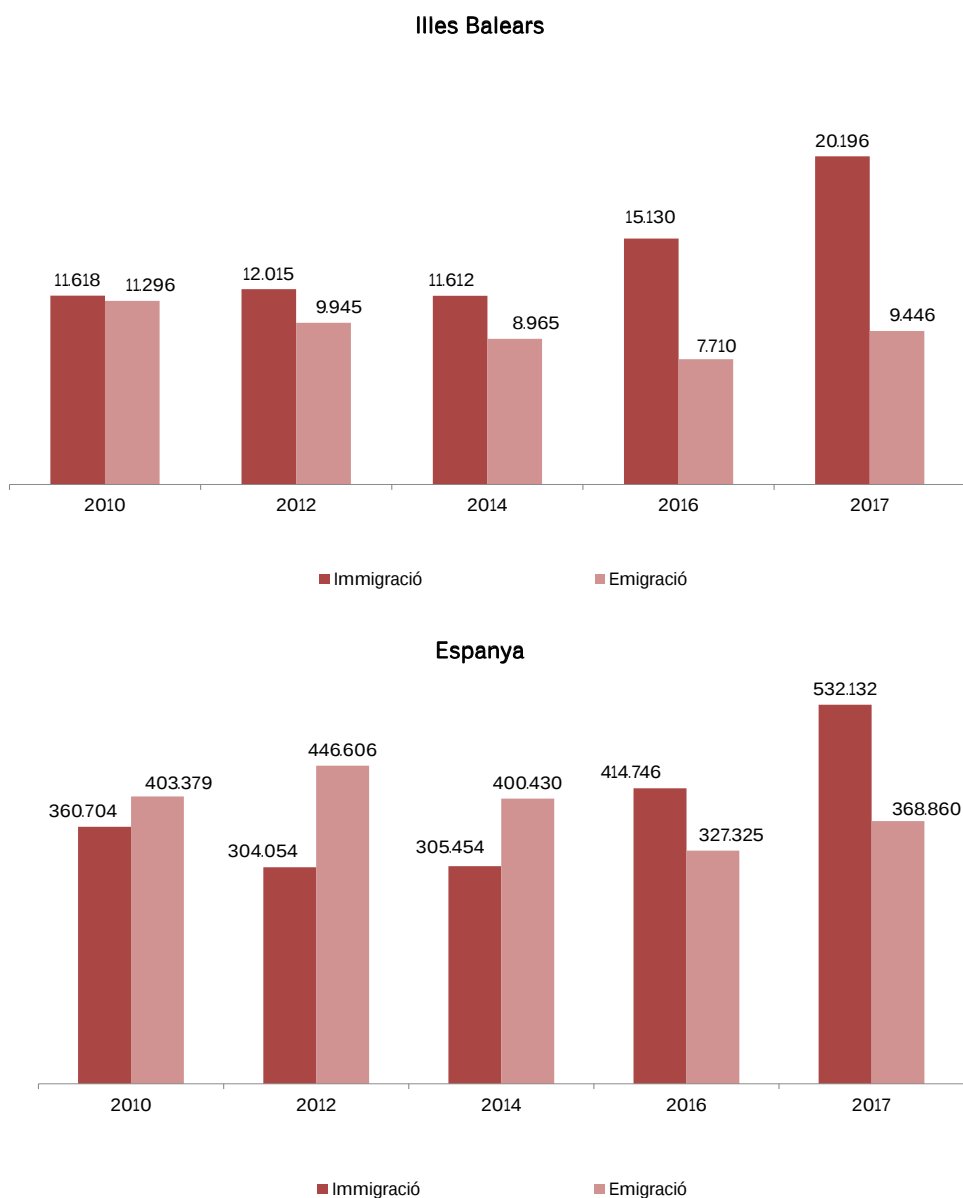
Al mateix temps, a Espanya, de les 532.132 persones que hi entren la major part són dones (51,1%) i els nacionals representen el 14,7%. Respecte de les sortides, de les 368.860 persones que deixen el país el 54,5% són homes i el 23,5% són de nacionalitat espanyola. Per tant, en ambdós casos es pot concloure que el pes majoritari dels immigrants és femení i el d'emigrants és masculí.

Per nacionalitat s'observa un moviment migratori contraposat entre els espanyols i els estrangers, tant a Espanya com a les Illes. A partir de l'any 2008, primer any que s'analitza, i fins al 2017, el saldo migratori dels espanyols és negatiu, concretament -298 persones a les Illes i -8.645 persones al conjunt nacional el 2017. En canvi, entre els estrangers, en el darrer any és positiu: 11.048 persones a Balears i 171.917 persones a Espanya. Per tant, el moviment migratori que es posa de manifest amb aquestes dades mostra, per una banda, una sortida de ciutadans espanyols, molts d'ells qualificats, que cerquen un

lloc de feina adient. Per l'altra, la recuperació econòmica afavoreix l'entrada d'estrangers en un mercat de treball més dinàmic.

Pel que fa a les dades definitives del 2017 (les darreres disponibles), augmenta el saldo migratori, tant a Espanya, per segona vegada en els darrers vuit anys (163.272 persones més), com a les Illes (10.750 persones més). Aquest flux a Balears, com s'ha comentat abans, és negatiu en el cas dels espanyols (surten 298 persones més de les que entren), i positiu en el dels estrangers (hi entren 11.048 més dels qui abandonen l'arxipèlag).

Gràfic 5. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2010-2017)

Font: OTIB, a partir de l'Estadística de migracions (INE).

Des del punt de vista demogràfic les Illes mostren uns augments discrets de població, que s'expliquen més per l'augment de la immigració i per l'elevada esperança de vida, que per la natalitat. De fet ja hi ha més població de més de 65 anys que menor de 15

anys, i les projeccions mostren que aquesta serà la distribució habitual dels pròxims anys. Per tant, s'han de tenir en compte les característiques i les necessitats de la població actual i futura de les Illes per poder mantenir el benestar social.

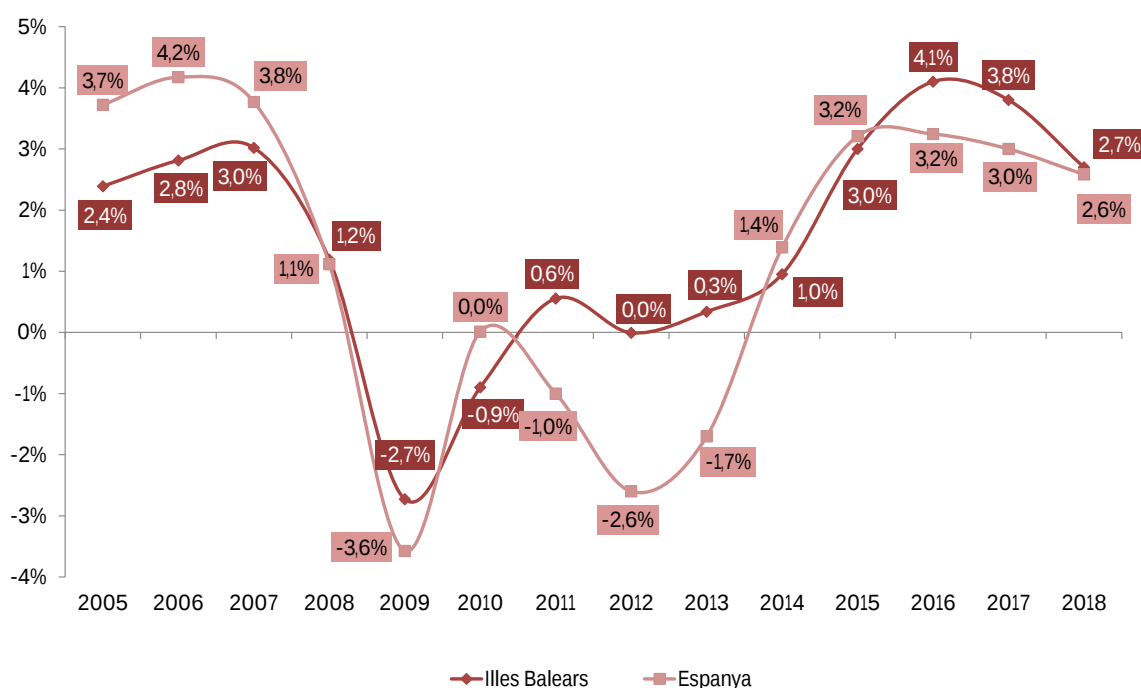
2.2. Evolució econòmica

El 2018 tanca amb una taxa del valor afegit al voltant del 3% (2,7%). Es manté el creixement de l'activitat a les Illes, superant el del conjunt nacional.

L'economia balear manté el bon ritme que començà l'any 2014, i el 2018 assoleix valors pròxims al 3%. Així, la taxa de creixement

interanual del PIB és del 2,7% a les Illes. Aquest valor se situa al voltant dels valors que va assolir en el període d'expansió anterior a la recessió. Per la seva banda, Espanya perd quatre dècimes respecte de l'any anterior i assoleix el 2,6%. Les previsions per a l'any 2019 són d'augment del valor afegit del 2,3% a les Illes i del 2,2% a Espanya.

Gràfic 6. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2005-2018)

Font: OTIB, a partir de les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General d'Ocupació i Economia del Govern de les Illes Balears.

L'evolució trimestral del VAB per sector, especialment des del 2014, fa palesa l'evident millora d'aquest indicador. Per sisè any consecutiu, el 2018 tots els sectors presenten valors

positius a cada un dels quatre trimestres. Ara bé, respecte del valor afegit de 2017, els valors de 2018 són menors a tots els sectors que ara fa un any. En termes interanuals, dis-

minueix a tots els sectors, especialment a la indústria (-1,1 p.p.), seguida de la construcció (-0,7 p.p.) i dels serveis (-0,1 p.p.).

D'acord amb la taula 6, tant en mitjana anual com a cada un dels trimestres els serveis deixen de liderar el creixement de les Illes

que passa a estar encapçalat per la construcció, que mostra valors superiors al 3% en tots els trimestres. La variació interanual del VAB dels serveis supera el 2% en tots els trimestres, i la mitjana anual assoleix el 2,7%. Alhora, la indústria també manté les xifres positives amb una mitjana de l'1,4%.

Taula 6. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2014-2018)

Any	Trimestre	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2014	I	-1,8	-4,1	0,9	0,4
	II	-1,1	-3,1	1,3	0,8
	III	-0,9	-2,3	1,5	1,1
	IV	-0,4	-1,4	1,9	1,5
2016	I	2,8	3,8	4,1	4,0
	II	2,8	3,6	4,3	4,2
	III	2,5	3,5	4,4	4,2
	IV	2,2	3,1	4,2	4,0
2017	I	2,3	3,4	4,3	4,1
	II	2,1	3,7	4,0	3,9
	III	1,9	3,7	3,8	3,6
	IV	1,9	3,6	3,5	3,4
2018	I	1,6	3,6	3,1	3,1
	II	1,3	3,4	2,7	2,7
	III	1,4	3,5	2,6	2,6
	IV	1,1	3,6	2,4	2,3

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia del Govern de les Illes Balears.

Per illes, totes experimenten un augment interanual del valor afegit per sobre del 2%. Les Pitiüses, una vegada més, registren el major creixement de tot l'arxipèlag. Les illes menors només han experimentat un descens de l'ac-

tivitat l'any 2009 i el seu increment del VAB se situa en el 3,5% en termes interanuals. A la resta d'illes, per sisè any consecutiu el VAB experimenta variacions positives i assoleix el 2,6% a Mallorca i el 2,0% a Menorca.

Taula 7. Creixement del VAB per illes (2010-2018)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2010	-0,9	-1,1	-1,4	0,9
2012	0,0	-0,1	-0,5	0,7
2014	1,0	0,7	0,8	2,4
2016	4,1	4,1	3,7	4,3
2017	3,8	3,8	3,0	4,0
2018	2,7	2,6	2,0	3,5

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia del Govern de les Illes Balears.

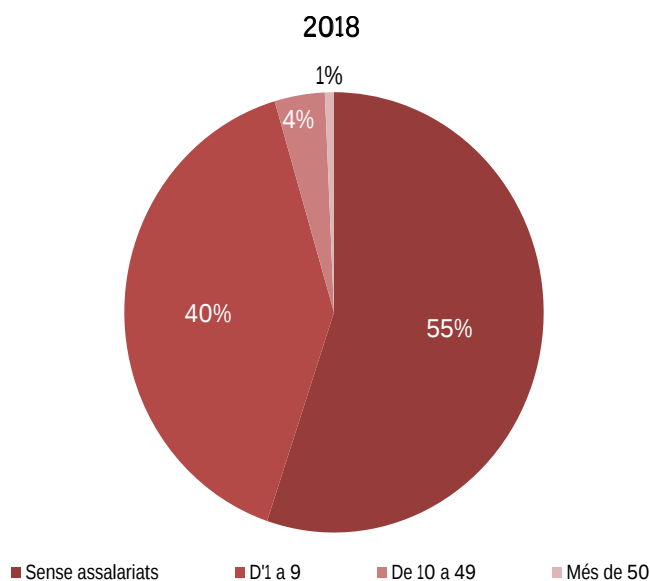
2.3. Evolució del teixit empresarial

Augmenta el nombre d'empreses en termes interanuals a les Balears: 3.571 empreses més (+3,8%), i també en el conjunt d'Espanya (55.300 empreses, un 1,7% més), segons el DIRCE.

A les Illes Balears es troben registrades 96.638 empreses a 1 de gener del 2018, que representen 85,7 per cada 1.000 habitants, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. Continua l'augment del nombre d'empreses en termes interanuals (+3,8%), que sumen 3.571 més que ara fa un any. Alhora, el conjunt d'Espanya tanca el 2018 amb un 1,7% més d'empreses.

Les micropimes¹, és a dir, les empreses més petites, són les que caracteritzen el sector empresarial balear. De fet, el pes de les empreses amb un nombre inferior o igual a nou treballadors representa a les Illes al 95,4% de les empreses. Concretament, la distribució de les empreses amb menys de deu treballadors és la següent: més de la meitat (55,2%) no compten amb cap assalariat; les d'un a dos treballadors sumen el 26,7%; les que tenen de tres a cinc són el 9,6%, i les de sis a nou assalariats són el 3,9%. Aquest també és el perfil empresarial en el conjunt d'Espanya, on també el 95,4% de les empreses compten amb menys de deu treballadors.

Gràfic 7. Distribució de les empreses de les Illes Balears segons estrat d'assalariats (2018)

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

¹Micropimes. Es consideren així les empreses que tenen menys de deu treballadors i que compleixen com a mínim un dels dos requisits següents: una facturació anual menor o igual a 2 M€ i un volum d'actius menor o igual a 2 M€.

A Balears el creixement d'empreses s'ha donat a tots els estrats d'assalariats, especialment al de 50 a 99 treballadors (+11,7%), tot i que just representa el 0,4% de les empreses.

Dels estrats amb menys assalariats, les que no tenen cap ocupat pugen un +3,9%; les de sis a nou, un 6,2%; les de tres a cinc, un 3,0%, i les d'un a dos creixen un 2,9%.

Taula 8. Evolució del nombre d'empreses segons la seva grandària a les Illes Balears i a Espanya (2017 i 2018)

	Nombre d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/total d'empreses (%)	
	Illes Balears		Espanya		Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
	2017	2018	2017	2018	2018/17	2018/17	2018	2018
Sense assalariats	51.322	53.315	1.823.250	1.845.881	3,9%	1,2%	55,2	55,3
1 a 2	25.047	25.768	894.179	910.686	2,9%	1,8%	26,7	27,3
3 a 5	9.051	9.325	298.744	303.574	3,0%	1,6%	9,6	9,1
6 a 9	3.591	3.813	120.696	125.173	6,2%	3,7%	3,9	3,8
10 a 19	2.245	2.453	77.632	80.860	9,3%	4,2%	2,5	2,4
20 a 49	1.197	1.289	43.079	45.485	7,7%	5,6%	1,3	1,4
50 a 99	307	343	12.540	13.116	11,7%	4,6%	0,4	0,4
100 a 199	187	202	6.674	7.033	8,0%	5,4%	0,2	0,2
200 a 499	91	100	3.756	3.925	9,9%	4,5%	0,1	0,1
500 a 999	14	15	969	1.044	7,1%	7,7%	0,0	0,0
1000 o més	15	15	827	869	0,0%	5,1%	0,0	0,0
Total	93.067	96.638	3.282.346	3.337.646	3,8%	1,7%	100,0	100,0

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

Continuant amb l'anàlisi, les activitats amb major nombre d'empreses són les mateixes any rere any i responen a la distribució habitual de l'economia il·lenca. Les sis activitats que concentren la major part del teixit empresarial de les Balears sumen gairebé el 50% de les empreses (el 47,7%). D'aquestes, dues pertanyen a la construcció: construcció d'immobles (10,4%) i activitats especialitzades de la construcció (6,3%). Les altres quatre s'integren dins el sector dels serveis: comerç al detall (10,9%), serveis de menjars i begudes (8,6%), activitats immobiliàries (7,1%) i comerç a l'engròs (4,4%).

En termes interanuals, 13 activitats registren

descensos d'empreses, cinc a la indústria i la resta als serveis. Ara bé, encara que la major part es corresponen amb activitats que inclouen un nombre d'empreses residual amb un pes que no supera el punt percentual; n'hi ha tres activitats dels serveis amb un pes elevat que registren un descens: el comerç al detall (-1,4%), les activitats administratives (-0,7%) i el comerç a l'engròs (-0,6%). D'altra banda, la resta d'activitats creix respecte d'ara fa un any. D'entre les que creixen i que representen un major pes dins de l'economia balear destaquen les activitats immobiliàries i les activitats especialitzades de la construcció (+8,0%, en ambdós casos) i la construcció d'immobles (+6,0%).

Taula 9. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2018-2017).

CNAE-2009	Total 2018	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2018/17	Pesos segons núm. assalariats l'any 2018						Sense assal.
				1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE-2009	96.638	100,0	3,8	26,7	9,6	3,9	2,5	1,3	0,4	0,2
05 a 09 Indústries extractives	61	0,1	7,0	32,8	4,9	18,0	16,4	3,3	1,6	0,0
10 a 11 Indústria de productes alimentaris i begudes	585	0,6	16,8	28,2	19,3	10,4	8,7	7,7	1,0	0,3
13 Indústries tèxtils	147	0,2	4,3	28,6	11,6	4,1	4,1	0,7	0,0	0,7
14 Confecció de peces de vestir	119	0,1	29,3	33,6	4,2	5,0	0,8	0,0	0,0	0,0
15 Indústria del cuir i del calçat	122	0,1	1,7	23,8	9,8	5,7	6,6	12,3	2,5	0,8
16 Indústria de la fusta i del surò, excepte mobles; cistelleria i esparteria	390	0,4	-2,5	36,2	11,5	7,2	4,4	0,8	0,0	0,0
17 Indústries del paper	14	0,0	7,7	21,4	21,4	0,0	14,3	7,1	7,1	0,0
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	312	0,3	-1,9	33,0	9,3	5,8	4,8	2,2	0,6	0,0
20 Indústries químiques	42	0,0	5,0	26,2	19,0	4,8	14,3	4,8	0,0	0,0
21 Fabricació de productes farmacèutics	5	0,0	25,0	40,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0
22 Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	21	0,0	10,5	38,1	4,8	19,0	14,3	4,8	0,0	0,0
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	213	0,2	0,0	25,8	15,0	13,6	14,6	2,8	0,9	0,0
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroali- atges	10	0,0	42,9	40,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	718	0,7	5,7	35,4	15,6	6,1	5,6	3,1	0,0	0,0
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	24	0,0	14,3	33,3	16,7	4,2	4,2	4,2	0,0	0,0
27 Fabricació de materials i equips elèctrics	6	0,0	-57,1	33,3	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0
28 Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	24	0,0	0,0	37,5	12,5	8,3	12,5	0,0	4,2	0,0
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	8	0,0	60,0	37,5	0,0	25,0	25,0	0,0	0,0	0,0
30 Fabricació d'altres materials de transport	65	0,1	51,2	32,3	23,1	9,2	6,2	1,5	0,0	0,0
31 Fabricació de mobles	332	0,3	0,3	34,6	13,9	4,8	6,9	1,5	0,0	0,0

CNAE-2009	Total 2018	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2018/17	Pesos segons núm. assalariats l'any 2018							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
32 Indústries manufactureres diverses	269	0,3	4,3	55,4	27,1	11,9	2,6	1,9	0,7	0,0	0,4
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equips	955	1,0	15,9	50,3	27,5	11,2	5,2	3,8	1,4	0,4	0,0
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	213	0,2	-9,7	88,3	7,0	1,4	0,9	0,5	0,9	0,0	0,0
36 Captació, potabilització i distribució d'aigua	129	0,1	6,6	46,5	27,1	12,4	5,4	4,7	1,6	1,6	0,0
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	14	0,0	40,0	14,3	35,7	7,1	14,3	7,1	21,4	0,0	0,0
38 Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	72	0,1	0,0	23,6	20,8	15,3	11,1	13,9	5,6	5,6	1,4
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	7	0,0	-58,8	85,7	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
41 Construcció d'immobles	10.082	10,4	6,0	66,3	17,5	7,5	3,8	2,8	1,7	0,3	0,1
42 Construcció d'obres d'enginyeria civil	287	0,3	9,1	70,4	9,8	6,3	3,5	2,4	4,5	2,1	0,7
43 Activitats especialitzades de la construcció	6133	6,3	8,0	52,5	27,3	10,2	4,9	3,2	1,5	0,2	0,1
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.698	1,8	3,3	38,5	37,4	12,9	4,4	4,1	1,9	0,4	0,2
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	4.243	4,4	-0,6	51,0	24,3	10,0	7,0	4,2	2,6	0,7	0,2
47 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	10.501	10,9	-1,4	44,2	36,2	13,7	3,7	1,4	0,6	0,2	0,0
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.661	3,8	0,6	45,8	42,3	6,2	3,0	1,5	0,9	0,2	0,1
50 Transport marítim i per vies de navegació interiors	112	0,1	27,3	16,1	47,3	20,5	7,1	4,5	3,6	0,9	0,0
51 Transport aeri	14	0,0	16,7	35,7	7,1	14,3	0,0	0,0	7,1	7,1	14,3
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	428	0,4	6,2	37,4	24,5	15,9	9,3	6,8	3,0	1,4	0,7
53 Activitats postals i de correus	220	0,2	43,8	75,0	12,3	5,9	2,7	1,8	1,8	0,5	0,0
55 Serveis d'allotjament	2.497	2,6	9,2	33,6	31,1	13,8	7,4	4,6	3,8	2,0	2,3
56 Serveis de menjars i begudes	8.274	8,6	2,1	29,2	36,4	21,1	6,6	4,3	2,1	0,2	0,1
58 Edició	0	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

CNAE-2009	Total 2018	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2018/17	Pesos segons núm. assalariats l'any 2018							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
59 Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	151	0,2	7,9	63,6	19,9	7,9	4,0	3,3	0,0	1,3	0,0
60 Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	51	0,1	15,9	47,1	19,6	13,7	7,8	5,9	3,9	0,0	2,0
61 Telecomunicacions	158	0,2	5,3	55,1	27,2	8,2	3,2	2,5	2,5	0,6	0,6
62 serveis de tecnologies de la informació	803	0,8	3,3	67,0	18,9	5,6	3,6	2,7	1,4	0,5	0,1
63 Serveis d'informació	150	0,2	14,5	54,7	29,3	6,7	4,0	3,3	0,7	0,0	1,3
64 Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	52	0,1	15,6	25,0	34,6	19,2	5,8	5,8	0,0	3,8	1,9
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	19	0,0	58,3	31,6	10,5	21,1	21,1	0,0	10,5	0,0	0,0
66 Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	1.707	1,8	0,1	74,9	20,4	3,3	0,9	0,5	0,0	0,1	0,0
68 Activitats immobiliàries	6.872	7,1	8,0	73,3	20,2	4,5	1,2	0,6	0,1	0,0	0,0
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	4.040	4,2	1,7	57,0	27,8	8,8	4,0	2,0	0,3	0,0	0,0
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	743	0,8	12,7	56,8	26,4	9,3	3,2	2,8	0,4	0,5	0,5
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	2.905	3,0	3,6	76,1	18,6	3,1	1,3	0,8	0,1	0,1	0,0
72 Recerca i desenvolupament	128	0,1	-4,5	78,9	9,4	3,9	3,1	2,3	0,8	0,0	0,8
73 Publicitat i estudis de mercat	1.107	1,1	5,4	73,9	17,0	4,3	2,3	2,3	0,1	0,0	0,2
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	1.619	1,7	11,4	82,8	12,7	2,2	1,1	0,9	0,1	0,1	0,1
75 Activitats veterinàries	281	0,3	-0,4	55,2	25,6	14,9	2,5	1,1	0,7	0,0	0,0
77 Activitats de lloguer	1.698	1,8	2,1	57,8	27,8	9,1	3,1	1,5	0,3	0,1	0,1
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	129	0,1	10,3	76,0	13,2	1,6	2,3	2,3	2,3	0,8	0,8
79 Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	552	0,6	8,0	40,8	33,9	9,4	5,4	3,1	2,0	1,8	1,8
80 Activitats de seguretat i investigació	97	0,1	3,2	51,5	17,5	6,2	5,2	3,1	9,3	2,1	3,1
81 Serveis a edificis i activitats de jardineria	2.388	2,5	12,5	58,4	24,6	8,0	3,9	2,9	1,3	0,3	0,3

CNAE-2009	Total 2018	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2018/17	Pesos segons núm. assalariats l'any 2018							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	3.104	3,2	-0,7	74,8	18,3	3,5	1,7	1,2	0,4	0,1	0,0
85 Educació	2.301	2,4	1,5	60,1	17,4	9,1	4,4	3,0	3,3	2,1	0,4
86 Activitats sanitàries	4.065	4,2	3,3	71,2	19,4	5,7	1,7	1,2	0,5	0,0	0,1
87 Assistència de serveis socials amb allotjament	66	0,1	8,2	16,7	9,1	7,6	6,1	12,1	25,8	15,2	3,0
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	139	0,1	27,5	20,1	25,2	19,4	12,9	8,6	5,8	2,9	3,6
90 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	1.129	1,2	4,8	80,5	10,8	3,4	0,9	1,9	0,7	0,4	0,8
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	147	0,2	9,7	49,7	23,8	13,6	4,8	4,8	2,7	0,7	0,0
92 Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	221	0,2	-11,2	33,0	42,1	9,5	6,8	3,6	3,2	0,5	1,4
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.435	1,5	1,1	42,8	30,2	10,7	6,8	5,0	2,7	0,7	0,8
94 Activitats associatives	862	0,9	8,3	30,7	41,1	14,4	6,1	4,1	2,7	0,5	0,3
95 Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	829	0,9	-4,9	70,2	22,7	4,3	2,4	0,2	0,1	0,0	0,0
96 Altres activitats de serveis personals	3.427	3,5	4,5	54,9	33,2	8,5	2,2	0,8	0,2	0,1	0,0

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

La TGSS ens permet analitzar l'evolució de les empreses a les Illes Balears amb les dades dels centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquesta font, les empreses d'alta a la Seguretat Social a les Illes són 44.550 el 2018, les quals sumen 815 empreses més que ara fa un any (un 1,9% més).

Les sis activitats amb major nombre de centres de treball pertanyen a la construcció i als serveis, i representen el 51,0% d'empreses el 2018. Les activitats que es corresponen amb el sector de la construcció són: construcció d'immobles (3.220 empreses, que representen un 7,2% del total) i activitats especialitzades de la construcció (2.829 comptes, un 6,4% de les empreses). Respecte del sector dels serveis, les activitats són les següents: serveis de menjars i begudes (6.366 empreses, amb un pes del 14,3%); comerç al detall (6.289 comptes, el 14,1% del total); serveis d'allotjament (1.980 empreses, el 4,4%), i comerç a l'engròs (1.972 comptes, amb un pes del 4,4%).

En termes interanuals, la gran majoria de les activitats mostren un augment del nombre d'empreses. De les activitats que agrupen més empreses, les que presenten els majors increments es troben a: construcció d'immobles (són 241 comptes més, un +8,1%) i

transport terrestre (suma 104 empreses més, un +5,9%). D'altra banda, hi ha 28 activitats en què es redueix el nombre de centres de treball, repartides per tots els sectors: l'agricultura, la indústria, la construcció i els serveis. D'entre aquestes, les dues activitats amb més empreses que experimenten els majors descensos són: comerç al detall (81 comptes menys, el -1,3% menys), i comerç a l'engròs (12 menys, el -0,6%).

Quant a la distribució dels centres de treball per illa creixen a totes elles en termes interanuals, excepte a Menorca que disminueixen un -1,0%. Les Pitiüses mostren l'augment més destacat (Formentera un +3,2% i Eivissa un +1,2%), seguides de Mallorca (+0,4%). Per activitats, el pes de Menorca en les activitats agrícoles i d'explotació forestal, de manera habitual, supera a la resta d'illes. Formentera mostra una major concentració d'empreses de serveis de menjars i begudes, així com de comerç al detall i d'activitats especialitzades de la construcció. El 2018 Eivissa destaca en la construcció d'immobles, les activitats immobiliàries i el transport terrestre. Finalment, Mallorca, com a principal centre administratiu de l'arxipèlag recull en comparació, un pes superior de les empreses dedicades a activitats administratives, jurídiques, sanitàries i d'educació.

Taula 10. Taxes de creixement dels centres de treball balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2018)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2018	2017	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	155	148	7	4,6
02	Silvicultura i explotació forestal	21	20	1	2,9
03	Pesca i aquicultura	3	3	0	0,0
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	49	51	-2	-3,8
10	Indústries de productes alimentaris	446	436	11	2,4
11	Fabricació de begudes	107	109	-2	-1,7
13	Indústries tèxtils	57	61	-3	-5,6
14	Confecció de peces de vestir	56	59	-2	-4,1
15	Indústria del cuir i del calçat	88	89	-1	-0,6
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	199	192	6	3,2
17	Indústries del paper	9	9	0	0,9
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	164	163	2	1,1
20	Indústries químiques	45	41	4	8,9
21	Fabricació de productes farmacèutics	32	31	1	1,9
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	14	19	-5	-24,1
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	177	177	-1	-0,3
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	16	16	-1	-3,1
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	416	404	12	3,0
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	11	12	-1	-5,5
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	11	11	-0	-3,1
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	36	36	0	1,2
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	2	-0	-7,4
30	Fabricació d'altres materials de transport	124	122	2	1,6
31	Fabricació de mobles	161	157	3	2,1
32	Indústries manufactureres diverses	81	87	-7	-7,5
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	480	446	35	7,8
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	32	31	2	5,4
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	78	75	3	3,8
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	20	18	2	9,8
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	68	67	1	2,1
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	1	0	0,0
41	Construcció d'immobles	3.220	2.979	241	8,1
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	88	92	-4	-4,3
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.829	2.707	123	4,5
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.137	1.138	-1	-0,1
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	1.972	1.984	-12	-0,6
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	6.289	6.370	-81	-1,3
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.877	1.773	104	5,9
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	26	21	4	20,9

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2018	2017	Var. Abs.	Var. (%)
51	Transport aeri	29	28	2	6,7
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	247	244	3	1,4
53	Activitats postals i de correus	43	43	0	0,8
55	Serveis d'allotjament	1.980	1.911	69	3,6
56	Serveis de menjars i begudes	6.366	6.363	4	0,1
58	Edició	75	77	-2	-2,7
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	61	52	8	15,8
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	32	35	-2	-6,3
61	Telecomunicacions	87	95	-8	-8,6
62	Serveis de tecnologies de la informació	251	231	20	8,6
63	Serveis d'informació	106	98	8	8,6
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	87	80	7	8,2
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	69	74	-4	-6,0
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	304	299	6	1,9
68	Activitats immobiliàries	1.458	1.380	77	5,6
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.446	1.427	19	1,3
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	269	266	3	1,1
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	530	506	23	4,6
72	Recerca i desenvolupament	34	39	-4	-11,2
73	Publicitat i estudis de mercat	189	190	-0	-0,1
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	183	181	2	1,3
75	Activitats veterinàries	117	115	2	1,7
77	Activitats de lloguer	736	739	-2	-0,3
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	42	41	1	2,2
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	338	330	7	2,2
80	Activitats de seguretat i investigació	73	70	3	4,3
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	1.181	1.133	49	4,3
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	366	350	16	4,7
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	669	670	-1	-0,2
85	Educació	1.047	1.033	14	1,4
86	Activitats sanitàries	1.022	1.004	18	1,8
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	78	80	-2	-2,7
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	166	164	2	1,5
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	138	129	8	6,4
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	57	56	1	1,6
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	129	122	7	5,7
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	760	737	23	3,2
94	Activitats associatives	823	828	-5	-0,6
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	171	183	-12	-6,4
96	Altres activitats de serveis personals	1.489	1.459	30	2,1
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	692	709	-18	-2,5
99	Organismes extraterritorials	11	11	1	6,3
	No tipificades	1	1	0	0,0
	TOTAL	44.550	43.735	815	1,9

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Taula 11. Centres de treball en alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2018)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formen- tera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	695	138	89	8	1,6	2,9	1,0	1,3
02	Silvicultura i explotació forestal	15	3	3	0	0,0	0,1	0,0	0,0
03	Pesca i aqüicultura	89	25	14	7	0,2	0,5	0,2	1,0
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	38	5	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
10	Indústries de productes alimentaris	327	70	46	3	0,7	1,5	0,5	0,4
11	Fabricació de begudes	89	10	6	2	0,2	0,2	0,1	0,3
13	Indústries tèxtils	42	6	10	0	0,1	0,1	0,1	0,0
14	Confecció de peces de vestir	37	2	17	0	0,1	0,0	0,2	0,0
15	Indústria del cuir i del calçat	32	54	1	1	0,1	1,1	0,0	0,1
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	145	32	20	2	0,3	0,7	0,2	0,2
17	Indústries del paper	7	2	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	132	11	21	0	0,3	0,2	0,2	0,1
20	Indústries químiques	40	1	4	0	0,1	0,0	0,0	0,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	31	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	9	5	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	138	20	16	2	0,3	0,4	0,2	0,3
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	12	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	331	38	46	2	0,7	0,8	0,5	0,3
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	6	2	4	0	0,0	0,0	0,0	0,0
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	10	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	31	2	3	0	0,1	0,0	0,0	0,0
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formen- tera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
30	Fabricació d'altres materials de transport	98	14	12	0	0,2	0,3	0,1	0,0
31	Fabricació de mobles	138	16	5	2	0,3	0,3	0,1	0,2
32	Indústries manufactureres diverses	55	21	4	0	0,1	0,5	0,0	0,0
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	362	45	67	7	0,8	0,9	0,8	1,0
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	28	3	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	58	9	11	0	0,1	0,2	0,1	0,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	15	1	2	2	0,0	0,0	0,0	0,3
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	54	8	7	0	0,1	0,2	0,1	0,0
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Construcció d'immobles	2.458	241	496	25	5,5	5,1	5,8	3,7
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	50	18	19	2	0,1	0,4	0,2	0,2
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.091	224	487	43	4,7	4,7	5,7	6,5
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	873	95	159	9	2,0	2,0	1,9	1,4
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	1.529	155	272	17	3,4	3,3	3,2	2,6
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	4.546	629	1.003	110	10,2	13,3	11,8	16,4
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.287	112	446	31	2,9	2,4	5,2	4,7
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	208	42	118	20	0,5	0,9	1,4	3,0
51	Transport aeri	27	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	190	28	54	1	0,4	0,6	0,6	0,1
53	Activitats postals i de correus	39	0	3	1	0,1	0,0	0,0	0,1
55	Serveis d'allotjament	1.303	192	411	75	2,9	4,0	4,8	11,2
56	Serveis de menjars i begudes	4.631	510	1.103	121	10,4	10,8	12,9	18,2
58	Edició	62	8	5	0	0,1	0,2	0,1	0,0

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formen- tera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	48	3	8	1	0,1	0,1	0,1	0,2
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	24	3	5	1	0,1	0,1	0,1	0,1
61	Telecomunicacions	73	3	10	1	0,2	0,1	0,1	0,1
62	Serveis de tecnologies de la informació	230	10	11	0	0,5	0,2	0,1	0,0
63	Serveis d'informació	100	4	2	1	0,2	0,1	0,0	0,1
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	76	7	3	1	0,2	0,1	0,0	0,1
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	65	3	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	242	19	38	6	0,5	0,4	0,4	0,8
68	Activitats immobiliàries	1.071	103	267	17	2,4	2,2	3,1	2,5
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.156	87	191	11	2,6	1,8	2,2	1,7
70	Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	220	11	36	2	0,5	0,2	0,4	0,2
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	417	35	73	5	0,9	0,7	0,9	0,7
72	Recerca i desenvolupament	28	3	3	0	0,1	0,1	0,0	0,0
73	Publicitat i estudis de mercat	155	10	24	1	0,3	0,2	0,3	0,1
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	149	8	25	1	0,3	0,2	0,3	0,2
75	Activitats veterinàries	90	9	16	2	0,2	0,2	0,2	0,3
77	Activitats de lloguer	537	54	120	26	1,2	1,1	1,4	3,8
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	40	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	282	11	42	2	0,6	0,2	0,5	0,3
80	Activitats de seguretat i investigació	54	3	16	1	0,1	0,1	0,2	0,1
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	829	149	191	12	1,9	3,2	2,2	1,7
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	293	20	52	1	0,7	0,4	0,6	0,1

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formen- tera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	535	79	49	6	1,2	1,7	0,6	0,9
85	Educació	847	80	120	2	1,9	1,7	1,4	0,4
86	Activitats sanitàries	830	63	123	7	1,9	1,3	1,4	1,0
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	71	3	5	0	0,2	0,1	0,1	0,0
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	148	5	14	0	0,3	0,1	0,2	0,0
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	103	13	20	1	0,2	0,3	0,2	0,2
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	42	11	4	0	0,1	0,2	0,0	0,0
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	102	5	22	1	0,2	0,1	0,3	0,1
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	558	82	131	11	1,3	1,7	1,5	1,6
94	Activitats associatives	673	60	101	5	1,5	1,3	1,2	0,8
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	127	20	24	0	0,3	0,4	0,3	0,0
96	Altres activitats de serveis personals	1.136	114	229	11	2,5	2,4	2,7	1,6
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	10837	843	1.545	42	24,3	17,8	18,1	6,3
99	Organismes extraterritorials	10	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL	44.555	4.731	8.519	668	100,0	100,0	100,0	100,0

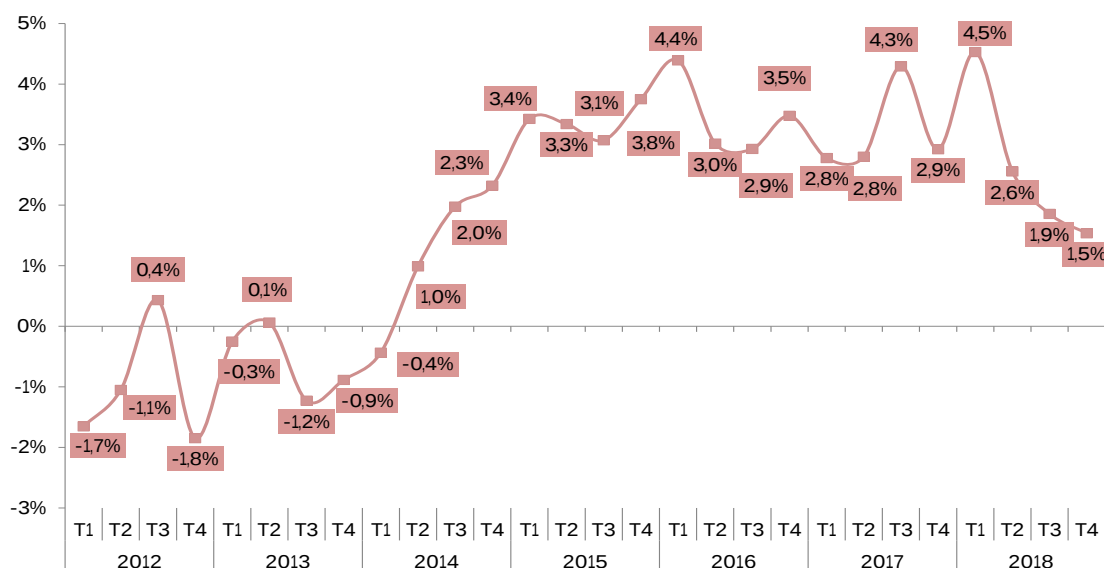
Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

L'ibestat recull, per la seva banda, la demografia de les empreses de les Illes inscrites a la Seguretat Social. Aquesta operació estadística mostra que el nombre total d'empreses en el quart trimestre de 2018 és de 37.277, un 1,5% més que el mateix període del 2017 (vegeu gràfic 8). Com es pot observar al gràfic, des del segon trimestre del 2014 el creixement és positiu, tot i que s'observa una certa tendència a la baixa.

La distribució de les empreses per illa segueix

la distribució de població de l'arxipèlag. Així, la distribució habitual està encapçalada per Mallorca, amb 29.464 empreses, seguida per Eivissa (6.395), Menorca (3.419) i Formentera (562 empreses). En termes interanuals, per quart any consecutiu totes les illes mostren creixements del nombre de negocis creats. Les Pitiüses augmenten amb més força, un 6,1% a Formentera i un 3,3% a Eivissa. Mallorca registra un creixement lleugerament per sota (2,5%), seguida de Menorca, amb un 1,1% més d'empreses que ara fa un any.

Gràfic 8. Evolució de la variació interanual de les empreses d'alta a la Seguretat Social de les Illes Balears (2012-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Un altre indicador interessant és la ràtio d'altres d'empreses, que es pot calcular amb les dades que presenta l'ibestat. Si la ràtio és inferior a 1 vol dir que les baixes superen les altes. En canvi, els resultats superiors a 1 s'obtenen quan la creació de noves empreses supera els tancaments. A simple vista es fa palès com la distribució d'aquesta ràtio és bastant constant (vegeu el gràfic 9). A tall d'exemple, al quart trimestre de 2018 s'han obert 1.906 negocis, mentre que n'han tancat 9.461, de manera que la ràtio assoleix un valor

de 0,20, ja que les baixes superen les altes. El 2018 es pot dir que de cada cinc empreses existents s'ha constituït una, mentre que les altres quatre han cessat l'activitat.

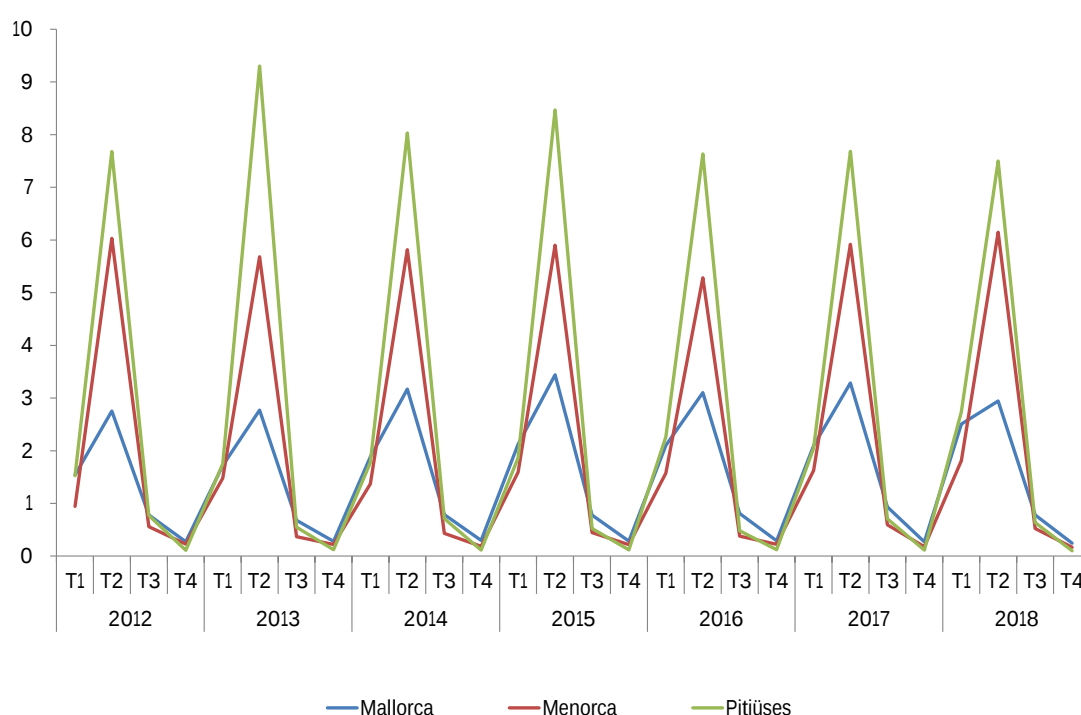
Aquestes dades també permeten observar els moviments cíclics característics de l'economia de les Balears. Com s'observa al gràfic a simple vista, a totes les illes es repeteix el mateix patró respecte de les altes i baixes de negocis: els dos primers trimestres de l'any la ràtio supera el punt, és a dir, es creen més

empreses de les que tanquen, especialment en el cas del segon trimestre de cada any. En canvi, en els dos darrers el valor és inferior a 1, la qual cosa es tradueix en una major destrucció d'empreses. Per tant, el segon trimestre és el més dinàmic quant a la creació d'empreses a les Balears, mentre que el quart és el que més baixes registra.

D'acord amb el gràfic, la diferència d'altres i baixes d'empreses destaca en el cas de les Pitiüses, ja que supera clarament la resta d'illes.

Aquest perfil mostra la marcada estacionalitat que presenten les illes menors. Malgrat que es creen un gran nombre d'empreses al començament de l'any, el mercat no és capaç de mantenir-les en funcionament al final de l'exercici. Menorca presenta el mateix patró, tot i que amb menor intensitat. A Mallorca també es repeteix la distribució trimestral, però més moderada, pel fet de ser l'illa on es centralitzen molts dels serveis administratius, de manera que el nombre d'empreses experimenta menys variacions.

Gràfic 9. Ràtio d'altres i baixes d'empreses per illes (1T 2012-4T 2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Ibestat.

Aquesta mateixa font ens permet distribuir les empreses segons el sector econòmic, tant les que es creen com les que es tanquen. La distribució sectorial de les empreses reproduïx l'estructura econòmica de les Illes. En detall, als serveis, que són el sector amb més importància econòmica a les Balears, el pes de les altes el 2018 és del 81,7% i el pes de les baixes és del 83,2%. A continuació, les altes a la construcció representen el 13,1% i les baixes l'11,8%. Li segueix la indústria, on el

pes de creació d'empreses i el de tancaments és el mateix (3,3%). Finalment, a l'agricultura el pes de les altes és de l'1,9% i el de les baixes l'1,8%.

La ràtio del 2018 és de l'1,04. Aquest resultat és superior a 1, per tant, es comptabilitzen més empreses que inicien l'activitat de les que tanquen. Tots els sectors registren valors superiors o iguals a 1, amb l'excepció de l'hostaleria (0,99). Dins del sector dels serveis, del

total de noves empreses (altes menys baixes), el 77,6% s'han obert a la resta de serveis, seguides del transport i emmagatzematge (44,0%), mentre que a l'hostaleria hi ha més baixes que altes (-21,6%).

Taula 12. Altes, baixes i ràtio d'altes d'empreses per sector a les Illes Balears (2018)

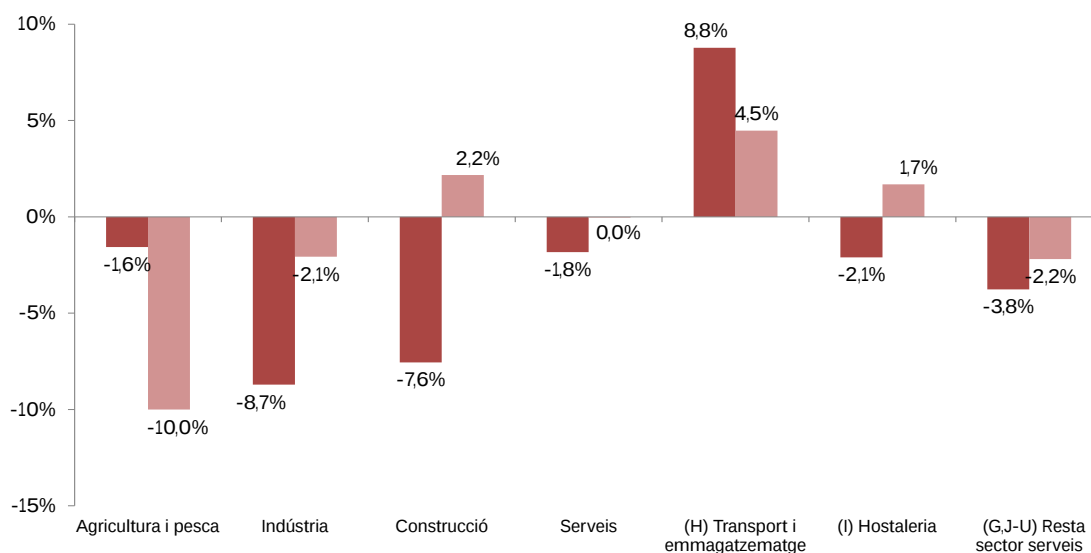
2018	Alta d'empreses	Baixa d'empreses	Ràtio d'altes
TOTAL	16.564	16.000	1,04
AGRICULTURA I PESCA	314	288	1,09
INDÚSTRIA	545	521	1,05
CONSTRUCCIÓ	2.165	1.883	1,15
SERVEIS	13.540	13.308	1,02
Transport i emmagatzematge	1.574	1.472	1,07
Hostaleria	5.019	5.069	0,99
Resta del sector dels serveis	6.947	6.767	1,03

Font: OTIB, a partir de dades de l'Ibestat.

La variació interanual de les altes i les baixes per sectors mostra el 2018 diferents comportaments. Per una banda la variació total de les altes experimenta un descens del -2,9%, i per l'altra, les baixes es mantenen en un 0,0%. Pel que fa a les altes d'empreses,

totes les activitats experimenten una reducció de la creació d'empreses, just creixen al transport i l'emmagatzematge (+8,8%). Quant als tancaments, es redueixen especialment a l'agricultura (-10,0%), a la indústria (-2,1%) i a la resta dels serveis (-2,2%).

Gràfic 10. Variació interanual d'altes i baixes d'empreses per sector a les Illes Balears (2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Ibestat.

Per concloure l'apartat es pot ressaltar que les microempreses són el tipus d'empresa característic de l'economia de les Illes, de tal manera que el 55% d'elles no compten amb cap persona assalariada. Quant a l'activitat, les empreses balears es troben concentrades majoritàriament en els sectors amb més pes dins l'economia de l'arxipèlag: els serveis i la construcció.

La distribució per illa mostra la diversitat de les activitats amb major nombre d'empreses a cada una de les illes en el 2018. A Mallorca, com a centre administratiu de la comunitat autònoma, el pes de les activitats jurídiques

o sanitàries supera el de la resta d'illes. A Menorca les activitats agrícoles i ramaderes superen la mitjana. A les Pitiüses, les relacionades amb la restauració, el comerç i la construcció són les que tenen més presència.

Per altra banda, les altes i les baixes d'empreses estan relacionades amb l'estacionalitat de l'economia balear, mostren una gran creació d'empreses durant el segon trimestre de cada any i un increment dels tancaments en el quart trimestre, coincidint amb la temporada baixa turística.

PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

3.1. La població activa

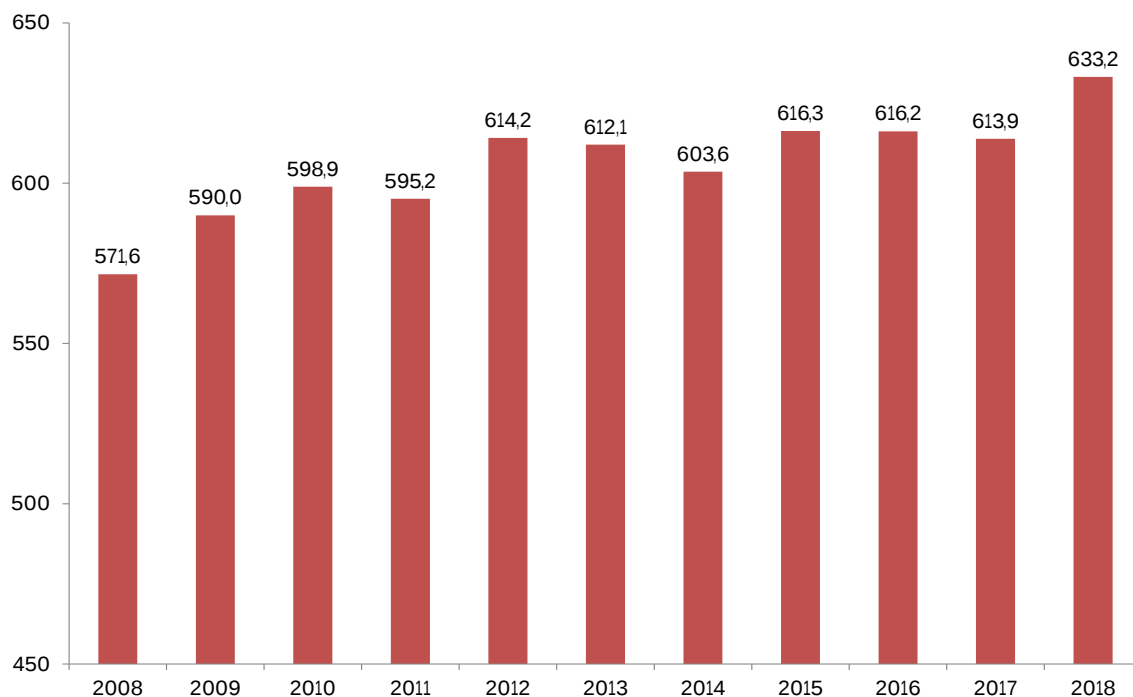
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva

El 2018 creix tant la població activa de les Balears (+3,1%) com la inactiva (+1,7%).

En aquest punt i en els següents de l'informe es mostren els principals indicadors del mercat de treball de les Illes Balears i el seu comportament al llarg de l'any 2018. Per començar, es fa referència a la població activa de les Illes (conjunt d'ocupats més aturats), seguint les dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

A les Illes, la població activa suma 633.150 persones el 2018, que són 19.280 més que ara fa un any (+3,1%). Aquesta xifra és la més alta de tota la sèrie analitzada al gràfic 11 i la més alta des de l'any 2000. Si la comparam amb la població activa de l'any 2000, ara fa 18 anys, es fa palès el gran nombre de persones que s'han incorporat al mercat laboral de les Illes Balears, de manera que s'ha arribat a duplicar aquest indicador (+55,5%).

Gràfic 11. Evolució de la població activa a les Balears (2008-2018) (en milers)

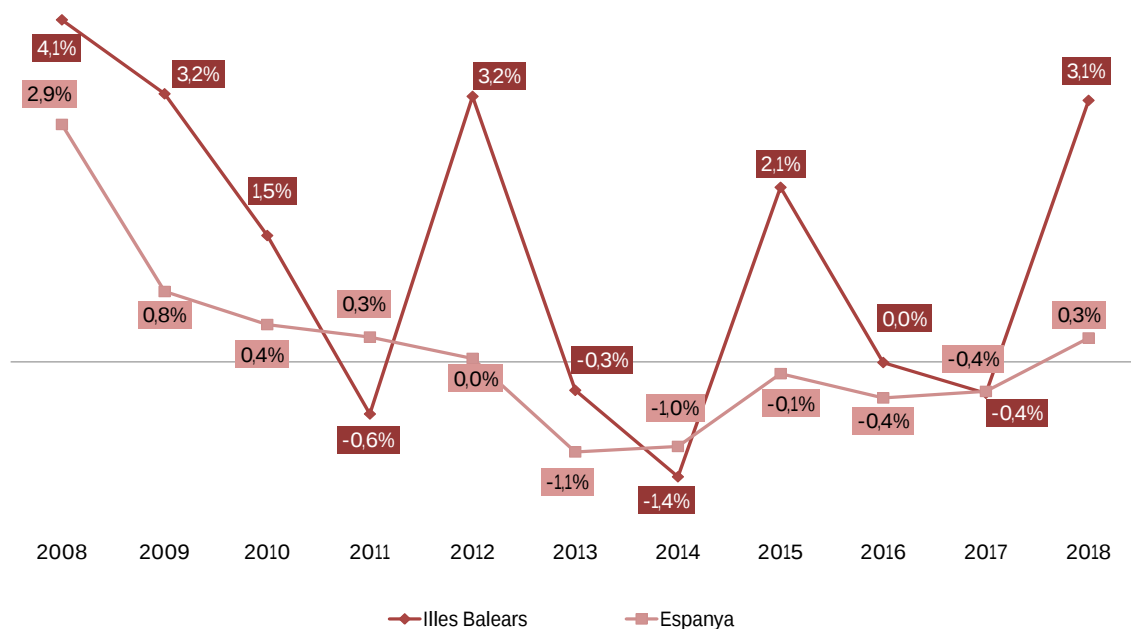

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

En termes interanuals, la població activa creix tant a les Balears com a Espanya el 2018, tot i que a les Illes ho fa amb més força (+3,1% i +0,3%, respectivament). Com s'observa al

gràfic 12, les variacions interanuals de les Illes se situen habitualment per sobre de les nacionals, que, per altra banda, mostren un comportament més lineal que a les Balears.

Gràfic 12. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (2008-2018)

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

El mercat de treball està integrat per la població activa i la població inactiva. La inactiva integra a totes les persones en edat de treballar però que, per motius diversos, no cerquen una ocupació. Segons l'EPA, els motius per a la inactivitat són: ser estudiant, estar jubilat o dedicar-se a les tasques de la llar, entre d'altres.

El conjunt de persones inactives a les Illes és de 349.620 persones el 2018. Respecte d'ara fa un any, els inactius han pujat un 1,7% i sumen 5.695 persones més que el 2017. Pel que fa a les causes per a la inactivitat, la que compta amb un major pes és la dels jubilats que representen el 40,0%, seguida de les persones que es dediquen a les tasques de la llar (25,3%), del conjunt d'altres causes

(17,8%) i, finalment, dels estudiants (16,8%). En termes interanuals el grup d'estudiants i els jubilats guanyen pes (+1,0 p.p. i +1,8 p.p., respectivament), mentre que es redueix entre les persones dedicades a la llar (-1,1 punts) i a altres motius (-1,8 punts). Si es compleixen les previsions de la població a mitjà i llarg termini, es pot esperar un progressiu increment dels inactius per raó de la jubilació i un lleuger descens de la població que estudia. En el primer cas, d'acord amb la major esperança de vida i de la menor mortalitat pujarà el nombre de persones amb dret a una pensió per jubilació. En el segon, perquè la tendència decreixent de la natalitat anirà acompanyat d'una reducció del col·lectiu de joves que estudia.

Aquesta tendència es pot observar si es comparen les dades de 2018 amb les de l'any 2010. De manera habitual la jubilació és la causa que concentra la major part dels inactius a les Illes (40,0%), a més de ser el motiu que més ha guanyat pes respecte de l'any 2010 (+3,2 p.p.). El segon motiu en proporció és el de la dedicació a les tasques de la llar, el qual respecte del 2010 ha perdut pes (-2,4 p.p.), probablement perquè aquestes perso-

nes han optat per incorporar-se al mercat de treball, o bé per tornar al sistema educatiu. De fet, els estudiants s'han incrementat 0,7 punts en els darrers vuit anys. La resta d'inactius es troben englobats als altres motius, entre els quals es poden trobar les persones amb incapacitat permanent o les que perceben una pensió distinta de la jubilació. Aquest grup representa el 17,8% del total i respecte de l'any 2010 ha perdut pes, -1,5 p.p. menys.

Taula 13. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Pob. activa	598.925	614.150	603.600	616.200	613.875	613.875
Pob. inactiva	304.150	302.450	326.525	328.675	343.925	343.925
Pes dels inactius segons la seva vinculació a l'activitat						
Actius potencials: totals	3,1%	3,6%	4,0%	3,2%	3,4%	3,4%
Actius potencials: desanimats	1,7%	1,9%	2,0%	2,0%	2,7%	2,7%
Altres inactius	96,9%	96,4%	96,0%	96,8%	96,6%	96,6%
Pes segons la classe principal d'inactivitat						
Estudiants	16,1%	15,3%	14,4%	16,9%	15,8%	15,8%
Jubilats	36,8%	38,7%	37,2%	40,1%	38,2%	38,2%
Tasques de la llar	27,7%	26,3%	28,8%	25,4%	26,4%	26,4%
Altres	19,3%	19,7%	19,6%	17,5%	19,6%	19,6%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El perfil majoritari de la població activa a les Illes és masculí, de mitjana edat i espanyol. Així, el 2018 els majors pesos corresponen als homes (53,8%), de 25 a 54 anys (77,1%) i de nacionalitat espanyola (76,8%). Ara bé, tot i que aquest perfil no ha canviat des de l'any 2000, sí que ho ha fet si s'analitzen cada una de les característiques per separat. Per exemple, quant al sexe, destaca l'augment del pes de les dones d'acord amb el creixement de la incorporació femenina al mercat de treball, ja que elles han passat de representar el 41,0% de la població activa l'any 2000 a ser el 46,2% devuit anys després. En termes interanuals, el nombre de dones actives ha crescut un 0,4%.

Per grups d'edat, els menors de 25 anys representen el 7,6% dels actius, les persones

de 25 a 54 anys són el 77,1% i els majors de 55 anys són el 15,4%. D'igual manera, si es comparen els pesos amb els del començament del segle (any 2000), es fa palès com les projeccions demogràfiques de la població es traslladen al mercat de treball. El grup de joves ha perdut en aquests 18 anys -6,9 punts respecte del total d'actius. Aquesta diferència s'ha distribuït entre les persones de 25 a 54 anys (+1,2 p.p.), però principalment entre el grup de major edat (+5,7 p.p.), seguint el ritme de creixement de la població més gran. Respecte de les dades del 2017, tots els grups d'edat incrementen el nombre d'actius. Hi destaca el grup dels més joves, que incrementen el seu nombre un +12,2%, seguits dels més grans (+3,6) i dels de 25 a 54 anys (+2,2%).

Per nacionalitat, els espanyols suposen tres de cada quatre actius a les Balears (76,8%), i la resta són estrangers (23,2%). D'aquests, el 9,7% són membres de la Unió Europea i el 13,5% restant són de fora de la Unió. En comparació amb l'any 2005 (primer any de la sèrie per nacionalitat), s'observa una reducció de la importància del pes dels extracomunitaris dins del grup d'estrangers. En aquests anys, els no comunitaris han perdut

2,4 p.p. En canvi, els ciutadans comunitaris han incrementat el seu pes en 6,2 punts. En termes interanuals, independentment de la nacionalitat tots els actius han incrementat el seu nombre. El grup que ha experimentat el major augment és el dels no comunitaris, els quals han incrementat el seu nombre un +12,3%. Els segueixen els actius de la Unió Europea (+4,4%) i els espanyols (+1,5%).

Taula 14. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE-27	NO UE
2010	598,9	54,9%	45,1%	9,5%	79,0%	11,5%	74,8%	8,8%	16,4%
2012	614,2	54,0%	46,0%	8,4%	78,1%	13,5%	77,8%	10,4%	11,9%
2014	603,6	54,1%	45,9%	7,1%	79,0%	13,9%	77,8%	9,9%	12,2%
2016	616,2	53,5%	46,5%	6,8%	78,5%	14,7%	78,3%	9,6%	12,1%
2017	613,9	54,2%	45,8%	7,0%	77,8%	15,3%	78,0%	9,5%	12,4%
2018	633,1	53,8%	46,2%	7,6%	77,1%	15,4%	76,8%	9,7%	13,5%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

L'any 2018 l'augment interanual de població del +1,1% s'ha traslladat a la població activa, la qual experimenta un increment respecte d'ara fa un any (+3,1%). Així mateix, també ha augmentat la població inactiva (+1,7%), a conseqüència de l'increment de les persones

jubilades i dels estudiants. El perfil majoritari de la població activa a les Illes és masculí, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola, tot i que amb el pas del temps es fa palès un increment progressiu de les dones actives.

3.1.2 Població activa per nivell d'estudis

El nombre d'actius amb educació superior ha disminuït el 2018.

En aquest apartat s'analitza el perfil educatiu de les persones actives de les Illes Balears. El nivell educatiu/formatiu que assoleixen les persones és un factor clau en la seva participació en el mercat laboral. Atesa la importància d'aquest tret del perfil de les persones que cerquen activament una feina es comenten diversos indicadors.

Tot i que és evident que els beneficis d'una major formació i d'una millora en les capa-

citats de les persones repercuteixen favorablement en l'economia, també s'han de tenir en compte les característiques particulars de cada economia amb la finalitat que la formació de les persones vagi en concordança amb el mercat de treball al qual s'han d'incorporar. L'economia de les Balears es caracteritza per una gran concentració en els sectors dels serveis i de la construcció, els quals demanden principalment mà d'obra de qualificació mitjana i baixa. Per aquest motiu, l'elevada oferta de llocs de feina poc qualificats condiciona desfavorablement els resultats educatius de les Balears.

Com es pot observar a la taula 15, a les Illes Balears la major part dels actius compten amb una mitjana o baixa qualificació educativa i, a més, ho fan en major proporció que en el conjunt nacional. De fet, mentre que el pes de les Illes en la primera i segona etapes d'educació secundària supera la mitjana nacional, en educació superior la situació és la

contrària. El 2018, el 30,8% dels actius ha finalitzat l'educació superior, resultat que situa a les Balears com la tercera comunitat autònoma amb el pes més baix, 9,2 punts per sota de la mitjana nacional i a 22,8 punts de la comunitat amb el major pes de titulats superiors (el País Basc, amb el 53,6%).

Taula 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2018)

Comunitat autònoma	Fins a educació primària	Ed. secundària (1a etapa)	Ed. secundària (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Andalusia	11,4	35,5	21,1	32,0
Aragó	7,2	26,1	27,6	39,2
Astúries	5,0	23,4	24,2	47,4
Illes Balears	5,7	34,1	28,1	32,0
Canàries	11,6	29,4	26,8	32,2
Cantàbria	3,3	26,1	26,1	44,5
Castella i Lleó	6,5	30,2	25,2	38,1
Castella-la Manxa	9,5	37,8	23,0	29,8
Catalunya	7,9	27,1	22,9	42,1
Com. Valenciana	5,3	34,0	25,5	35,2
Extremadura	8,1	44,0	18,1	29,8
Galícia	5,7	32,0	21,8	40,5
Madrid	4,6	20,1	26,3	48,9
Múrcia	11,3	34,0	23,2	31,5
Navarra	4,4	23,4	24,1	48,2
País Basc	3,6	20,4	22,2	53,8
La Rioja	5,5	30,1	24,4	39,9
Total Espanya	7,5	29,6	23,9	39,0

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

A la taula següent es mostra l'evolució dels actius per nivell d'estudis a Espanya i a les Illes. De nou, es posa de manifest la situació de desavantatge educatiu de les Balears. A Espanya la població activa que ha finalitzat els estudis obligatoris representa el 60,0% del total; en canvi, a Balears són el 69,2%. És a dir, al conjunt espanyol s'observa un menor pes de població en edat de treballar amb l'educació obligatòria i més amb l'educació universitària en comparació amb les xifres de les Illes. En termes d'evolució, respecte dels valors del 2014 (primer any recollit a la taula), tant al conjunt nacional com a les Illes disminueix el pes dels actius amb estudis de primària i de primera etapa de secundària,

mentre que creix en les etapes educatives següents, de manera que s'observa una tendència a una major formació.

Pel que fa al sexe, l'any 2018 es manté la distribució habitual a les Illes, en la qual les dones presenten major nivell educatiu que els homes. Concretament, el pes de les dones amb titulació superior és del 36,1%, i el masculí del 26,2%, la qual cosa representa un diferencial de 9,9 p.p. a favor d'elles. A Espanya, la diferència és un punt inferior (8,9 p.p.), però el pes de les dones continua superant amb escreix el pes dels homes (44,7% i 35,8%, respectivament).

Taula 16. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2016-2018)

	Fins a educació primària			Ed. secundària (1a etapa)			Ed. secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
Total												
Espanya	9,5	8,1	7,0	30,0	29,8	29,0	23,3	23,8	24,0	37,2	38,3	39,9
Illes Balears	8,4	6,5	6,0	35,9	34,2	34,5	26,3	29,2	28,7	29,3	26,3	30,8
Homes												
Espanya	10,4	9,2	7,9	33,2	33,5	32,8	22,9	23,5	23,5	33,6	33,9	35,8
Illes Balears	9,1	7,2	6,3	41,2	38,5	40,0	25,3	28,0	27,6	24,5	34,5	26,2
Dones												
Espanya	8,4	6,8	5,9	26,3	25,6	24,7	23,9	24,1	24,6	41,5	43,4	44,7
Illes Balears	7,6	5,7	5,8	29,7	29,2	28,0	27,6	30,5	30,1	35,1	30,1	36,1

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

La població de les Illes se sol situar pel que fa als indicadors educatius en les darreres posicions per comunitats autònomes. Per exemple, les taxes d'escolarització mostren uns resultats molts baixos, a molta distància del resultat espanyol i de la resta de comunitats autònomes. Així, la taxa als 16 anys del curs 2016-17 (el darrer disponible) és del 86,2%, la més baixa de totes les autonomies ja que totes superen el 90%, 9,4 p.p. per sota de la mitjana nacional i 13,7 punts per sota del País Basc, que és la que té una major taxa. Aquesta diferència s'intensifica en el cas de

la taxa als 18 anys, la qual també és la més baixa d'Espanya (45,7%), ja que es troba 29,6 p.p. per sota del resultat del conjunt nacional i 49,7 punts per sota del valor de Madrid, que és la més alta.

En termes d'evolució, si es comparen les dades des del curs 2006-07, el qual és el primer curs que segueix la mateixa metodologia que el darrer disponible (2016-17), la taxa d'escolarització als 16 anys de les Illes es troba, a tots els anys considerats, per sota de la mitjana espanyola. El diferencial de la taxa

de les Illes amb la nacional va assolir el seu mínim en el curs 2006-07, amb 6,1 punts a favor d'aquesta darrera. A partir d'aquí el diferencial va oscil·lant fins assolir el seu màxim en el curs 2013-14 (10,8 punts per sota de l'espanyola). Tot i que, respecte del curs anterior (2015-16) la diferència entre les Balears i Espanya ha crescut (és de 9,4 punts), aquesta es troba per sota del valor màxim.

D'acord amb les baixes taxes d'escolarització de les Illes, les dades referents a la graduació en els diferents nivells educatius també mostren resultats molt per sota dels valors nacionals. Com es pot observar en la taula 17, que recull les taxes brutes de graduació del curs 2016-17, els resultats de Balears a tots els nivells són inferiors als d'Espanya. Concretament, la taxa espanyola supera la

de Balears en 6,4 p.p. en l'ESO, en 14,8 p.p. en el batxillerat, en 2,5 p.p. en el cas dels tècnics i en 13,5 p.p. en els tècnics superiors. Ara bé, si es comparen els resultats amb els del curs 2001-02, s'observa que la taxa de graduació ha augmentat a tots els nivells educatius. Per tant, si es comparen a més llarg termini, les dades de les Illes han millorat però sense arribar encara als nivells de la mitjana nacional.

Si s'analitzen segons el sexe, les dones solen presentar habitualment valors més elevats que els homes. Aquest fet també es mostra en la mateixa taula, en la qual la taxa de graduació femenina supera la masculina a tots els nivells educatius, excepte en el cas dels tècnics. La mateixa situació es dona en el cas d'Espanya.

Taula 17. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2016-17²) i variació percentual respecte al curs 2001-2002

	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educació secundària obligatòria (ESO)						
Illes Balears	69,2	2,7	63,8	4,6	74,9	0,6
Espanya	75,6	4,5	70,6	6,8	80,9	2,1
Batxillerat / COU						
Illes Balears	40,7	5,6	40,7	13,1	48,7	5,7
Espanya	55,5	10,4	55,5	18,0	63,3	10,1
Tècnic / Tècnic auxiliar						
Illes Balears	21,0	10,1	21,6	10,9	20,4	9,3
Espanya	23,5	10,1	24,4	11,3	22,6	8,9
Tècnic superior / Tècnic especialista						
Illes Balears	13,2	5,5	12,6	5,7	13,7	5,2
Espanya	26,7	9,3	25,8	9,6	27,6	8,9

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

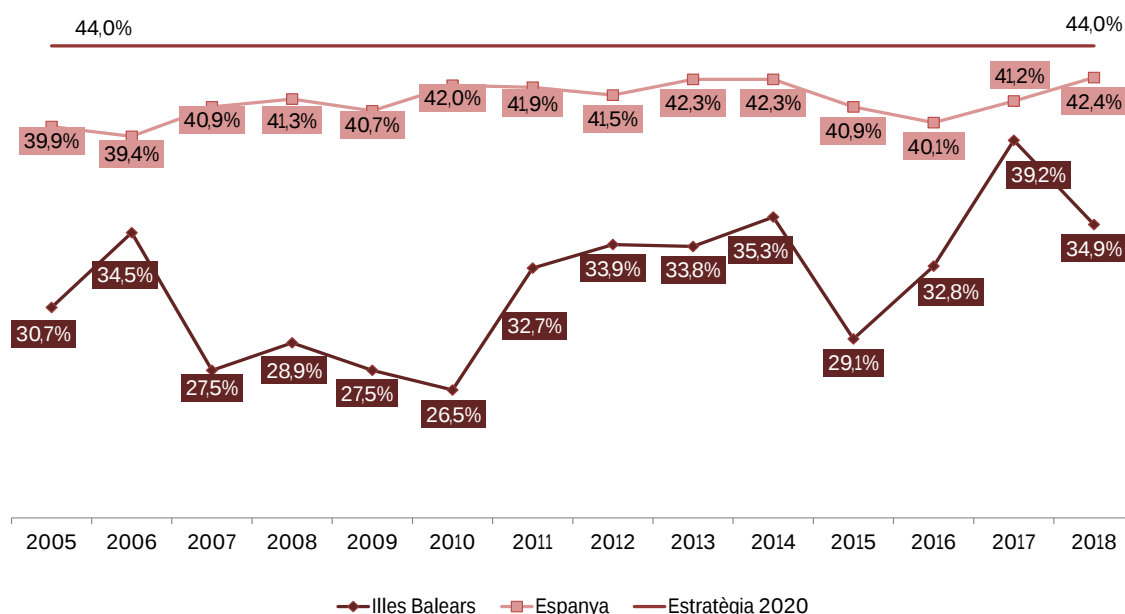
² S'inclouen els ensenyaments de règim general no universitaris, cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny, ensenyaments esportius, els ensenyaments artístics superiors i, en la metodologia revisada, s'afegeixen els ensenyaments professionals de música i dansa (16 i més anys), ensenyament de llengües nivell avançat (16 i més anys), ensenyaments inicials d'adults i secundària per a persones adultes.

Pel que fa a les titulacions universitàries, els resultats de les Illes mantenen les diferències amb la resta de comunitats autònomes. Segons les dades del Ministeri d'Educació per al curs 2015-16³, la taxa de persones que es graduen a les Balears és inferior a la mitjana d'Espanya i a la de gran part d'autonomies. Així, la taxa de diplomats a les Illes és del 0,0% (a Espanya és el 0,7%) i la dels llicenciats és del 0,2% (al conjunt nacional és del 4,2%). Aquestes xifres tan baixes responen a l'eliminació de les diplomatures i les llicenciatures arran de la implantació de Pla Bolonya. Per aquesta raó les xifres de grau i màster són més elevades: la dels titulats de grau és del 16,3% (la mitjana nacional és del 41,2%) i la dels màsters és del 6,2% (19,7% a Espanya). En el primer cas la diferència arriba als 24,9 p.p. i en el segon és de 13,6 p.p. per sota del valor d'Espanya. Com es pot comprovar, les diferències en les taxes de graduació són prou elevades. Per sexe, a Balears el pes de

les dones supera clarament el dels homes a tots els nivells d'estudis superiors i, especialment, en el cas dels titulats en grau (22,1% i 10,8%, respectivament).

Un dels objectius de l'estratègia europea 2020 és el d'incrementar el pes dels joves de 30 a 34 anys amb estudis superiors, atès que aquest col·lectiu serà la força que lideri el desenvolupament social i econòmic d'Europa, i desenvolupi les habilitats necessàries per adaptar-se a les demandes del mercat de treball actual i futur. Segons les dades recollides en el gràfic 13, el pes de joves amb estudis superiors de les Illes Balears és del 34,9% el 2018, xifra que se situa 7,5 p.p. per sota de la mitjana espanyola (42,4%). A Balears, mentre que el 2017 aquest grup de població assoleix la taxa més alta de tota la sèrie, en el 2018 torna a disminuir, fent que la taxa es torni a allunyar del valor objectiu de l'estratègia per al 2020, que és del 44,0%.

Gràfic 13. Evolució del percentatge de joves amb estudis superiors. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2018)

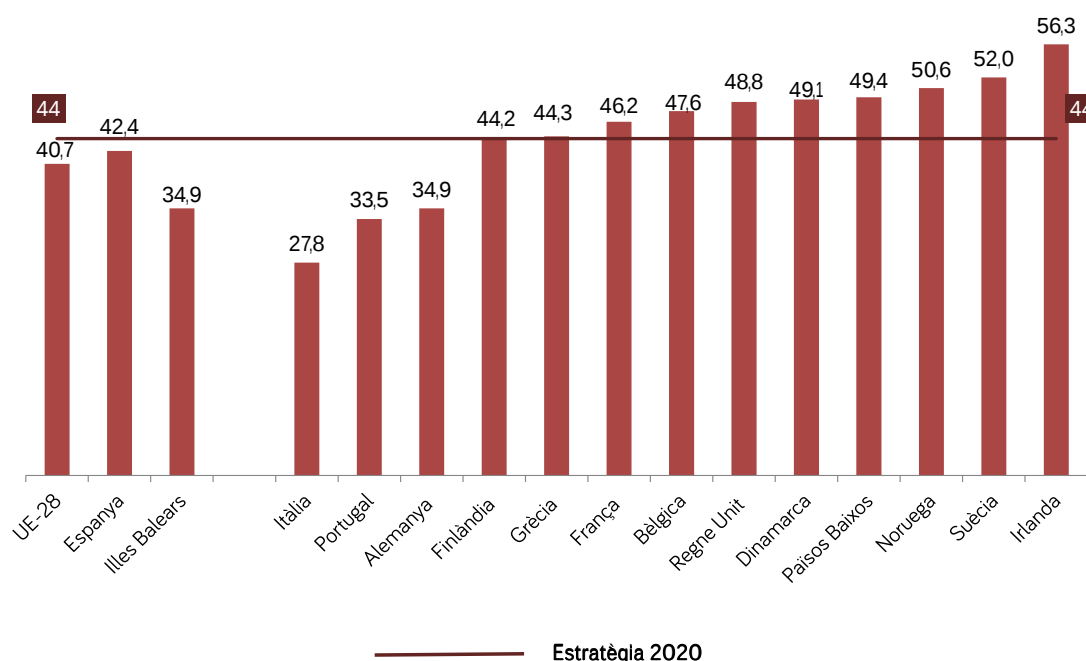
Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

³ Darreres dades publicades en el moment d'elaborar aquest informe.

Continuant amb l'anàlisi dels joves amb educació superior, es mostren les dades publicades per l'Eurostat respecte del pes de població entre 30 i 34 anys que ha completat els estudis terciaris el 2018. Al gràfic 14 es pot veure com el pes d'Espanya supera al de la mitjana europea (42,4% i 40,7%), al temps que se situa per sobre del d'altres estats com Itàlia (27,8%), Portugal (33,5%) o Alemanya (34,9%). En termes d'evolució, a Espanya

aquest indicador no ha experimentat canvis substancials els darrers deu anys. Pel que fa a la situació de les Illes Balears (34,9%), el seu resultat mostra resultats més dispars a la sèrie analitzada. Concretament, en el darrer any ha experimentat un descens de -4,3 p.p. Així, se situa 9,1 p.p. per sota de l'objectiu fixat a l'estratègia (44%), i entre els estats amb un percentatge més baix, molt enfora dels països capdavaners com Irlanda o Suècia.

Gràfic 14. Percentatge de població entre 30 i 34 anys que ha completat estudis superiors (2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Eurostat.

La taxa d'abandonament escolar prematur⁴ és un altre indicador educatiu en el qual les Balears mostren uns resultats desfavorables. Aquesta dada és important per la repercussió que tindrà en la futura inserció laboral de les persones. L'evolució de l'abandonament escolar a les Illes mostra una tendència a la baixa, com es pot observar en el gràfic 15. D'ençà el 2008, coincidint amb la recessió i a conseqüència d'aquesta, es pot intuir un canvi en el comportament de la població més jove

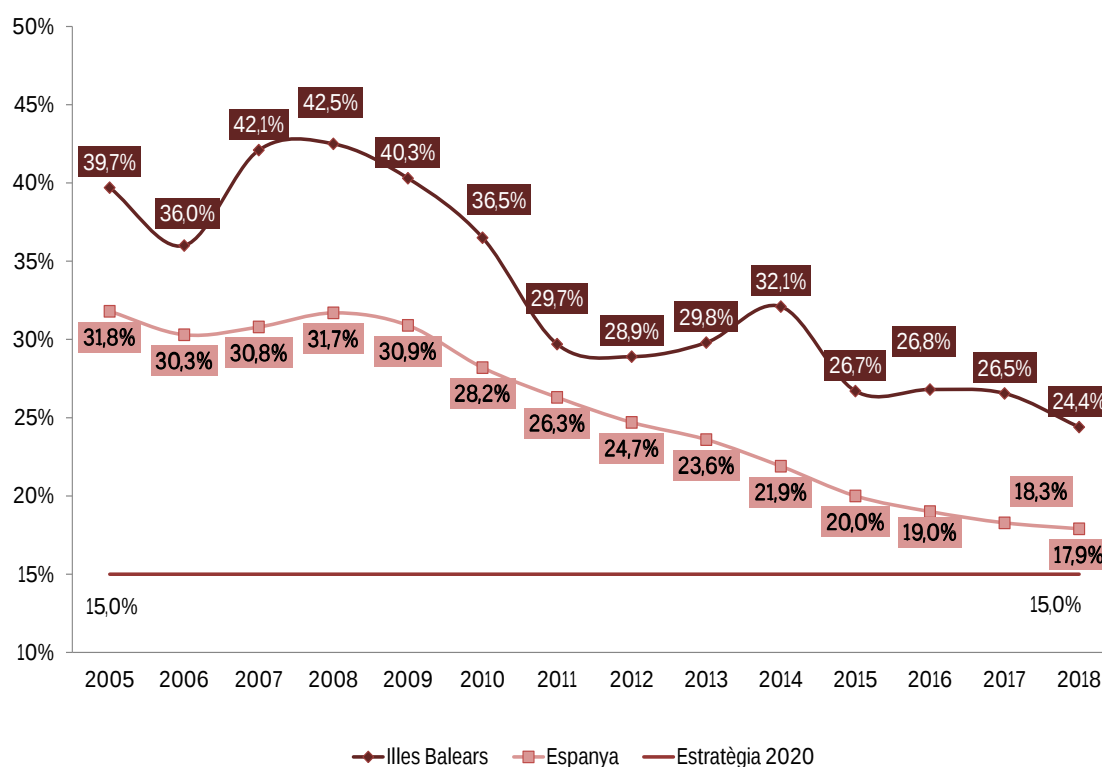
de les Balears. A partir d'aquell any els joves es mantenen dins el sistema educatiu, de manera que disminueix la taxa d'abandonament. Aquesta situació es dona fins al 2013 i 2014, anys en què, de nou, augmenten les persones que deixen les aules. El 2015, en canvi, la taxa d'abandonament es redueix considerablement, i d'ençà el 2016 continua a la baixa. Per la seva banda, Espanya continua la tendència a la baixa iniciada el 2008 de forma ininterrompuda. Amb aquestes xifres, s'evidencia

⁴ Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

que el desavantatge educatiu que presenten les Balears és un problema de fons que es manté en el temps. Tot i la lleugera millora durant els primers anys de la crisi, per les dificultats per trobar feina, s'observa que, en el moment que a les Balears comença a revifar

el mercat laboral la taxa torna a augmentar. Així, encara que el 2018 finalitza amb una taxa del 24,4% (el valor més baix de tota la sèrie analitzada) la taxa se situa per sobre del 23,0% previst per al 2015, i molt enfora de l'objectiu per al 2020 (15%).

Gràfic 15. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2018)

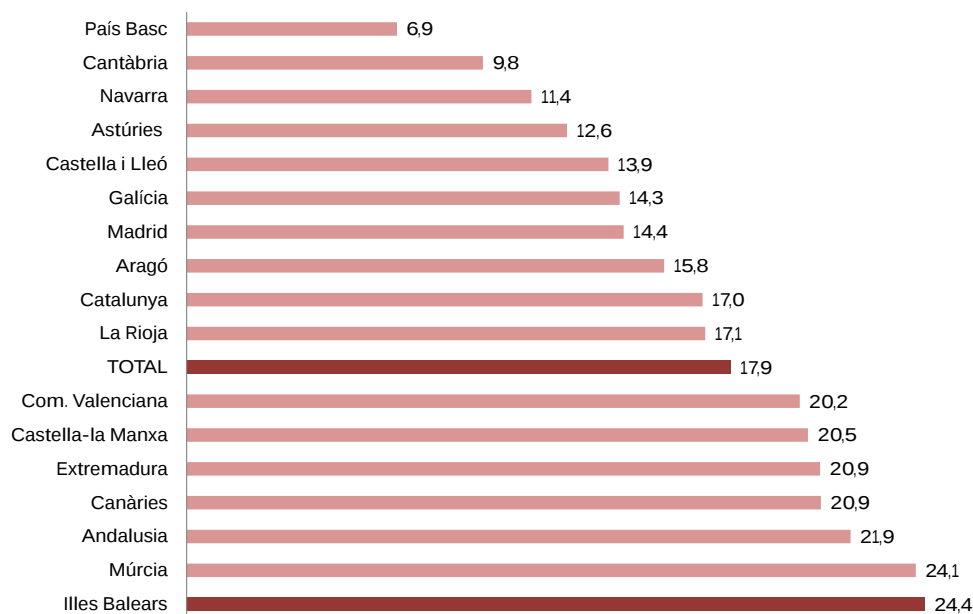

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Balears se situa, una vegada més, com la comunitat autònoma amb la major taxa d'abandonament escolar prematur, superant la mitjana nacional (17,9%) i a molta distància del País Basc, la regió amb el valor més baix (6,9%). Si es compara amb els valors dels diferents estats de la UE, la taxa de les Illes supera amb escreix el valor més alt (Malta, amb

un 17,5%) i s'allunya dels resultats d'altres països com Alemanya (10,3%), Itàlia (14,5%) o la mitjana de la UE (10,6%). Per tant, les taxes d'abandonament especialment en el cas de les Illes, però també en el d'Espanya, es troben a molta distància de l'objectiu fixat per l'estratègia Europa 2020, que és del 15%.

Gràfic 16. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2018)

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

En aquest apartat s'ha mostrat el nivell educatiu de les Illes Balears, i com es fa palès no es troba al nivell mitjà de la resta d'Espanya i de la UE. Aquest fet és un obstacle per al desenvolupament de la societat balear, a conseqüència de les repercussions que

provoca en el mercat de treball. Per tant, la millora d'altres indicadors, com ara l'ocupació i l'atur, ha d'anar associada necessàriament a un bon nivell educatiu i de formació de la població balear.

3.1.3. Evolució de la taxa d'activitat

La taxa d'activitat de les Balears assoleix el 64,4% de la població en edat de treballar l'any 2018, i se situa com la taxa més alta del conjunt d'Espanya.

El 2018 la taxa d'activitat de les Illes Balears representa el 64,4% de la població de 16 anys i més, segons l'EPA. Amb aquest resultat es torna a situar com la comunitat autònoma amb la taxa més alta, superant la mitjana estatal (58,7%). En termes interanuals, la taxa de les Illes ha guanyat tres dècimes de punt, mentre que la mitjana nacional n'ha perdut -0,2 p.p. Si es comparen els resultats del 2018 amb els del 2007, any de comen-

çament de la recessió, la taxa de les Balears assoleix el mateix valor que fa onze anys. En canvi, l'espanyola encara se situa per sota d'aquell valor (-0,6 p.p. a Espanya).

L'evolució de la taxa d'activitat a partir del 2007 mostra uns primers anys de creixement, coincidint amb increments de la població a les Illes i amb la recessió, que empeny moltes persones a incorporar-se al mercat laboral. En canvi, a partir de l'any 2011 l'evolució és més variable. De fet, la major part dels anys (2011, 2013, 2014, 2016 i 2017) la taxa d'activitat de les Illes experimenta descensos interanuals.

A dia d'avui, la incorporació de la dona al mercat de treball no és equiparable a la masculina i, per això, les taxes d'activitat femenina es mantenen per sota de les masculines. Malgrat això, l'augment continuat de dones en el mercat de treball ha incrementat les seves taxes. De fet, han passat de representar el 54,9% el 2007 al 59,1% el 2018.

Per edat, la taxa més alta la registren les persones entre 25 i 54 anys (87,5%), seguida per la dels menors de 25 anys (45,8%) i pels majors de 55 anys (30,4%). Respecte del resultat del 2017, la taxa mostra resultats positius en totes les franges d'edat. El creixement més accentuat l'experimenten els actius més joves (+3,6 p.p.), seguits pels majors de 55 anys (+0,2 p.p.). Pel que fa als actius de mitjana edat es mantenen respecte com ara fa un any. Respecte de l'any 2007, el comportament de la taxa és congruent amb el moviment natural de la població, amb descensos dels menors de 25 anys i increments dels majors de 25 anys.

La taxa d'activitat dels estrangers, independentment del seu origen, supera habitualment la dels espanyols. A més, ja dins dels estrangers, la taxa dels extracomunitaris també és més alta que la dels ciutadans de la Unió Europea, malgrat que el diferencial entre ambdues està minvant en els darrers anys. En detall, el 2018 la taxa dels espanyols assoleix el 62,6%; la dels estrangers de la UE el 71,2%, i la dels no comunitaris el 71,7%. En comparació amb el valor d'ara fa un any, la taxa dels actius espanyols és l'única que creix lleugerament (+0,2 p.p.). Respecte del 2007, els canvis més destacats s'han donat entre els estrangers, ja que la taxa dels espanyols ha guanyat menys d'un punt. Quant als estrangers, s'observa un augment de la taxa dels comunitaris (+2,1 p.p.), mentre que la dels no comunitaris baixa considerablement (-7,3 p.p.). Aquest fet ha provocat una distribució més similar de la taxa entre ambdós orígens, deixant enrere les majors taxes dels ciutadans de fora de la Unió Europea.

Taula 18. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2014-2016-2018)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
Total Espanya	59,6	59,2	58,7	53,7	53,6	53,1	65,8	65,1	64,6	39,6	36,9	37,0	87,3	87,4	86,9	23,0	24,9	26,0	58,0	57,8	57,2	71,0	70,0	69,8	75,6	74,6	72,8
Andalusia	58,8	57,8	56,9	52,1	51,3	50,1	65,9	64,6	64,0	39,9	35,2	34,7	85,0	84,4	83,4	21,5	23,5	24,4	57,8	57,2	56,2	63,2	56,9	54,9	77,2	72,1	72,7
Aragó	58,9	59,3	58,7	52,9	53,7	53,0	65,1	65,2	64,5	38,5	38,5	36,1	89,5	89,4	89,4	22,1	25,7	26,5	56,3	56,9	56,6	81,1	82,2	76,2	79,1	78,1	74,1
Astúries	51,8	51,7	50,8	47,3	47,4	46,9	56,9	56,4	55,0	30,9	30,6	26,1	83,5	84,9	83,2	19,3	19,9	22,3	50,8	51,0	50,1	68,5	68,6	70,4	81,4	71,9	66,8
Illes Balears	64,9	65,2	64,4	59,1	60,1	59,1	70,8	70,5	69,9	42,9	42,3	45,8	88,1	89,4	87,5	29,0	29,7	30,4	62,9	63,6	62,6	72,4	69,2	71,2	73,2	74,4	71,7
Canàries	61,3	61,1	60,4	56,0	56,0	55,5	66,8	66,3	65,5	40,1	36,7	36,7	84,9	85,8	84,6	24,4	25,9	28,1	60,3	59,6	58,9	61,0	64,1	65,2	72,7	76,4	71,3
Cantàbria	56,5	56,1	54,8	50,3	50,7	49,2	63,1	61,9	60,8	28,5	29,2	26,0	85,6	86,3	84,8	23,4	24,0	25,5	55,4	55,4	54,0	82,1	70,2	68,3	73,2	69,8	69,7
Castella i Lleó	55,0	55,1	54,5	48,8	49,0	48,7	61,4	61,4	60,6	33,4	33,6	32,7	87,0	86,9	87,3	21,9	24,5	25,0	53,8	54,1	53,5	78,0	75,0	72,4	73,1	71,6	74,7
Castella-la Manxa	59,2	58,5	58,8	51,3	50,9	51,4	66,9	66,0	66,1	41,1	37,0	37,8	86,2	85,6	86,1	21,7	24,6	26,5	57,3	57,0	57,1	82,0	78,6	79,9	75,5	71,6	74,6
Catalunya	62,6	62,0	61,3	57,5	57,2	56,3	68,0	67,1	66,6	45,8	41,8	44,0	90,3	90,2	89,2	24,8	26,7	26,9	60,7	60,1	59,7	78,8	78,8	77,2	75,2	74,7	70,4
Com. Valenciana	59,0	59,4	58,5	52,6	53,9	52,5	65,6	65,1	64,9	41,0	39,9	38,2	86,6	87,3	86,9	22,5	25,2	25,9	57,8	58,1	57,4	59,5	63,9	60,5	72,6	71,4	70,5
Extremadura	55,1	55,1	55,3	47,6	47,7	48,2	62,7	62,7	62,6	37,6	37,1	33,3	83,6	83,8	84,6	20,1	22,2	24,7	54,9	55,0	54,8	52,5	63,0	71,4	72,4	58,0	73,7
Galícia	53,8	53,5	53,3	49,0	48,8	49,4	59,0	58,5	57,5	34,5	31,5	29,8	85,6	86,1	86,3	19,8	21,0	22,2	53,1	52,9	52,6	67,0	66,4	68,0	79,0	70,2	73,5
Madrid	63,9	63,7	62,9	58,6	58,9	57,9	69,7	69,0	68,4	40,2	37,2	37,2	90,0	90,9	90,0	26,3	27,7	29,2	61,5	61,3	60,4	87,5	82,4	86,5	77,9	81,7	78,3
Múrcia	61,1	59,1	59,3	53,7	51,1	52,2	68,5	67,3	66,5	39,1	38,8	38,8	86,0	83,5	83,4	23,8	24,6	27,1	59,2	57,7	57,7	52,6	50,0	45,1	77,5	70,6	74,6
Navarra	59,8	58,5	59,1	54,1	53,8	54,9	65,5	63,4	63,4	35,5	33,2	35,5	88,4	88,2	88,9	24,4	24,6	26,3	58,2	57,5	57,3	79,4	71,9	79,8	75,8	69,6	76,6
País Basc	57,0	56,9	56,3	51,6	51,7	51,6	62,9	62,6	61,3	29,3	30,1	32,6	89,1	89,0	89,3	21,8	24,3	24,0	55,9	55,9	55,3	81,0	77,0	74,6	78,1	80,1	74,3
La Rioja	60,3	59,2	59,2	54,4	53,2	54,7	66,3	65,5	63,8	40,3	31,9	33,6	89,7	89,3	90,3	24,1	26,8	26,9	58,3	57,5	56,9	85,2	82,5	84,6	71,5	70,8	70,7

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.2. La població ocupada

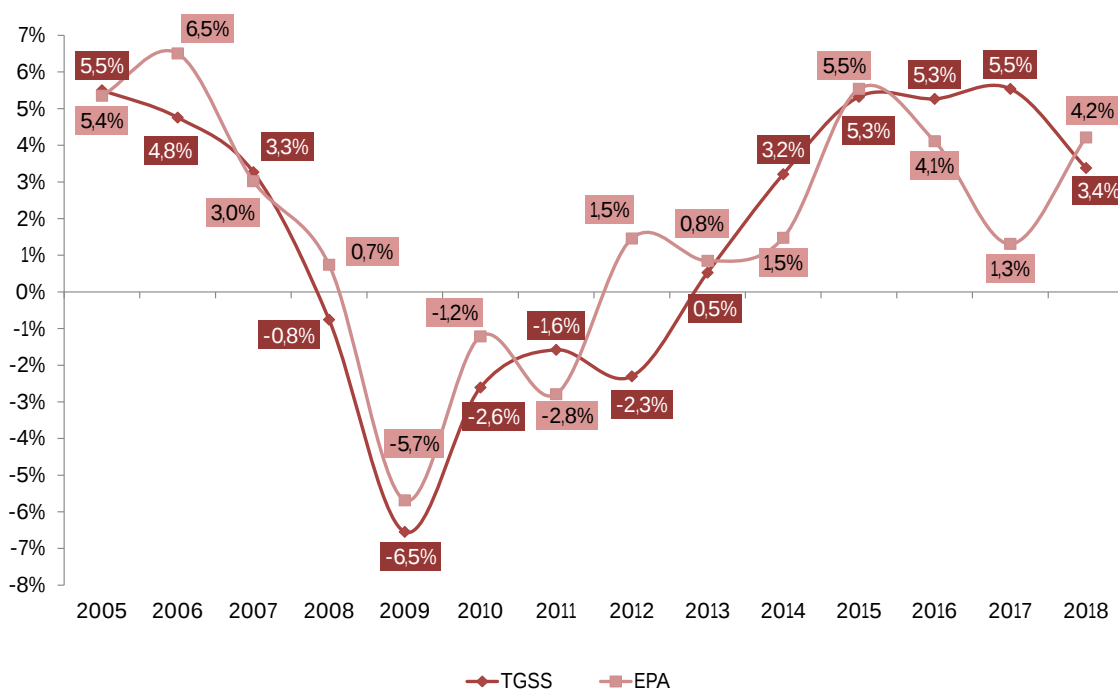
3.2.1. Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social

D'acord amb les dues fonts disponibles l'ocupació continua augmentant el 2018: segons l'EPA, els ocupats s'incrementen un 4,2% interanual i els afiliats a la Seguretat Social un 3,4%.

La informació de la població ocupada s'obté de dues fonts diferents. Una d'elles és el registre d'afiliació a la Seguretat Social de la TGSS i l'altra és l'Enquesta de població activa elaborada per l'INE, que recull la xifra d'ocupats. Els ocupats de l'EPA sumen 560.175

persones el 2018 i els afiliats són 496.712 treballadors. En ambdós casos, les xifres han experimentat un augment considerable en el darrer any, especialment en el cas de l'INE (+4,2%) i un +3,4% en el cas de la TGSS. A Espanya els increments respecte de les xifres del 2017 són lleugerament inferiors als de les Illes (+3,2% i +2,7%, respectivament). Per segon any consecutiu la xifra d'afiliació del 2018 assolix el valor més alt de tota la sèrie estudiada (des de 1996), i a més ja supera amb escreix la xifra d'afiliats d'altres anys considerats com d'expansió econòmica.

Gràfic 17. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i població ocupada a les Balears segons l'EPA (2005-2018)

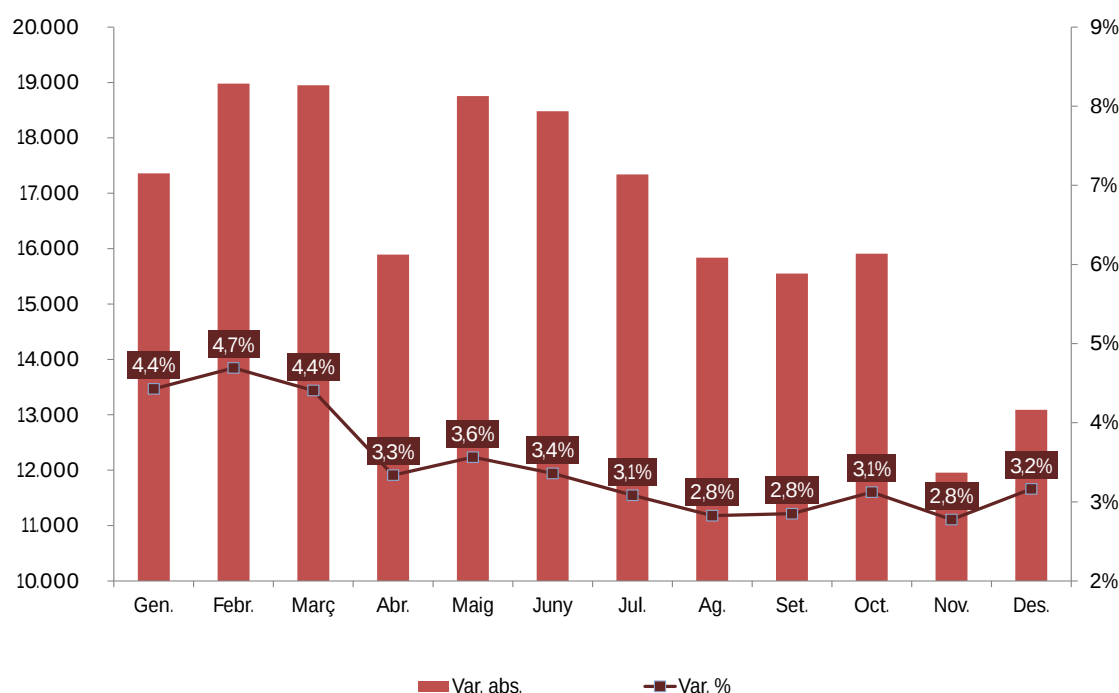

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i l'EPA (INE).

Pel que fa a l'afiliació a la TGSS, l'evolució interanual dels afiliats durant tots els mesos del 2018 és positiva. Com s'observa al gràfic 18, el creixement interanual oscil·la entre les 18.980 persones més del mes de febrer i les 11.954 del mes de novembre. Per quart any consecutiu, el nombre de persones afiliades supera el mig milió durant varis mesos. Aquesta situació, que es donà per primera

vegada el 2015, es va observar en dos mesos; en el 2016 ja eren quatre, i en el 2017 i el 2018 ja s'ha registrat en sis dels dotze mesos de l'any un nombre de persones afiliades superior a les 500.000. Aquest creixement es correspon amb l'increment experimentat a tots els sectors, especialment amb el de la construcció, i a certa distància del de serveis.

Gràfic 18. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2018)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

La distribució de l'afiliació per illa es reparteix entre Mallorca, que concentra el 79,8% dels afiliats, Menorca amb el 6,4%, i les Pitiüses el 13,5% restant. En comparació amb l'afiliació del 2017, totes les illes mostren increments per sobre del 2%. De nou, les Pitiüses són les que registren un creixement més intens (+4,1%), seguides de prop per Mallorca (+3,3%), i més lleugerament per Menorca

(+2,3%). El dinamisme de les illes menors és evident si s'observa el creixement respecte de l'any 2002. En aquests setze anys el nombre d'afiliats de les Pitiüses s'ha més que duplicat (+62,4%), sumant 25.703 treballadors més. A Mallorca i Menorca, tot i l'augment, aquest s'ha donat en una menor proporció (23,8% i 10,7%, respectivament).

Taula 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2010-2018)

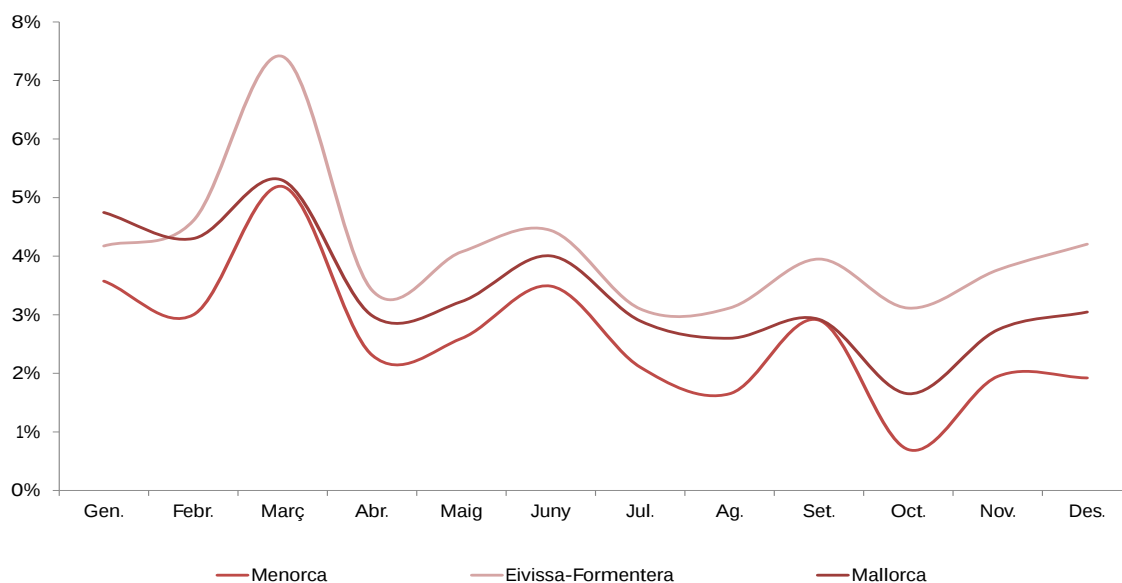
Any	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2010	333.931	29.796	47.083	411.617
2012	321.793	27.794	45.248	395.784
2014	328.366	28.202	53.009	410.635
2016	363.209	29.943	60.736	455.257
2017	383.559	31.198	64.241	480.471
2018	396.345	31.926	66.886	496.712

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per mesos i illa, s'observa el bon ritme de creixement de l'afiliació a tot l'arxipèlag, que va del +0,7% a Menorca el mes d'octubre fins el +7,4% de les Pitiüses al de març. L'afiliació creix més intensament en els mesos de gener a març i es manté fins a final d'any en uns valors més o manco estables, com s'observa

al gràfic 19. Amb tot, es manté la tendència a l'alça de l'afiliació pràcticament a totes les illes, vist que el nombre d'afiliats del mes de desembre del 2018 és superior al dels que es registraren en el primer mes de l'any, excepte a les Pitiüses, a conseqüència del lleuger descens de Formentera.

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2018)

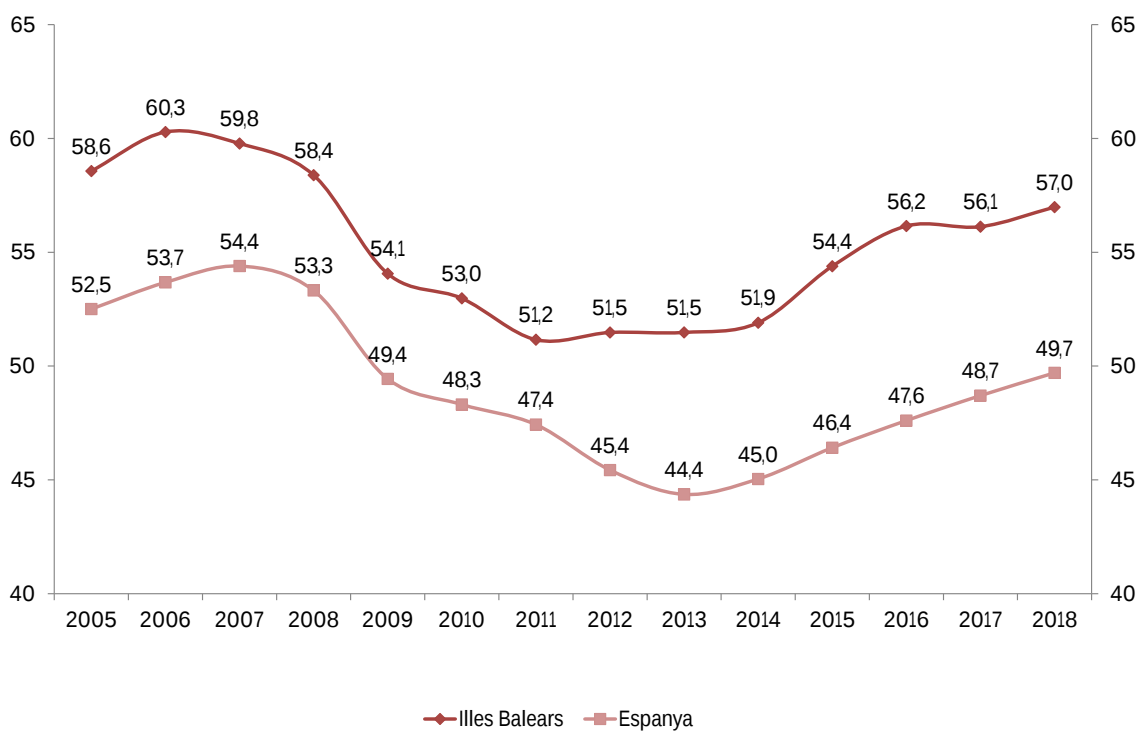
Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

A continuació es realitza l'anàlisi en base a les dades de l'EPA. Com s'observa al gràfic 20, les corbes de les Illes i del conjunt nacional mostren una evolució paral·lela. Ara bé, la taxa d'ocupació de les Balears se situa per sobre de la d'Espanya en tots els anys que es recullen a la sèrie. Com es pot comprovar, aquest és un fet que es dona de manera habitual i que mostra el dinamisme del mercat laboral de les Illes. Del conjunt de comunitats autònomes, només set d'elles registren taxes per damunt del 50%, entre les quals la taxa balear assoleix el 57,0% de la població de 16 i més anys el 2018. Aquest resultat situa les Illes com la comunitat amb la taxa d'ocupació més alta, 7,3 p.p. per sobre de la taxa del con-

junt nacional (49,7%) i 14,7 p.p. per damunt d'Extremadura, que és la comunitat autònoma amb la taxa més baixa per quart any consecutiu (42,2%).

En termes interanuals, tant la taxa de Balears com la d'Espanya creixen. De fet, ho fan pràcticament en els mateixos termes (+0,9 p.p. i 1,0 p.p., respectivament). A més llarg termini, si es comparen amb les xifres de l'any 2006 (l'any amb el valor més alt de la sèrie a Balears), les taxes encara no assoleixen els valors màxims, tot i que s'hi van acostant. La diferència entre el 2018 i el 2006 a les Balears és de -3,3 punts per sota, mentre que a Espanya és de -4,0 p.p.

Gràfic 20. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2005-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

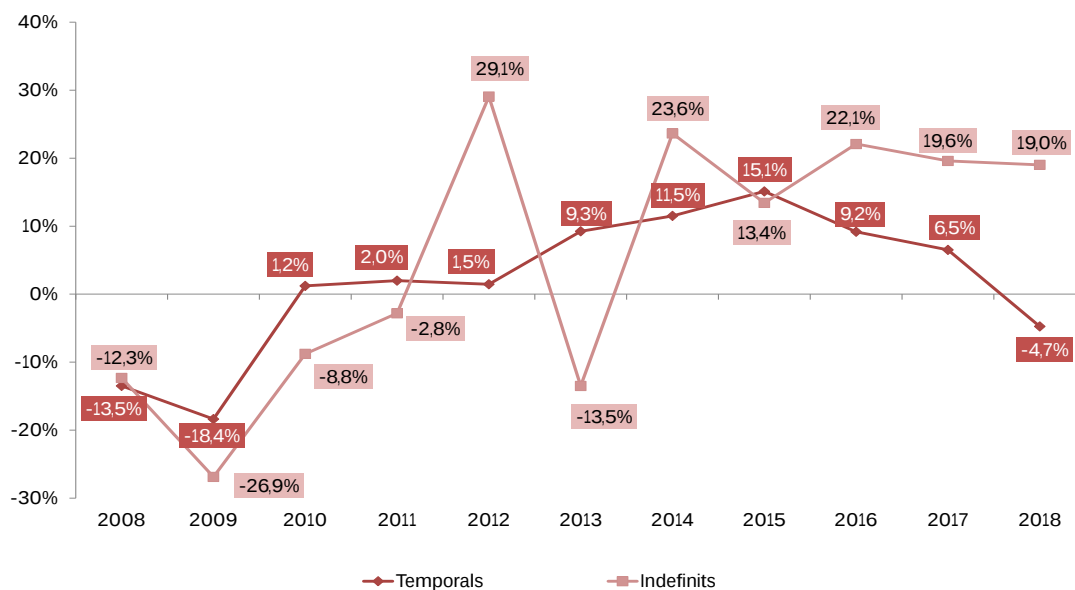
Per aprofundir en la situació de l'ocupació a les Illes, es poden fer servir les dades que recull el SOIB de la nova contractació registrada al llarg de l'any. Així, el total de contractes que s'han signat a les Illes el 2018 és de 529.341, dels quals el 17,3% són indefinits i el 82,7% restant són de caire temporal. Per segon any consecutiu se supera el mig milió de contractes a la sèrie analitzada (des del 2003).

En termes interanuals, la nova contractació ha disminuït un -1,3%, empesa pel descens dels contractes temporals, ja que són la majoria (-4,7%). En canvi, s'observa un fort augment de la contractació indefinida (+19,0%). Aquests dos fets, increment dels contractes

indefinitos i reducció dels temporals, fan palesa una millora clara de la qualitat del mercat de treball de les Illes.

Al llarg dels anys, l'evolució de la contractació temporal mostra un comportament més estable, amb increments del nombre de contractes a tota la sèrie (2005-2017), amb l'excepció dels anys 2008 i 2009, i també del darrer any (2018). Al mateix temps, la contractació indefinida ha patit durant més temps i de manera més intensa els efectes de la recessió, ja que en total ha experimentat descensos en cinc dels anys recollits al gràfic 21. Ara bé, una vegada deixada enrere la crisi, l'augment interanual dels indefinits guanya en intensitat, amb creixements de dues xifres.

Gràfic 21. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2008-2018)

Font: OTIB, a partir de les dades del SOIB.

La distribució per illes de la nova contractació que registra el SOIB reflecteix el descens que s'ha produït el 2018, amb reduccions a tot l'arxipèlag, excepte a Menorca (vegeu les taules 71 a 74 de l'annex). Destaca la disminució de les Pitiüses (-8,0% a Formentera i -2,6% a Eivissa), seguides per

Mallorca (-1,2%). En canvi, a Menorca creix la contractació (+2,0%).

Respecte dels valors d'ara fa un any, els contractes que han experimentat el creixement més important són els indefinits, amb valors que es mouen entre el +13,6% d'Eivissa i el

+44,4% de Formentera. Per la seva banda, els contractes temporals han reduït el seu nombre. El descens es mou entre el -1,4% de Menorca i el -23,7% de Formentera. Així, sembla que la reactivació econòmica s'està traslladant ja a la contractació indefinida i recupera els llocs de treball perduts per la recessió. A més, aquest fet juntament amb el descens dels contractes temporals impliquen un augment de la qualitat del treball.

Durant els primers anys de la recessió es va observar un fort increment de la jornada parcial, la qual en una part important dels casos era involuntària. És a dir, si no es podia trobar un lloc de feina a temps complet s'acceptaven jornades parcials per no romandre a l'atur. En els darrers anys, la situació ha canviat amb increments més intensos de la jornada a temps complet, la qual cosa es tradueix, també, en una major qualitat del treball.

L'any 2018 s'han registrat 337.178 nous contractes a temps complet, que representen el 63,7% de tota la contractació; 152.169 a jornada parcial (el 28,7% del total), i 39.304 fixos discontinus (el 7,4% del total). El descens interanual de la contractació (-1,3%) s'atribueix bàsicament a la reducció dels contractes a jornada parcial (-6,9%), i en menor mesura als de temps complet (-1,1%). En canvi, els fixos discontinus creixen considerablement (+23,9%), així com els altres tipus de contracte que guanyen un 16,8%.

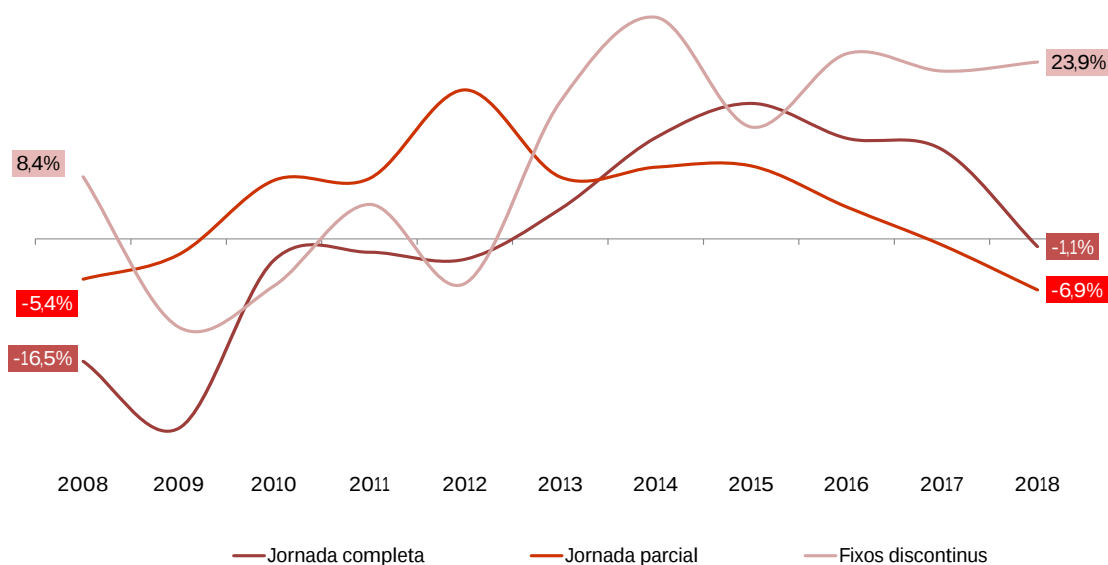
En comparació amb les xifres de 2005, la contractació ha experimentat un augment molt destacable (+31,9%) pel creixement de tots els tipus, excepte els altres contractes (-60,3%), que van perdent importància dins del conjunt. Mentre que els contractes a jornada completa han crescut un +11,2% en

aquest període, els de jornada parcial gairebé s'han duplicat (+79,7%) i els discontinus s'han més que triplicat (+231,9%). De fet, el nombre de contractes fixos discontinus de 2018 assoleixen el valor més alt des del 2005.

Respecte a la jornada a temps parcial, l'EPA també presenta dades que es comenten a continuació. Segons l'enquesta, el nombre de treballadors amb aquest tipus de jornada a les Illes és de 67.615 persones el 2018, que representen el 12,1% del total. En comparació amb la xifra del 2008 els resultats són similars als ja comentats abans. Els treballadors a temps complet han pujat un +6,5% i els de jornada parcial ho han fet amb més intensitat (+33,1%).

Si es posa en relació la parcialitat amb la qualitat del treball, la jornada parcial no implica necessàriament una menor qualitat, ja que el treball a temps parcial pot ser voluntari. Això es dona, per exemple, quan el treballador opta per aquest tipus de jornada per poder compaginar el treball amb els estudis, o com a conseqüència d'obligacions familiars. Ara bé, aquesta no és la situació majoritària ni a les Illes ni al conjunt d'Espanya, on la major part de la parcialitat no és desitjada. Les persones ocupades a temps parcial perquè no poden trobar un lloc de feina a temps complet són el 45,6% a les Illes i el 54,0% a Espanya. Si es comparen les xifres amb les del 2008 s'observa com aquest tipus de jornada ha guanyat en importància, i el total d'ocupats amb jornada parcial perquè no havien trobat una ocupació a jornada completa ha passat de 17.298 persones (el 34,0%) a 30.862 el 2018. Per tant, en aquests deu anys la xifra, segons l'EPA, gairebé s'ha duplicat, sumant en proporció 11,6 p.p. més.

Gràfic 22. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2008-2018)

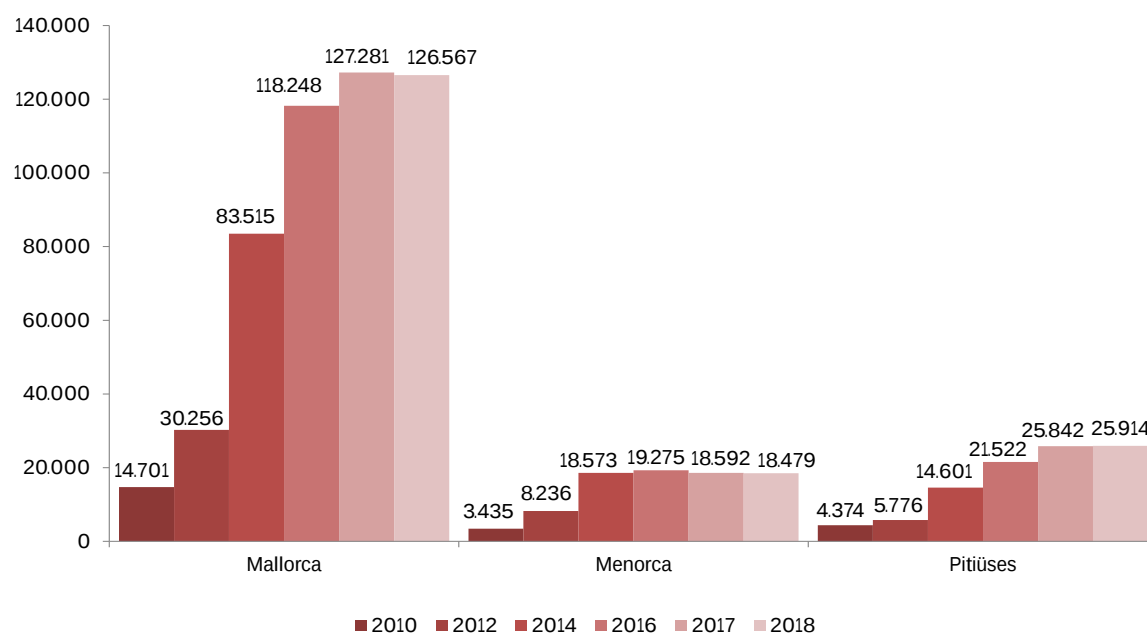
Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Per concloure, es comenten els resultats de la mediació laboral realitzada pel SOIB. Aquesta informació mostra l'evolució de les col·locacions gestionades a les Illes des de l'any 2008 fins el 2018. En termes generals, i en relació amb els valors de la sèrie analitzada (2008-2018), s'observa l'intens augment de les col·locacions que gestiona el servei d'intermediació any rere any. Aquest increment és conseqüència, per una banda, de l'elevat nombre de persones en atur per la crisi econòmica, i per l'altra, de la millora en el sistema de recollida de les oficines del servei d'ocupació.

En el conjunt de les Illes Balears s'han gestionat 170.960 col·locacions, 755 menys que

l'any 2017, les quals representen un lleuger descens interanual d'un -0,4%. En termes interanuals, els resultats per illa són inferiors als de l'any anterior, amb l'excepció de les Pitiüses on creixen lleugerament. Més en detall, Mallorca és la que experimenta una reducció en nombres absoluts més elevat en les col·locacions gestionades, amb 714 col·locacions menys (un -0,6% menys que l'any anterior). El descens relatiu a Menorca també és d'un -0,6% menys, mentre que les Pitiüses registren un +0,3% més de col·locacions, 72 més que ara fa un any. Malgrat aquest descens, a tot l'arxipèlag els resultats de 2018 superen amb escreix els de l'any 2008.

Gràfic 23. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2010-2018)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

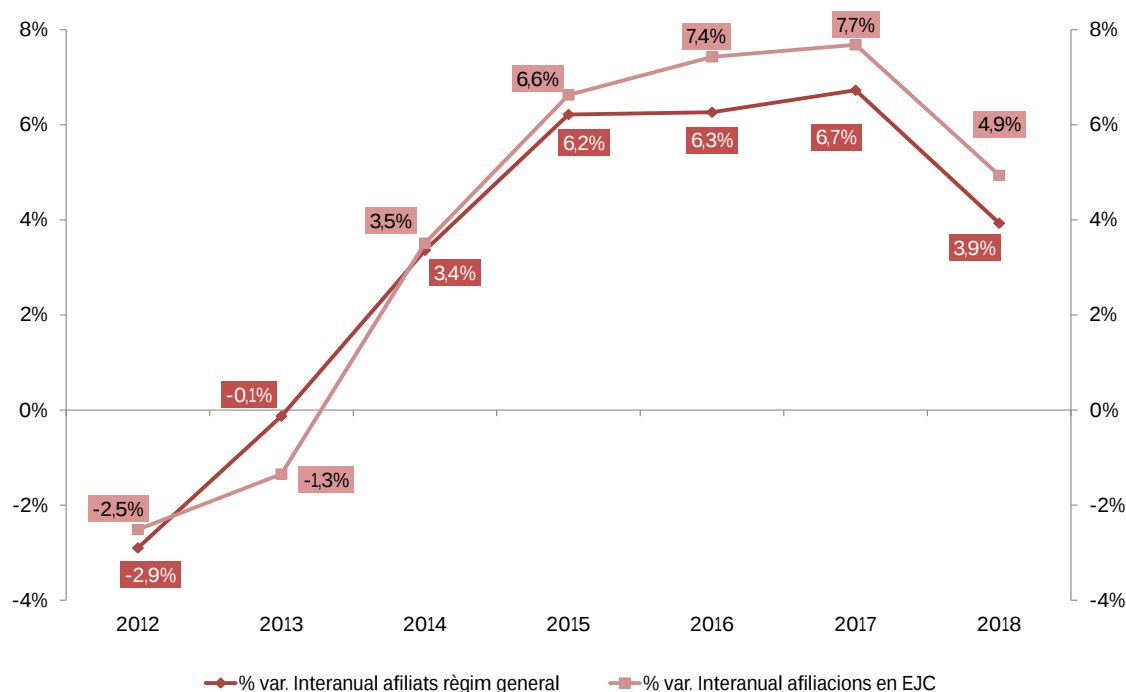
3.2.2. Les hores treballades

El 2018 continua la creació neta d'ocupació amb augments del nombre d'ocupats i del nombre d'hores treballades.

Durant la recessió es va produir un descens de les hores treballades més intens que el nombre de persones ocupades. Aquest fet suposava que les hores es repartien entre els treballadors, de manera que els treballadors varen veure com es reduïa el nombre mit-

jà d'hores realitzades. A partir de l'any 2014, amb la recuperació econòmica, tant les hores com els ocupats deixen enrere les xifres negatives i comencen a créixer. En aquest sentit, segons les dades de l'Ibestat i de la TGSS, l'afiliació equivalent a temps complet creix un 4,9% en el darrer any; per sobre del total de l'afiliació al règim general (3,9%). És a dir, a més d'haver-hi més persones fent feina, també n'augmenten les hores treballades.

Gràfic 24. Variació interanual del nombre de treballadors d'alta al règim general de la seguretat social i de les afiliacions equivalents a jornada completa (2012-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Ibestat i TGSS

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, durant el 2018 tots els trimestres mostren augments de les hores treballades, mentre que, pel que fa a l'ocupació el primer trimestre mostra un lleuger descens. Més en detall, en el darrer trimestre, les hores creixen un +6,0% i els ocupats ho fan amb més intensitat, un +6,9%. Pel que fa a la població assalariada durant el 2018 (+4,2%) creix a

un ritme inferior al del nombre total d'hores efectives treballades pels assalariats (+6,2%).

Pel que fa al nombre total d'ocupats no empresaris segons les hores dedicades al treball, si es comparen les seves xifres amb les de l'any 2013 es pot observar com han augmentat les hores treballades, tal i com s'ha comentat abans respecte de la contractació

a temps complet. En detall, el total d'ocupats mostra una variació interanual d'un +19,6% en aquest període. Aquest increment es dona a totes les jornades recollides a la taula 20, excepte a les jornades de deu hores o menys (-11,5%). Alhora, els ocupats amb més de 43 hores treballades perden pes de manera molt important (-36,4%). La combinació

d'aquests dos fets implica una millora de la qualitat del mercat de treball de les Illes. Per una banda s'observa un augment de les hores dedicades al treball, que impliquen una major qualitat de l'ocupació i, per l'altra, un descens de les hores que excedeixen les 43 i que poden ser considerades il·legals per superar la jornada màxima setmanal.

Taula 20. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball (2013-2018)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
10 hores o menys	9.959	12.860	9.005	8.555	9.592	8.811
Entre 11 i 20 hores	29.511	32.488	39.342	34.524	33.319	29.551
Entre 21 i 30 hores	24.751	24.316	27.826	27.285	27.801	30.742
Entre 31 i 42 hores	274.164	275.352	294.542	324.835	331.076	357.329
43 i més hores	40.115	38.767	31.195	27.897	28.675	25.512
Fins a 30 hores	64.221	69.664	76.173	70.364	70.712	69.104
Més de 30 hores	314.279	314.119	325.737	352.732	359.751	382.841
No consta	5.093	6.493	5.931	6.108	5.073	7.006
Total ocupats	383.593	390.276	407.841	427.016	435.536	458.951

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

Seguint amb la mateixa font, el nombre total d'ocupats no empresaris és de 458.951 persones el 2018, de les quals 69.104 treballen menys de 30 hores (el 15,1% del total) i 382.841 ho fan més de 30 hores (el 83,4% restant). Més concretament, la major part d'ells es concentren en una jornada de 31 a 42 hores setmanals (el 77,9%), seguits pels que treballen de 21 a 30 hores (el 6,7%) i pels que fan d'11 a 20 hores (el 6,4%). A més, es mostra un total de 25.512 ocupats que fan feina durant més de 43 hores, que representen un altre 5,6% del total. Com s'ha avançat abans, la jornada màxima legal és de 42 hores per setmana incloent-hi dues hores extra; per tant, aquestes persones estarien realitzant hores extra il·legals. El conjunt d'aquestes hores extres equival a pràcticament 15.660

llocs de feina a jornada completa (amb una jornada de 40 hores a la setmana). En termes interanuals augmenten els ocupats amb jornades més llargues, especialment els que treballen de 31 a 42 hores (+30,3%) i els que en fan de 21 a 30 hores (+24,2%). En canvi, disminueixen els treballadors amb les jornades més curtes: els que treballen d'11 a 20 hores (-11,3%), els que treballen deu hores o menys (-8,1%) i, finalment, els que en fan més de 43 hores (-11,0%). Aquestes dades sembla que mostren un mercat de treball de més qualitat, amb una reducció de l'ocupació amb durades curtes i un augment de les jornades més llargues, així com una reducció de les jornades que podríem considerar com il·legals per superar la jornada màxima de 42 hores.

3.2.3. Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

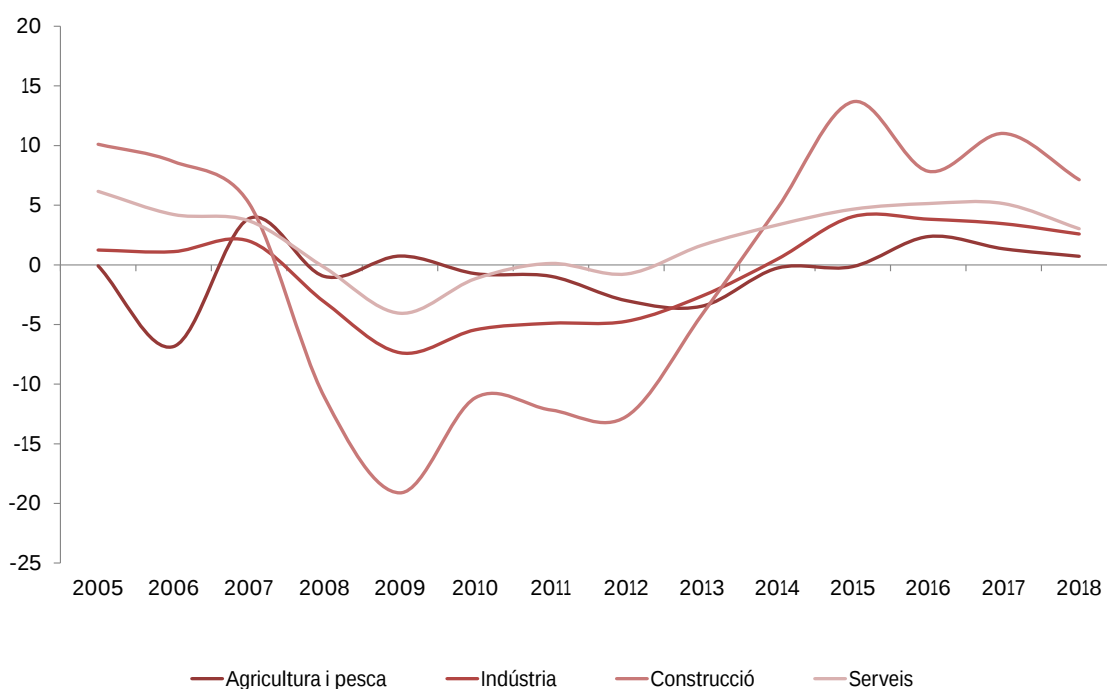
L'afiliació creix interanualment a tots els sectors el 2018. Destaca l'increment de la construcció (+7,1%), seguida pels serveis (+3,0%), la indústria (+2,6%) i l'agricultura (+0,7%).

La TGSS presenta dades desagregades per grans sectors econòmics, les quals mostren l'evolució de l'afiliació a les Illes Balears a les diferents branques d'activitat. La distribució per sectors és conseqüent amb la importància que representa cada un d'ells dins l'economia de les Illes. El 2018 el sector que concentra la major part de l'afiliació és el dels serveis (409.263 afiliats, el 82,4%); el següent la construcció, amb 52.193 treballadors

(el 10,5%); la indústria, amb 28.410 efectius (el 5,7%), i, finalment, l'agricultura, amb 6.772 persones (l'1,4%).

El 2018 es confirma l'estabilització del creixement econòmic, ja que per tercer any consecutiu tots els sectors guanyen afiliació en termes interanuals. Els afiliats a la Seguretat Social s'incrementen un +3,4% en conjunt el 2018. Més en detall, el sector que encapçala amb escreix el creixement el darrer any és el de la construcció (+7,1%), seguit dels serveis (+3,0%), la indústria (+2,6%) i l'agricultura, que guanya 48 afiliats (+0,7%).

Gràfic 25. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2005-2018)

Font: OTIB, a partir de les dades de les sèries enllaçades de la CNAE-1993 a la CNAE-2009 de l'Ibestat.

Les activitats econòmiques incloses en els serveis són les que contribueixen en major part en la creació d'ocupació per ser el sector de més pes dins de l'economia, tant espanyola com de les Illes. A la Unió Europea també s'està donant aquesta situació, una tendència a l'alça del tercer sector que guanya pes en

detriment dels altres. Ara bé, a les Illes Balears és indiscutible la dependència del sector terciari. Segons la primera estimació de l'Ibestat, el valor del producte interior brut a preus de mercat de les activitats dels serveis representa el 85,5% del valor afegit total el 2017.

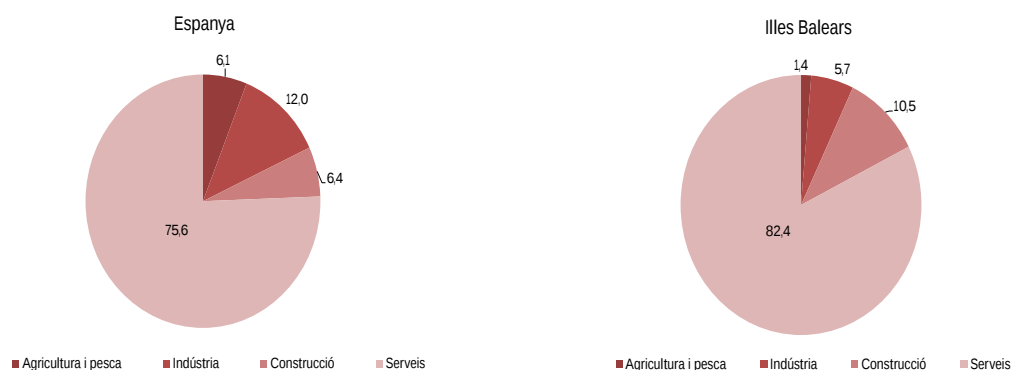
Les dades disponibles posen de manifest la terciarització de l'economia. Si es compara l'afiliació sectorial d'abans de la crisi amb la darrera disponible es fa palès el transvasament dels treballadors des de la indústria i la construcció cap als serveis i, en menor mesura, cap a l'agricultura. El sector secundari (indústria i construcció) va ser el primer afectat per la recessió, amb forts augments de l'atur que, a més, varen perdurar en el temps. Com a resposta alguns treballadors d'aquestes branques d'activitat, davant la necessitat de trobar un lloc de treball, es varen reorientar cap al sector dels serveis.

Aquest moviment de l'afiliació entre els diferents sectors es fa palès si es comparen els pesos del 2018 amb els de l'any 2007. En

aquests onze anys s'observa que l'agricultura és el sector que menys redueix el seu pes (-0,2%). Alhora, la capacitat d'ocupació de la indústria ha disminuït en 1,4 p.p. el pes dels afiliats, a l'igual que la construcció, que perd 5,3 p.p. Aquests treballadors s'han incorporat als serveis, que han augmentat el pes dels seus afiliats en 6,9 p.p.

Tot i que en els darrers anys ha augmentat considerablement l'afiliació, es veu com la millora econòmica no ha aconseguit recuperar tots els llocs de feina del sector secundari. Aquesta situació es repeteix al conjunt nacional, amb un descens del pes de l'afiliació en l'agricultura, la indústria i la construcció (-0,2 p.p., -0,8 p.p. i -7,8 p.p., respectivament), i creix clarament en els serveis (+8,7 p.p.).

Gràfic 26. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2018)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per règim, la distribució del nombre mitjà d'afiliats a la TGSS (496.712, el 2018) es reparteix principalment entre els 389.084 del règim general i els 91.923 del d'autònoms. En els dos casos el nombre de treballadors ha augmentat respecte d'ara fa un any, especialment en el règim general (+3,9%), seguits pels autònoms (+2,2%).

Si s'inclouen en l'anàlisi les activitats econòmiques s'observa que només perden afiliació 13 d'elles, entre les quals destaquen: les activitats de les llars que donen ocupació a per-

sonal domèstic (544 afiliats menys) o la mediació financera (132 persones manco). La resta de seccions econòmiques mostren increments de l'afiliació en termes interanuals, tant l'agricultura (48 més), la indústria (715 més), la construcció (3.474 afiliats més) i els serveis. Destaquen els augments per sobre del 10% a les indústries químiques (+10,8%), i dins dels serveis, sobretot, a les activitats de cinematografia (+11,4%) i a les activitats de les agències de viatges (12,0%).

Taula 21. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2018-2017)

	Var. abs. Total règims 2018/17	2018			2017		
		Total 2018	General	Autònom	Total 2017	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE-2009)	16.241	496.712	389.084	91.923	480.471	374.371	89.949
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	48	6.772	1.137	2.488	6.724	1.080	2.481
(01) Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	45	5.600	546	2.434	5.555	515	2.426
(02) Silvicultura i explotació forestal	14	539	498	40	525	481	43
(03) Pesca i aqüicultura	-11	633	93	14	644	83	12
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES	6	370	322	48	363	317	47
(05-07) Extracció de productes energètics	1	1	0	1	1	0	1
(08) Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	6	366	322	45	361	317	44
(09) Activitats de suport a les indústries extractives	0	2	0	2	2	0	2
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	542	22.723	17.201	5.522	22.180	16.712	5.469
(10-11) Indústries de productes alimentaris i de begudes	140	5.492	4.777	714	5.352	4.637	715
(12) Indústria del tabac	0	0	0	0	0	0	0
(13-14) Indústries tèxtils i de la confecció	6	794	449	345	788	456	333
(15) Indústria del cuir i el calçat	-75	1.236	1.079	157	1.311	1.150	162
(16) Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	-2	1.378	833	545	1.381	808	573
(17-18) Indústria del paper; edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	4	1.292	888	404	1.288	897	392
(19) Coqueries i refinació del petroli	0	0	0	0	0	0	0
(20) Indústries químiques	28	290	254	35	261	227	35
(21) Fabricació de productes farmacèutics	9	146	144	2	138	136	2
(22) Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	-16	93	68	25	110	89	21
(23) Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	31	1.426	1.147	279	1.395	1.119	276
(24) Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	19	264	149	115	244	123	122
(25) Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	147	2.742	2.066	677	2.595	1.936	659
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	3	602	458	145	600	445	155
(29-30) Fabricació de material de transport	61	1.567	1.292	275	1.507	1.224	283
(31-33) Indústries manufactureres diverses	189	5.400	3.595	1.804	5.211	3.467	1.744
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-35	901	876	26	936	910	27
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUS I DESCONTAMINACIÓ	201	4.417	4.321	96	4.216	4.125	91
(36) Captació, potabilització i distribució d'aigua	31	1.414	1.368	46	1.384	1.339	45
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	28	210	203	7	183	177	6
(38) Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	142	2.787	2.749	38	2.645	2.608	38
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	0	5	1	4	4	1	3
(F) CONSTRUCCIÓ	3.474	52.193	36.739	15.386	48.719	34.081	14.578

	Var. abs. Total règims 2018/17	2018			2017		
		Total 2018	General	Autònom	Total 2017	General	Autònom
(41) Construcció d'immobles	2.112	26.322	19.879	6.443	24.210	18.246	5.964
(42) Construcció d'obres d'enginyeria civil	6	1.238	1.032	206	1.232	1.027	206
(43) Activitats especialitzades de la construcció	1.356	24.633	15.827	8.738	23.277	14.808	8.408
(G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	1.303	81.900	62.374	19.526	80.597	60.779	19.818
(45) Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	276	8.597	6.371	2.226	8.321	6.109	2.212
(46) Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	469	19.299	15.635	3.664	18.830	15.155	3.676
(47) Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	558	54.004	40.368	13.637	53.446	39.515	13.931
(H) TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE	967	25.361	19.045	4.934	24.394	18.276	4.767
(49) Transport terrestre; transport per canonades	490	13.247	8.696	4.551	12.756	8.307	4.449
(50) Transport marítim i per vies de navegació interiors	67	1.325	61	76	1.258	58	44
(51) Transport aeri	323	2.641	2.602	39	2.318	2.290	29
(52) Emmagatzament i activitats afins al transport	120	6.621	6.260	168	6.502	6.158	149
(53) Activitats postals i de correus	-32	1.527	1.426	101	1.559	1.464	95
(I) HOSTALERIA	2.605	103.157	90.628	12.529	100.552	87.944	12.608
(55) Serveis d'allotjament	1.760	50.588	49.190	1.398	48.827	47.466	1.361
(56) Serveis de menjars i begudes	845	52.569	41.438	11.131	51.724	40.477	11.247
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	559	8.429	6.729	1.700	7.870	6.240	1.631
(58) Edició	-26	899	683	216	925	706	219
(59) Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	105	1.028	756	273	923	666	257
(60) Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	-29	347	313	34	376	344	32
(61) Telecomunicacions	19	1.604	1.384	220	1.585	1.363	222
(62) Serveis de tecnologies de la informació	426	3.113	2.407	706	2.687	2.037	650
(63) Serveis d'informació	64	1.439	1.187	252	1.375	1.125	250
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-150	6.971	5.713	1.258	7.122	5.858	1.263
(64) Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	-132	4.543	4.462	81	4.675	4.593	83
(65) Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	5	547	494	53	542	487	55
(66) Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	-23	1.881	757	1.124	1.904	778	1.126
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	381	5.276	3.185	2.091	4.896	3.027	1.869
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNIQUES	830	20.110	12.637	7.472	19.280	12.153	7.126
(69) Activitats jurídiques i de comptabilitat	222	7.873	5.759	2.114	7.650	5.555	2.095
(70) Activitats de les seues centrals, activitats de consultoria de gestió empresarial	82	2.196	1.495	701	2.114	1.453	661
(71) Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	279	3.711	2.102	1.609	3.432	1.906	1.527
(72) Recerca i desenvolupament	25	661	394	267	636	370	265
(73) Publicitat i estudis de mercat	105	1.903	1.125	778	1.799	1.097	702
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	79	3.046	1.348	1.698	2.967	1.391	1.576
(75) Activitats veterinàries	38	720	415	305	682	382	301

	Var. abs. Total règims 2018/17	2018			2017		
		Total 2018	General	Autònom	Total 2017	General	Autònom
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	1.811	37.799	32.231	5.467	35.988	30.723	5.219
(77) Activitats de lloguer	116	6.493	5.101	1.391	6.376	4.951	1.425
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	-3	1.224	1.160	64	1.227	1.167	60
(79) Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	717	6.685	6.134	551	5.968	5.450	519
(80) Activitats de seguretat e investigació	214	3.351	3.193	58	3.137	3.038	53
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	414	14.455	12.040	2.415	14.041	11.813	2.228
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	352	5.591	4.603	989	5.239	4.305	934
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, DEFENSA I SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	711	21.022	20.989	27	20.311	20.284	22
P(85) EDUCACIÓ	1.427	22.720	20.559	2.159	21.293	19.234	2.057
Q (86-88) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS	1.388	37.964	35.344	2.619	36.576	34.060	2.516
(86) Activitats sanitàries	1.165	29.507	27.009	2.498	28.342	25.943	2.399
(87) Assistència de serveis socials amb allotjament	162	3.593	3.571	22	3.431	3.408	23
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	60	4.864	4.764	99	4.803	4.709	94
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	430	11.668	9.001	2.311	11.238	8.717	2.172
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	92	2.236	1.178	1.059	2.144	1.144	1.000
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	7	389	323	66	382	317	65
(92) Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	78	1.218	1.096	122	1.140	1.018	122
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	252	7.825	6.405	1.065	7.572	6.237	986
(S) ALTRES SERVEIS	299	15.217	8.935	6.236	14.919	8.707	6.163
(94) Activitats associatives	53	3.249	2.980	222	3.196	2.916	232
(95) Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	-95	2.174	675	1.500	2.269	684	1.584
(96) Altres activitats de serveis personals	340	9.794	5.280	4.515	9.455	5.107	4.347
(T) ACTIVITATS DE LES LLARS QUE DONEN OCUPACIÓ A PERSONAL DOMÈSTIC; ACTIVITATS DE LES LLARS QUE PRODUÏXEN BÉNS I SERVEIS PER A ÚS PROPI	-544	11.623	1.007	18	12.167	1.025	18
(97) Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	-544	11.623	1.007	18	12.167	1.025	18
(U) ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	-2	46	38	8	48	40	8
No consta	-10	74	74	0	84	84	0

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS explotades per l'Ibestat.

L'explotació de les dades del SOIB ens permet saber quines són les ocupacions amb més contractació el 2018 desagregades per sexe. En la taula següent es recullen les 20 ocupacions amb més contractes signats per les dones i també pels homes. La primera cosa que es pot destacar és la superioritat de les ocupacions que pertanyen als serveis, especialment en el cas de les dones, ja que totes elles hi pertanyen a aquest sector. En el cas dels homes, tot i ser majoria les dels serveis, també es troben ocupacions incloses en la resta de sectors econòmics.

En el cas de les dones, el total de contractes signats en les 20 ocupacions és de 182.772, que representen el 76,0% del total de la contractació del 2018. Les tres ocupacions més contractades mostren un pes superior al 10% del total de la contractació, de manera que en conjunt suposen el 45,6% del total. És a dir, aquestes tres ocupacions agrupen pràcticament la meitat dels contractes signats durant el 2018. Són les següents: cambreres

(representen el 19,0% de tota la contractació de les dones), personal de neteja (el 15,1%) i venedores de botigues i magatzems (l'11,5%). D'aquestes, dues ocupacions corresponen a feines de mitjana qualificació (grup 5) i una a feines no qualificades (grup 9). De les 20 ocupacions analitzades n'hi ha tres que corresponen a feines que requereixen una alta qualificació (grups 1 a 3 de la CNO-11), les quals representen el 6,7% dels contractes.

Respecte als homes, les 20 ocupacions més contractades representen el 64,3% del total dels contractes. Per la seva banda, les tres ocupacions amb més contractació sumen el 28,7% i són: cambrers (15,4%), paletes (7,8%) i peons de la construcció (5,4%). Com ja s'ha comentat, les ocupacions més contractades es troben més diversificades entre els homes, amb ocupacions de tots els sectors: una a l'agricultura, una a la indústria i dues a la construcció. De les 20 analitzades, dues responen a ocupacions de més alta qualificació (grup 3) i sumen el 4,4% dels contractes.

Taula 22. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2018)

Codi	Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 18/17
5120	Cambrers assalariats	45.624	19,0	19,0	-4,1%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	36.294	15,1	34,1	-5,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	27.733	11,5	45,6	-0,7%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	9.280	3,9	49,4	2,0%
9310	Ajudants de cuina	9.114	3,8	53,2	1,1%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	8.579	3,6	56,8	13,0%
5110	Cuiners assalariats	5.380	2,2	59,0	-6,7%
4421	Empleats d'agències de viatges	4.338	1,8	60,8	-29,0%
2933	Coreògrafs i ballarins	4.325	1,8	62,6	6,9%
9100	Empleats domèstics	4.260	1,8	64,4	-11,4%
4309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic ncaa	3.764	1,6	66,0	3,9%
9229	Altres tipus de personal de neteja ncaa	3.284	1,4	67,3	1,4%
2932	Compositors, músics i cantants	3.256	1,4	68,7	-11,7%
4422	Recepcionistes d'hotels	3.190	1,3	70,0	-2,7%
9700	Peons de les indústries manufactureres	3.055	1,3	71,3	67,5%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.807	1,2	72,5	0,9%
5824	Hostesses de terra	2.187	0,9	73,4	-2,3%
4221	Empleats de serveis de correus (excepte empleats de finestreta)	2.133	0,9	74,2	-5,2%
5721	Mainaders a llars d'infants o escoles bressol	2.132	0,9	75,1	9,0%
5500	Caixers i taquillers (excepte de banca)	2.037	0,8	76,0	-0,3%
	Total 20 ocupacions	182.772	76,0		
	Total contractació dones	240.554	100,0	100,0	

Codi	Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 18/17
5120	Cambrers assalariats	44.574	15,4	15,4	-7,0%
7121	Paletes	22.584	7,8	23,3	0,3%
9602	Peons de la construcció d'edificis	15.585	5,4	28,7	-0,2%
9310	Ajudants de cuina	13.250	4,6	33,2	0,7%
5110	Cuiners assalariats	12.441	4,3	37,5	-7,8%
9700	Peons de les indústries manufactureres	10.166	3,5	41,1	36,1%
5220	Venedors de botigues i magatzems	8.976	3,1	44,2	3,0%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	7.866	2,7	46,9	-8,6%
2932	Compositors, músics i cantants	7.816	2,7	49,6	-14,8%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	6.002	2,1	51,7	7,8%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	5.784	2,0	53,7	3,3%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	4.902	1,7	55,4	8,7%
5942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	4.224	1,5	56,8	-4,7%
8432	Conductors assalariats de camions	3.683	1,3	58,1	-4,9%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	3.452	1,2	59,3	-2,0%
5992	Vigilants de piscines i platges, socorristes	3.126	1,1	60,4	-7,4%
9490	Altres ocupacions elementals	2.883	1,0	61,4	-18,6%
4421	Empleats d'agències de viatges	2.857	1,0	62,4	-30,1%
7191	Treballadors de manteniment d'edificis	2.829	1,0	63,4	3,1%
9512	Peons agrícoles d'hortes, hivernables, planters i jardins	2.570	0,9	64,3	-6,9%
	Total 20 ocupacions	185.570	64,3		
	Total contractació homes	288.787	100,0	100,0	

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.2.4. Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 78,3% dels treballadors de les Balears es troben afiliats al règim general de la TGSS. El perfil majoritari dels afiliats és el d'un home (53,6%), de 25 a 54 anys (76,7%) i de nacionalitat espanyola (81,3%). Tot i això, en els darrers anys destaca l'augment de les dones, dels majors de 55 anys i dels estrangers comunitaris.

Com ja s'ha comentat, el gruix de l'afiliació es troba en el règim general. El 2018 aquest règim compta amb 389.084 treballadors, que representen el 78,3% de tots els afiliats. Ja a certa distància es troba el règim d'autònoms, que representa el 18,5%. Els altres tres règims es reparteixen els afiliats restants, els quals són poc significatius en pes relatiu: l'agrari (1,6%), el del mar (0,6%) i el de la llar (1,1%). Aquesta és la distribució habitual de l'afiliació entre els diferents règims a l'economia balear.

En termes interanuals tots els règims incrementen els afiliats, excepte el règim especial de la llar, que amb aquest ja porta cinc anys consecutius de descensos (-4,7%). El règim general és el que experimenta el major augment (+3,9%), seguit pel del mar (+3,0%), el d'autònoms (2,2%) i l'agrari (+0,3%). Si s'analitza a més llarg termini, respecte de les dades del 2006, s'observa que redueixen l'afiliació: l'agrari que, a més, ho fa de manera molt important (-42,9%) i el de la llar (-5,8%). Tot i que des del 2006 el nombre d'afiliats al règim agrari s'ha reduït pràcticament a la meitat, s'ha de tenir en compte que una part dels treballadors d'aquest règim s'han integrat en el d'autònoms a partir de l'1 de gener de 2008⁵. Els règims del mar i el general són els que incrementen l'afiliació en major nombre respecte del 2006 (+16,5% i +13,8%, respectivament).

Taula 23. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
R.general	315.622	301.062	310.777	350.775	374.371	389.084
R.autònoms	81.590	79.638	83.243	88.043	89.949	91.923
R.esp.agrari	2.750	2.707	2.482	2.598	2.613	2.620
R.esp.del mar	1.972	1.915	2.048	2.259	2.413	2.486
R.esp.de la llar	9.683	10.462	12.084	11.582	11.123	10.599
Total	411.617	395.784	410.635	455.257	480.471	496.712

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

La població afiliada de les Illes Balears es caracteritza pels trets següents: és majoritàriament de sexe masculí, d'edat mitjana i nacionalitat espanyola. Si s'analitzen aquestes característiques una per una, s'observa que quant al sexe el 53,6% dels afiliats són homes i el 46,4% són dones. En termes inte-

ranuals ambdós sexes augmenten respecte d'ara fa un any (+3,4% en els dos casos) i, si es fa l'anàlisi a més llarg termini (any 2007), s'evidencia la progressiva incorporació de les dones al mercat de treball de les Illes. En els darrers onze anys s'han donat d'alta 33.953 afiliades més.

⁵ La Llei 18/2007, de 4 de juliol, estableix amb efectes de l'1 de gener de 2008 la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari en el règim especial de treballadors autònoms. La Llei 28/2011, de 22 de setembre, també estableix amb efectes de l'1 de gener de 2012 la integració dels treballadors per compte d'altri del règim especial agrari en el règim general.

Com a conseqüència de la recessió, els homes han reduït l'afiliació més intensament i durant més temps que les dones. L'esclat de la bombolla immobiliària explica en part el descens, atesa la forta vinculació dels homes a aquest sector. Ara bé, el 2018, per primera vegada, ells han superat el nombre d'afiliats registrats el 2007, amb 7.069 treballadors més.

Per edat, el 76,7% dels afiliats de les Illes tenen entre 25 i 54 anys, el 16,1% són majors de 55 anys i el 7,2% restant menys de 25 anys. En el darrer any, els majors de 55 anys són els que han augmentat més (+7,0%), seguits pels joves (+4,8%) i pels afiliats de mitjana

edat (+2,5%). Respecte dels valors de l'any 2007, mentre que la franja intermèdia creix lleugerament (+7,6%), el grup dels menors de 25 anys perd el 25,8% dels afiliats respecte d'ara fa deu anys, i els majors de 55 anys creixen molt, de fet han duplicat el seu nombre (+49,9%). Aquests resultats confirmen les projeccions demogràfiques que indiquen que ens dirigim cap a una economia amb menys població jove i un gruix de població de mitjana i avançada edat. En aquest sentit, i pel que fa al mercat de treball, també reflecteix l'envelliment de la població, amb menys joves que se n'incorporen i més persones que a mesura que passa el temps passen a formar part del grup de més edat.

Taula 24. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	No UE
2010	411.617	223.827	187.789	29.586	326.443	55.589	340.519	32.905	38.193
2012	395.784	210.632	185.150	24.218	314.848	56.719	328.186	33.318	34.280
2014	410.635	217.352	193.282	24.383	325.448	60.802	342.214	36.554	31.866
2016	455.257	243.004	212.253	30.338	355.423	69.498	376.675	42.510	36.072
2017	480.471	257.513	222.958	34.121	371.759	74.588	394.590	46.528	39.353
2018	496.712	266.283	230.429	35.761	381.131	79.814	403.760	49.956	42.996

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per nacionalitat, el 81,3% dels afiliats són espanyols i el 18,7% restant estrangers, dels quals el 10,1% són persones de la Unió Europea i el 8,7% són no comunitaris. Respecte del 2017, tots ells han incrementat el seu nombre, especialment els estrangers: un 7,4% els de la UE i un 9,3% els no UE, mentre que els espanyols augmenten un 2,3%. Quant a l'evolució de la distribució per nacionalitats, si es comparen els resultats amb els d'onze anys abans (2007) s'observa un canvi en la distribució dels estrangers. El 2007 el pes dels afiliats europeus era inferior al dels extracomunitaris (7,6% i 10,1%). Arran de la crisi, aquesta distribució comença a variar, de manera que d'ençà el 2013 s'inverteixen

les proporcions, passant a una superioritat clara dels afiliats europeus respecte dels no comunitaris. La marxa de treballadors no comunitaris cap a altres destinacions amb més oportunitats va venir provocada, entre d'altres raons, per la manca de llocs de feina a la construcció que es va donar durant els anys de crisi.

Tot i que el perfil habitual de l'afiliació a Balears es manté —home, espanyol i de mitjana edat— amb els anys es fan evidents els canvis que han experimentat cada un dels trets analitzats. El mercat de treball tendeix cap a una distribució més igualitària, amb homes i dones pràcticament al 50%, tant per l'augment

de dones que s'incorporen al mercat laboral com pels efectes de la crisi que encara romanen sobre els homes en sectors molt masculinitzats. A més, el mercat laboral de les illes s'està envellint, tot seguint l'evolució natural

de la població, de manera que el 92,8% dels afiliats del 2018 tenen més de 25 anys. I, pel que fa a l'afiliació estrangera, aquesta ha passat d'estar encapçalada pels extracomunitaris a ser-ho pels ciutadans europeus.

3.2.5. Perfil dels ocupats per nivell d'estudis

És un fet que l'ocupació creix a mida que ho fa el nivell educatiu. El 2018 la taxa d'ocupació dels treballadors amb estudis d'educació primària és del 20,5% i la dels ocupats amb estudis superiors creix fins el 76,0%.

El nivell d'estudis és un dels elements diferenciadors de l'ocupabilitat dels treballadors, perquè a mesura que aquest s'incrementa també ho fa la taxa d'ocupació. Segons la taula 25, que recull el percentatge de població ocupada segons el nivell formatiu assolit, el pes d'ocupats amb estudis iguals o més elevats a la segona etapa d'educació secundà-

ria a les Illes és inferior a la mitjana nacional (60,7% i 66,9%, respectivament). A més, el pes dels treballadors amb titulació superior és el segon més baix d'Espanya, per darrere d'Extremadura (32,6%). En canvi, pel que fa als treballadors que han completat la secundària, el pes de les Illes supera el del conjunt nacional. Aquest nivell formatiu s'adequa a l'oferta de llocs de treball poc qualificats que caracteritzen el mercat laboral illenc, de manera que molts de joves s'incorporen a l'activitat i deixen de banda la formació superior en una proporció més elevada que a la resta d'Espanya.

Taula 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2018)

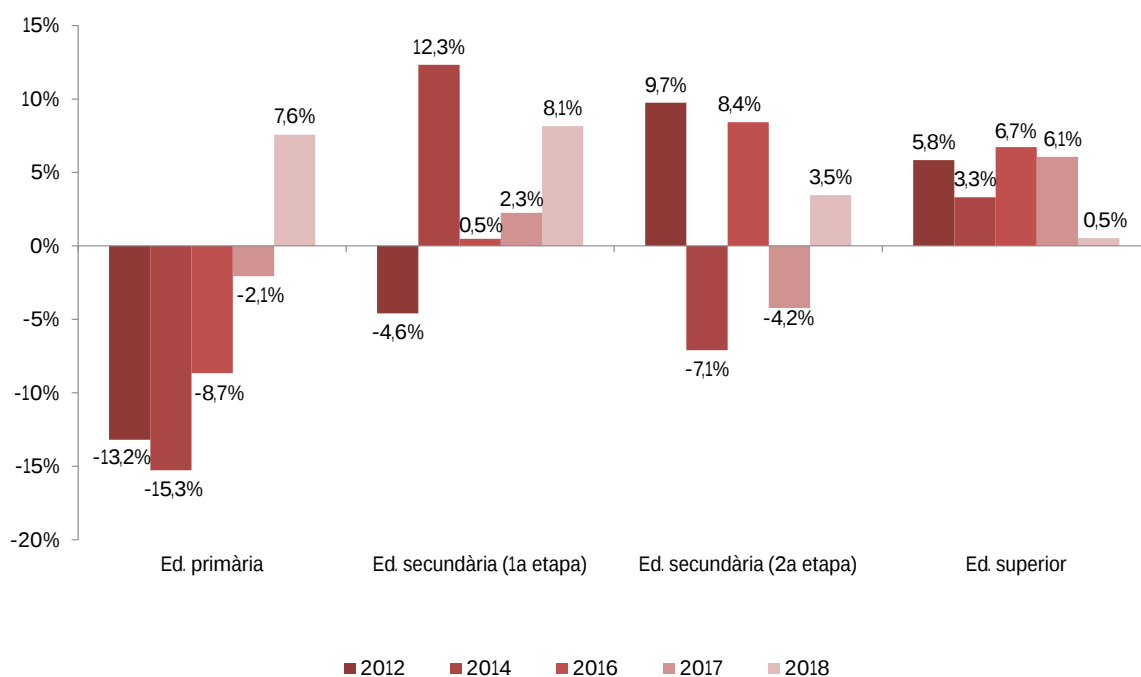
	Fins a educació primària	Ed. secundària (1a etapa)	Ed. secundària (2a etapa)	Ed. superior i doctorat
Andalusia	8,8	31,7	22,5	37,0
Aragó	5,8	24,9	26,7	42,7
Astúries	3,5	22,1	23,4	50,9
Illes Balears	5,8	33,4	27,9	32,8
Canàries	9,0	27,7	27,6	35,6
Cantàbria	2,8	23,5	27,7	46,0
Castella i Lleó	5,3	28,6	25,7	40,4
Castella-la Manxa	7,6	36,1	22,9	33,4
Catalunya	6,1	25,3	22,5	46,1
Com. Valenciana	4,0	30,7	25,5	39,8
Extremadura	7,7	38,7	21,0	32,6
Galícia	4,3	29,6	23,2	42,9
Madrid	4,2	19,4	24,5	51,9
Múrcia	9,3	32,3	22,3	36,1
Navarra	4,3	20,5	24,8	50,5
País Basc	2,7	19,1	22,3	55,9
La Rioja	3,4	31,3	24,3	41,0
Total España	5,9	27,2	24,0	42,9

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

D'acord amb l'INE, a les Illes es troben 560.146 persones ocupades el 2018, de les quals 32.742 han estudiat fins a primària, 187.310 fins a la primera etapa d'educació secundària, 156.166 fins a la segona etapa de secundària i 183.928 són titulats superiors. Respecte d'ara fa un any, creix el nombre de treballadors a tots els nivells educatius. Així, creixen especialment els que han finalitzat la pri-

mera etapa de primària (+8,1%), seguits pels que compten amb estudis primaris (+7,6%), els que tenen la segona etapa de secundària (+3,5%) i, finalment, els treballadors amb l'educació superior (+0,5%) (vegeu gràfic 27). En el conjunt d'Espanya només disminueix el nombre de persones amb estudis primaris, mentre que augmenta a la resta.

Gràfic 27. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El desavantatge educatiu que presenten els treballadors de les Illes respecte d'altres comunitats autònomes i de la mitjana nacional és un fet característic del mercat laboral. A més, si l'anàlisi se centra en la població ocupada per nivell d'estudis entre els anys 2014 i 2018 la situació de Balears mostra com la situació experimenta una lleugera millora (vegeu taula 26). L'evolució del pes dels ocupats entre aquests anys cau en el nivell educatiu més baix: disminueix en la primera etapa educativa (-1,3 p.p.), mentre que augmenta en les següents. Així, el pes dels treballadors que han acabat la primera etapa de secundà-

ria creix (+0,1 p.p.), així com a la segona etapa de l'educació secundària (+0,6 p.p.), i entre els qui han finalitzat l'educació superior (+0,9 p.p.).

En termes interanuals, augmenta el pes dels treballadors amb primària (+0,1 p.p.) i el dels de la primera etapa de secundària (+1,2 p.p.), i disminueixen els titulats en la segona etapa d'educació secundària (-0,2 p.p.) i en l'educació superior (-1,2 p.p.). Malgrat això, com s'ha comentat, el nivell formatiu dels ocupats de les Illes experimenta una evolució favorable en els darrers anys, amb augments dels ocu-

pati més formats i reduccions dels menys formats. Per una banda, el grup de joves pren consciència de la necessitat d'una bona formació una vegada s'incorporin al mercat laboral i opten per mantenir-se en el sistema educatiu, i, per l'altra, els treballadors d'edat més avançada, poc o gens qualificats, van abandonant a poc a poc el mercat de treball per incorporar-se a la inactivitat. Un altre factor que pot explicar els increments de la població ocupada amb major nivell de formació es pot trobar en el fet que els treballadors més formats mantenen el lloc de feina en major proporció que els qui compten amb una formació més bàsica.

La comparativa dels resultats de les Illes amb els de la mitjana nacional fa palès que, tot i la millora experimentada en els darrers anys, les Balears se situen en una posició de desavantatge en termes qualitatius. Els tre-

balladors amb un nivell fins a la primera etapa de secundària són el 39,3% a les Illes i el 33,1% a Espanya. En canvi, els titulats en les dues etapes educatives superiors representen el 60,7% a Balears i el 66,9% al conjunt nacional. Per tant, la diferència amb la mitjana espanyola encara es manté, especialment en l'educació universitària, fet que a les Illes pot estar condicionat per l'estructura del mercat de treball, molt vinculat als serveis i a la construcció.

Com ja s'ha comentat a altres apartats de l'informe, el nivell educatiu assolit per les dones supera al dels homes. El total d'ocupades amb un nivell educatiu igual o superior a la segona etapa de secundària és del 67,5%, davant el 54,8% dels homes, és a dir, els superen en 12,7 p.p. Aquest fet es repeteix en el conjunt nacional, a on el diferencial a favor de les dones és de 10,9 p.p.

Taula 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2018)

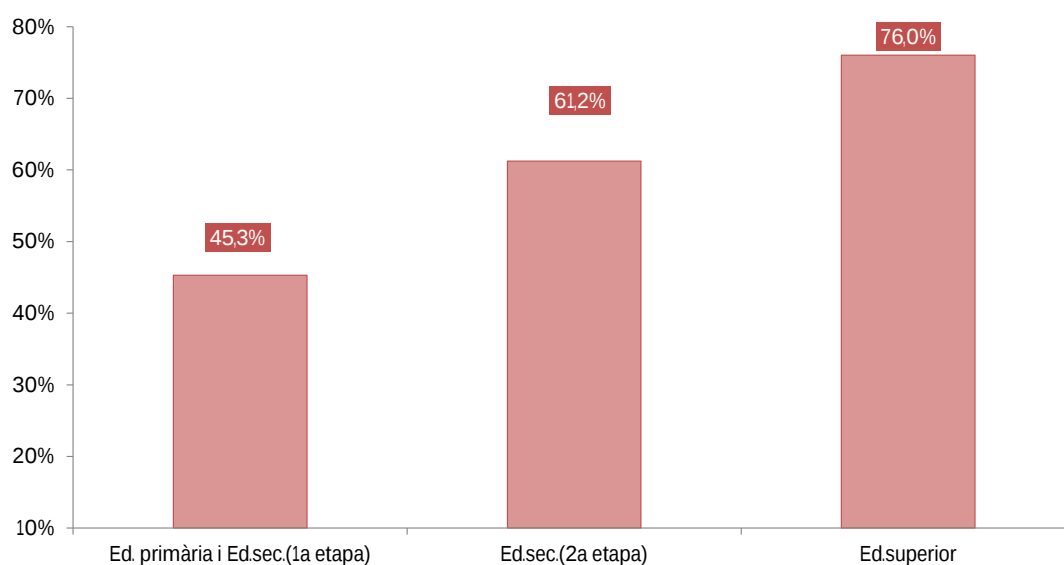
	Educació primària			Ed. secundària (1a etapa)			Ed. secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
Total												
Espanya	7,5	6,6	5,9	27,1	27,4	27,2	23,4	23,9	24,0	42,0	42,1	42,9
Illes Balears	7,1	5,9	5,8	34,2	31,9	33,4	26,7	29,7	27,9	32,0	32,5	32,8
Homes												
Espanya	8,1	7,4	6,7	30,3	31,4	31,4	23,4	24,0	23,6	38,2	37,2	38,3
Illes Balears	7,3	6,5	6,1	39,6	35,8	39,1	25,4	29,1	26,6	27,7	28,5	28,2
Dones												
Espanya	6,8	5,5	4,9	23,2	22,7	22,3	23,5	23,8	24,4	46,5	47,9	48,4
Illes Balears	6,9	5,1	5,5	28,0	27,4	27,0	28,2	30,4	29,4	36,9	37,2	38,1

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El gràfic 28 mostra de manera inequívoca la relació directa que hi ha entre l'educació i l'ocupació dels treballadors. Segons aquesta, a mesura que una persona assoleix majors nivells educatius també creix la possibilitat de trobar un lloc de feina i, per tant, augmenta la seva taxa d'ocupació. Així, la taxa dels ocupats en el nivell inferior (l'educació primària i primera etapa d'educació secundària) és

del 45,3% el 2018. Com la taxa d'ocupació puja amb la formació, la taxa dels titulats en educació superior presenta un resultat del 76,0%, que és més de 30 p.p. més alta que la primera. Amb aquestes dades queda clar que l'educació és un factor que condiciona favorablement la força de treball de les Illes Balears⁶.

Gràfic 28. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Aquesta vinculació entre ocupació i educació s'ha donat al llarg del temps en el mercat de treball de les Illes. La taula 27 mostra que des del 2010 (el primer any analitzat) la taxa d'ocupació ha crescut amb el nivell educatiu. Malgrat el descens de les taxes respecte dels anys anteriors a la crisi econòmica, el diferencial entre la taxa dels ocupats amb primària i dels que tenen estudis superiors ha

augmentat en els darrers vuit anys a les Illes i a Espanya, fet que posa de manifest la relació directa entre ambdues variables. A més, es mostra el bon comportament del mercat laboral balear respecte de l'estatal, el qual a pesar de comptar amb indicadors educatius més desfavorables és capaç d'assolir taxes d'ocupació superiors a les d'Espanya a tots els nivells educatius.

⁶ Vegeu al respecte la publicació de l'OTIB (2019), *Anàlisi de la inserció laboral dels titulats universitaris a la Universitat de les Illes Balears. Cursos acadèmics 2012-13 a 2016-17*

Taula 27. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2010-2018)

Nivell educatiu	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Illes Balears						
Educació primària	24,0%	20,7%	17,9%	19,8%	20,1%	20,5%
Ed. sec. (1a etapa)	57,3%	51,7%	51,7%	53,6%	53,7%	57,5%
Ed. sec. (2a etapa)	61,1%	62,5%	62,1%	64,3%	62,8%	61,2%
Estudis superiors	75,7%	70,6%	73,1%	76,0%	75,2%	76,0%
Espanya						
Educació primària	20,1%	16,1%	13,8%	14,0%	14,2%	14,3%
Ed. sec. (1a etapa)	50,9%	46,2%	43,2%	45,6%	46,1%	47,0%
Ed. sec. (2a etapa)	57,6%	53,5%	52,3%	54,4%	55,1%	55,4%
Estudis superiors	73,1%	70,4%	69,5%	71,4%	72,4%	73,0%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Si s'estén l'anàlisi a les dades de població ocupada per grans grups d'ocupació (CNO a 1 dígit) i sexe, segons l'EPA (vegeu la taula 28) es pot fer una idea dels nivells ocupacionals que compten amb més treballadors, tant en el cas dels homes com de les dones. Aquestes es troben concentrades en quatre grups, que representen el 85,8% del total d'ocupació femenina: el grup 5 (32,4%), el grup 9 (19,5%), el grup 4 (18,3%) i el grup 2 (15,5%). En canvi, entre els homes els tres grups d'ocupacions amb major pes sumen el 54,9%, i són: el grup 7 (24,4%), el grup 5 (21,1%) i el grup 2 (9,4%). Per tant, les dades mostren que l'ocupació masculina es troba més diversificada que la femenina, ja que ells ocupen més grups ocupacionals i més sectors econòmics, mentre que elles es concentren sobretot en grups ocupacionals relacionats amb el sector dels serveis.

La relació entre l'ocupació i el nivell educatiu s'explica de la manera següent: les ocupacions dels grups 1 a 3 requereixen un nivell educatiu alt, les dels grups 4 a 8 un nivell mitjà i les del grup 9 s'identifiquen amb feines poc qualificades. Un tret interessant es troba en el fet que tot i que les dones assoleixen un

nivell educatiu més alt, com s'ha vist abans, ocupen llocs de feina de menor qualificació en major proporció que els homes. Així, pel que fa a les ocupacions menys qualificades (grup 9) les dones superen àmpliament els homes (19,5% i 7,5%, respectivament). Ara bé, en el grup 2 (tècnics i professionals científics i intel·lectuals) les dones superen els homes, tant a les Illes (6,1 p.p. més) com a Espanya (7,2 p.p. més). El gruix de dones ocupades en els grups 1 a 3 són el 26,6%, mentre que els homes sumen el 26,9%.

Respecte de la distribució al conjunt estatal, les Illes mostren un menor pes en les ocupacions dels grups 1 a 3 (32,7% i 26,8%, respectivament), s'equiparen en les elementals (grup 9, un 12,9% i un 13,1%, respectivament) i superen a Espanya en les de mitjana qualificació (grups 4 a 8) (un 59,8% i un 53,9%, respectivament). El baix pes en ocupacions d'alta qualificació a les Illes respon a l'estructura del mercat de treball balear, molt vinculat a la construcció i als serveis, els quals ofereixen un elevat nombre de llocs de treball de mitjana i baixa qualificació i un nombre limitat d'elevada qualificació.

Respecte del pes de l'any 2014, tot i que els resultats són diferents per a cada grup, a les Illes s'observa una tendència positiva, ja que en conjunt els grups més qualificats mostren un increment del pes dels ocupats, al

temps que es redueix en alguns dels grups de mitjana i baixa qualificació. A Espanya la situació és similar, excepte pel fet que l'ocupació als grups menys qualificats també ha augmentat.

Taula 28. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2018)

Ocupació	Homes			Dones		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018
Illes Balears						
1 Directors i gerents	6,5	6,0	8,2	3,8	3,1	4,3
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	8,8	10,8	9,4	15,6	15,3	15,5
3 Tècnics i professionals de suport	11,7	9,6	9,3	8,1	7,1	6,8
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	6,3	8,3	7,6	17,2	18,0	18,3
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	20,6	19,8	21,1	31,4	35,3	32,4
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	4,1	3,1	4,1	0,6	0,2	0,4
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	25,2	23,7	24,4	1,1	1,7	1,5
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	9,7	9,6	7,9	1,7	1,4	1,3
9 Ocupacions elementals	6,7	8,8	7,5	20,5	17,9	19,5
0 Ocupacions militars	0,5	0,4	0,6	-	-	-
Espanya						
1 Directors i gerents	5,7	5,2	5,2	3,0	2,8	2,9
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	14,5	14,4	14,6	21,1	22,1	21,8
3 Tècnics i professionals de suport	12,0	12,0	12,1	8,9	9,0	9,0
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	6,3	6,2	6,3	14,7	14,5	15,3
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	17,7	17,1	16,6	29,8	29,6	29,3
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,8	3,6	3,4	1,0	1,0	1,0
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	18,4	19,0	19,0	1,9	1,9	1,9
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	11,8	12,1	12,0	2,0	2,1	2,2
9 Ocupacions elementals	8,8	9,7	9,9	17,3	16,9	16,4
0 Ocupacions militars	0,9	0,8	0,9	0,2	0,1	0,1

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Un dels desequilibris que es pot donar en el mercat de treball respecte de la relació entre educació i ocupació ve donat pel desajust educatiu. Pot ser per defecte (infraeducació) o per excés (sobreeducació). En el primer cas el treballador hauria assolit una qualificació inferior a la requerida per al seu lloc de treball i, en el segon, la persona estaria realitzant una tasca que requereix menys formació de la que realment té. Aquest darrer desajust és el més habitual i és el que s'analitzarà a continuació. Tot i que manca una definició consensuada, en aquest estudi es considera que ve determinat pel nombre d'ocupats amb estudis superiors que treballen en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de la CNO-2011) sobre el total d'ocupats amb estudis superiors.

A les Balears, el desajust existent és molt elevat i supera el 40%. De fet, supera el resultat d'Espanya a tota la sèrie (vegeu la taula 29). En detall, a Balears és del 43,5% el 2018, per sobre de la mitjana nacional (37,5%). Aquest resultat la situa com la tercera comunitat autònoma amb la taxa més alta, molt enfora de l'autonomia amb la taxa més baixa (Madrid amb un 27,2%). Si es comparen els valors amb els del 2007, s'observa que és un fet habitual a les Illes; a més, l'augment de les Illes en aquest període més que duplica el de la mitjana espanyola (+7,7 p.p. i +3,0 p.p.,

respectivament).

Durant els primers anys de recessió aquest desajust es podia explicar pel fet que, davant la possibilitat de trobar-se en atur, algunes persones optessin per tenir un lloc de feina malgrat aquest fos inferior a la seva formació. Passats els pitjors anys de la crisi i situats en una etapa de recuperació el desajust de les Illes es manté elevat. Això posa de manifest que les diferències entre aquestes dues variables es mantenen al llarg del temps i no es poden explicar només com una resposta a la situació de crisi econòmica, sinó que mostra un problema de fons de la societat balear: l'existència d'un desequilibri entre la oferta i la demanda laboral. L'economia balear, molt condicionada pel turisme, es basa en els sectors dels serveis i la construcció. En ells l'oferta de llocs de feina d'alta qualificació és limitada, el que provoca que hi hagi un nombre creixent de persones molt formades que no aconsegueixen un lloc de feina equivalent a la seva titulació. Aquest desequilibri repercuteix l'economia en conjunt de les Illes, sense deixar de banda els efectes que provoca en les persones que es troben en aquesta situació (pot conduir a situacions de baixa productivitat, desmotivació, frustració, etc.), i en les empreses (disminució de la competitivitat, de la productivitat, etc.).

Taula 29. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2010-2018)

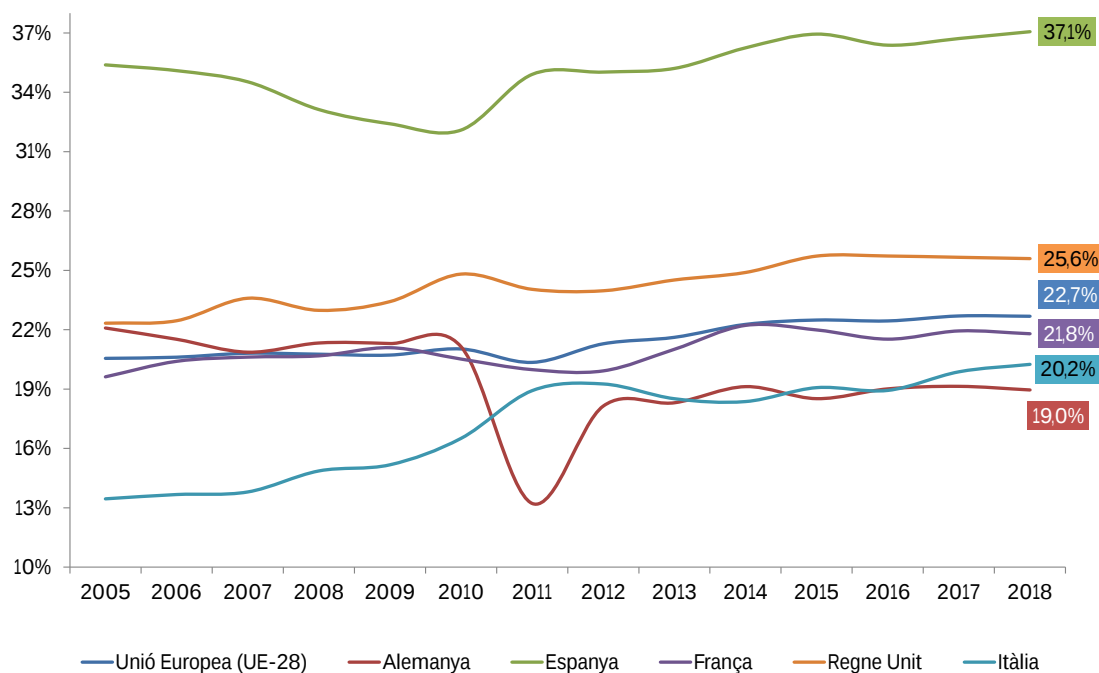
	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Andalusia	31,5%	36,2%	37,2%	37,0%	37,5%	38,6%
Aragó	33,9%	37,7%	37,2%	40,6%	42,1%	42,4%
Astúries	35,1%	39,7%	39,9%	45,8%	44,2%	39,9%
Illes Balears	37,8%	41,1%	40,6%	41,3%	39,8%	43,5%
Canàries	36,3%	44,2%	46,4%	43,7%	45,9%	47,7%
Cantàbria	35,9%	41,0%	42,2%	42,5%	42,3%	46,9%
Castella i Lleó	37,5%	42,1%	41,3%	43,0%	42,9%	42,7%
Castella-la Manxa	32,1%	37,7%	37,0%	36,5%	36,1%	38,4%
Catalunya	36,6%	36,6%	38,9%	38,4%	38,6%	37,0%
Com. Valenciana	34,3%	40,0%	40,1%	39,5%	40,0%	40,0%
Extremadura	32,3%	34,4%	39,6%	37,4%	39,4%	39,2%
Galícia	32,1%	38,3%	38,5%	40,2%	40,4%	39,7%
Madrid	22,8%	23,9%	25,0%	24,6%	25,6%	27,2%
Múrcia	33,8%	33,6%	39,1%	39,6%	36,8%	36,8%
Navarra	35,3%	42,2%	45,8%	43,5%	43,3%	41,9%
País Basc	33,4%	39,5%	40,6%	41,5%	41,9%	42,8%
La Rioja	37,5%	42,3%	40,1%	42,2%	41,0%	39,8%
Total nacional	32,1%	35,4%	36,6%	36,8%	37,2%	37,5%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Tot i que aquesta situació també es troba a altres països, és evident la gran diferència existent entre els resultats d'Espanya i els altres estats representats (vegeu gràfic 29). Com es pot observar, es recullen dades des de l'any 2005 i el desajust a Espanya es mou en valors entre el 35,4% i el 32,1%. Segons el gràfic, no es pot vincular clarament el desajust amb la recessió econòmica, sinó que sembla que més aviat és conseqüència de les característiques del sistema educatiu

espanyol i del mercat de treball, que comp- ta amb un nombre limitat de llocs de feina qualificats. De fet, s'observa una tendència a l'alça d'aquest indicador a Espanya, al contrari de la resta de països on es manté o, fins i tot, baixa. Per tant, cal fer un esforç per planificar les polítiques educatives i laborals de manera que es puguin equilibrar l'oferta i la demanda de treball qualificat, especialment entre el col- lectiu de joves.

Gràfic 29. Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació del total d'ocupats a la UE-28 (2005-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Eurostat.

En resum, aquest apartat ha recollit la situació actual i l'evolució del sistema educatiu i el mercat laboral de les Illes Balears. Tot i els lleugers avenços dels darrers anys, les diferències encara es mantenen. Malgrat la taxa d'ocupació creix clarament amb la titulació (és el 76,0% en els titulats superiors), el pes dels ocupats amb estudis superiors sobre el total d'ocupats és el segon més baix d'Espanya (representen el 32,8% dels ocupats). Ara bé, com s'ha vist, un dels problemes del mercat de treball a Balears és l'elevat desajust educatiu que impedeix que una gran part dels treballadors s'ocupin en feines equivalents a la seva formació (dos de cada cinc treballadors de Balears es troben subocupats).

La solució necessita la implicació de tots els actors implicats. Per una banda, cal diversificar l'estructura productiva de les Illes, creant més llocs de feina qualificats perquè puguin absorbir el nombre creixent de treballadors amb més formació. Per l'altra, el sistema educatiu ha d'orientar-se a preparar les persones

per a les necessitats reals del mercat laboral.

Actualment, en el sistema educatiu espanyol l'estudiant adopta una posició passiva i poc participativa basada en els continguts. En canvi, el mercat laboral està en permanent evolució i requereix treballadors actius amb iniciativa i capacitat d'adaptació als canvis que van sorgint. És evident que persegueixen objectius diferents, quan un dels principals objectius de l'educació és preparar a les persones per incorporar-se al treball. Per tant, atesa la important relació que existeix entre ambdues variables, cal una feina conjunta (Govern, empreses, sindicats, etc.) per acostar posicions i aconseguir que el sistema educatiu formi persones amb les habilitats que requereix el mercat de treball. D'aquesta manera, a més de millorar la percepció personal del treballador, augmentarà la productivitat i la competitivitat de les empreses, fets que, en conjunt, repercutiran favorablement en l'economia de les Illes.

3.2.6. Ocupats per tipus de contracte i de jornada

El 2018 creix el nombre d'afiliats amb contracte indefinit (+7,7%), mentre que cauen els temporals (-2,1%). També augmenten les persones que treballen a jornada completa (+4,1%) i es redueixen les que ho fan a jornada parcial (-1,3%).

Si s'analitzen les dades d'afiliació d'acord amb els tipus de contracte i jornada de 2018, s'observa que del conjunt de treballadors d'alta al règim general (373.187 persones), 235.034 mostren un contracte indefinit, el 63,0% del total. Alhora, els afiliats amb un contracte temporal sumen 127.006 treballadors (el 34,0%). El 3,0% restant són contractes dels quals no ens consta informació per poder integrar-los en cap dels grups.

Per tipus de contracte, en termes interanuals, s'observa una evolució diferent en l'afiliació d'ambdós tipus de contractes. Per una banda, els assalariats indefinits han incrementat l'afiliació respecte del 2017 (+7,7%). Per l'altra, els afiliats amb un contracte temporal han minvat després de cinc anys en positiu (-2,1%). Si es comparen les dades del 2018 amb els resultats de l'any 2006, abans de l'inici de la crisi, es fa palès el fort increment de l'afiliació amb contracte indefinit (46.440 persones més, un +24,6% en termes relatius). En canvi, els afiliats amb un contracte temporal s'han reduït en 9.796 treballadors, un -7,2%. Durant els anys de recessió, sengles tipus de contractes varen reduir el nombre d'afiliats tot seguint la contracció de l'economia, però a partir del 2014, amb la reactivació econòmica, n'incrementen l'afiliació. Ara bé, en termes absoluts els qui han signat un contracte indefinit superen amb escreix la xifra d'afiliats del 2006, mentre que els temporals es troben per sota de la xifra de fa dotze anys. Per tant, s'observa com s'està incrementant la qualitat de l'ocupació fomentant l'ocupació indefinida i reduint la temporal, malgrat que aquesta en-

cara assoleix xifres molt elevades.

Segons la jornada treballada, el 64,8% dels afiliats el 2018 han signat un contracte a temps complet i el 17,1% a temps parcial; és a dir, gairebé un de cada cinc treballadors de les Illes treballen a temps parcial. En el darrer any, mentre que el nombre d'afiliats a jornada completa ha augmentat (+4,1%), el de jornada parcial ha experimentat un descens (-1,3%). A més llarg termini, respecte de les dades del 2006, l'anàlisi mostra com la recessió ha provocat un canvi significatiu en la distribució de la contractació per jornada. En aquests anys els afiliats a temps complet han disminuït un -2,8%, mentre que l'afiliació a temps parcial s'ha incrementat molt (un +33,3%). Les dades fan palès que un dels efectes de la crisi és l'intens augment de la contractació a temps parcial, fet que en sí mateix no suposa cap desajust, excepte en el cas que sigui una jornada involuntària. En molts de casos la jornada parcial no és una opció voluntària del treballador (per combinar feina amb altres obligacions familiars, estudis, etc.), sinó obligada perquè no s'ha pogut trobar una ocupació a jornada completa.

Per la importància que té aquest col·lectiu dins del mercat laboral de les Illes, a continuació es mostra l'evolució dels fixos discontinus. El 2018 són 56.442 afiliats, que representen un pes del 15,1% del conjunt d'afiliació, i un 10,6% més que en 2017. A més llarg termini, en comparació amb l'any 2006, el nombre de fixos discontinus no ha deixat de créixer interanualment en cap any. En els darrers dotze anys l'afiliació fixa discontinua ha augmentat en 27.581 persones, la qual cosa representa un creixement relatiu del 95,6%; és a dir, pràcticament s'ha duplicat en aquest període. Amb aquest resultat és, amb escreix, el tipus de contracte que més ha crescut en aquests anys, impulsat entre d'altres per l'augment de

l'activitat, per les mesures per afavorir l'allargament de la durada dels contractes fixos discontinus i per l'augment de les inspeccions de treball. Per tant, es pot concloure que la crisi econòmica ha afavorit la contractació de fixos continus i els contractes a temps parcial per sobre d'altres tipus de contracte.

En resum, les dades mostren que, com a resultat de la crisi, els treballadors que s'han vist més afectats han estat els temporals amb un descens del -7,2%, ja que són els més fàcils d'acomiar en un moment donat. En relació

amb la jornada, els més perjudicats han estat els treballadors a temps complet (-6,6%), perquè les empreses varen optar per reduir els treballadors a jornada completa i augmentar els treballadors amb jornades inferiors davant la situació d'inseguretat econòmica. Ara bé, en el darrer any, impulsada per la reactivació econòmica, però també per la major pressió de les inspeccions de treball, la contractació a jornada completa s'ha incrementat, fet que es tradueix en una millora en la qualitat de l'ocupació.

Taula 30. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2010-2018)

Tipus de contracte i jornada	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Indefinits jornada completa	138.351	123.629	117.913	128.457	136.712	146.803
Indefinits jornada parcial	24.592	25.111	27.339	29.170	30.507	31.789
Indefinits fixos discontinus	33.699	35.860	41.372	47.524	51.030	56.442
Temporals jornada completa	69.607	60.308	65.187	85.219	95.556	94.981
Temporals jornada parcial	26.870	30.549	33.605	34.466	34.155	32.025
No consta	7.662	7.685	7.713	9.108	10.058	11.147
Total	300.781	283.142	293.130	333.944	358.019	373.187

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

L'EPA també ofereix informació de l'ocupació segons la jornada treballada. Amb aquestes dades es pot conèixer quines són les característiques de les persones contractades a jornada parcial. Segons les dades del 2018, el total de treballadors amb aquest tipus de jornada és de 67.600 persones, de les quals 50.700 són dones (el 75,0%). Per tant, la taxa de parcialitat femenina assoleix el 19,5% a les Balears, mentre que la masculina és del 5,6%. La diferència existent entre ambdues taxes és considerable i es manté en el temps, ja que d'ençà del 2007 ha oscil·lat entre els 11 p.p. i els 16 p.p.; a més, la reactivació econòmica l'ha incrementat.

Així, independentment de la font analitzada,

es fa palès que les que signen aquest tipus de contracte, amb escreix, són les dones. El principal problema és que, moltes vegades, no és una opció triada voluntàriament. En alguns casos es veuen empeses per la necessitat de conciliar la vida laboral i familiar, la qual avui en dia encara recau en gran part sobre elles. En altres casos és conseqüència de la parcialitat involuntària, és a dir, voldrien un lloc de feina a jornada completa però no el troben. Tot això implica que les dones han de patir, especialment a llarg termini, les conseqüències d'aquest tipus de contractació, els efectes del qual es posaran de manifest tant en la seva trajectòria professional com en les futures prestacions a percebre, entre d'altres.

3.3 La població aturada

3.3.1. Evolució de la població aturada

L'any 2018 tanca amb una mitjana de 48.641 persones inscrites en els registres del SOIB, fet que suposa un descens del 5,5% respecte a la xifra del 2017. Les Illes Balears encadenen sis anys consecutius de descensos de l'atur.

Per primera vegada la xifra d'atur del 2018 se situa per sota de la xifra del 2008 i encadena sis anys consecutius de descensos interanuals, situant-se en les 48.641 persones inscrites a les oficines del SOIB. El 2012 es va assolir el màxim històric d'atur registrat, amb 87.544 persones inscrites. Balears es caracteritza per ser la comunitat autònoma on la caiguda de l'atur ha estat més intensa. De fet, és l'única comunitat autònoma amb una xifra d'atur registrat inferior al 2008 perquè en el conjunt d'Espanya encara es troba un 29,1% per sobre.

Segons les dades registrades en les oficines del SOIB el 2018, el nombre total de demandants d'ocupació és de 86.075, el que suposa un descens interanual del -2,3%. Del total de demandants, el 58,0% corresponen als denominats DENO⁷, el 38,1% ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres), i la resta (el 3,9%) són persones amb una disposició limitada (per exemple estudiants) o bé que demanen una ocupació específica.

En termes interanuals, cau el nombre de demandants no ocupats (-5,3%), mentre que pugen els demandants ocupats, sobretot els fixos discontinus (+3,0%). Els qui tenen una disposició limitada es redueixen lleugerament (-0,4%).

Taula 31. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2010-2018)

ANY	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demandants no ocupats específics	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocupats	Atur registrat
2010	120.573	21.771	10.687	4.507	83.608	727	82.882
2012	128.908	24.390	10.146	4.751	89.621	2.077	87.544
2014	113.663	24.073	8.384	4.134	77.073	1.668	75.405
2016	95.549	23.846	8.296	3.629	59.778	1.462	58.316
2017	88.098	23.945	8.080	3.405	52.668	1.177	51.491
2018	86.075	24.654	8.131	3.390	49.900	1.258	48.641

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Es redueix el nombre de demandants d'ocupació respecte de les xifres del 2017 a totes les comunitats autònomes, i de forma més accentuada a Navarra (-8,4%) i Cantàbria (-8,2%). També cau l'atur registrat a tots

els territoris, essent en aquest cas Galícia (-10,2%), i Castella i Lleó (-9,5%) els que experimenten els descensos més significatius, per sobre de la mitjana del conjunt d'Espanya (-6,5%). Pel que fa a la distribució percentual

⁷ Com a demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, s'hi inclouen les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants d'una jornada inferior a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'EPA.

dels demandants de la taula 32, com és habitual, destaca el pes dels demandants ocupats (el 38,1%), que a Balears és molt elevat a conseqüència de la gran presència dels fixos discontinus dins d'aquest grup. Per l'estructura de la economia de les Illes, molt vinculada al turisme i, per tant, estacional, el nombre de

treballadors fixos discontinus és molt alt en comparació amb altres autonomies. Quant als aturats registrats, representen el 56,5% a les Illes, que és el segon valor més baix del conjunt nacional, només per darrere del País Basc (45,4%).

Taula 32. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2018)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	18,4	3,4	78,2	10,1	68,1
Aragó	100,0	23,2	4,0	72,8	4,3	68,5
Astúries	100,0	13,8	4,3	81,9	7,0	74,9
Illes Balears	100,0	38,1	3,9	58,0	1,5	56,5
Illes Canàries	100,0	9,8	4,6	85,5	4,3	81,2
Cantàbria	100,0	14,6	5,5	79,9	2,7	77,2
Castella-la Manxa	100,0	12,6	4,4	83,0	2,6	80,4
Castella i Lleó	100,0	12,3	6,3	81,3	3,9	77,4
Catalunya	100,0	13,4	5,8	80,8	2,9	77,8
Com. Valenciana	100,0	17,4	4,8	77,8	2,6	75,2
Extremadura	100,0	20,9	4,2	75,0	10,0	65,0
Galícia	100,0	11,7	8,0	80,3	5,1	75,2
Madrid	100,0	15,0	4,7	80,4	3,6	76,7
Múrcia	100,0	23,2	4,3	72,5	1,8	70,7
Navarra	100,0	20,9	4,4	74,7	2,8	71,9
País Basc	100,0	46,6	4,9	48,6	3,1	45,4
La Rioja	100,0	17,0	3,4	79,5	3,6	76,0
Total nacional	100,0	18,2	4,7	77,1	5,4	71,7

Font: OTIB, a partir de dades del Servei Públic Estatal d'Ocupació (SPEE).

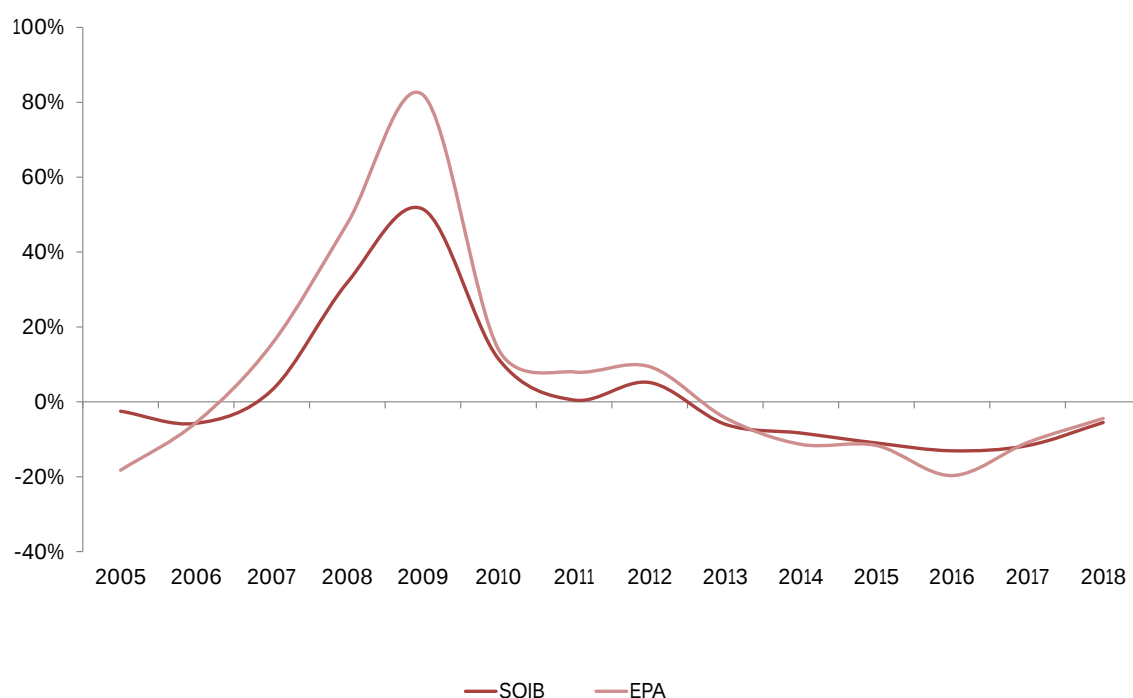
Es disposa de dues fonts per a l'anàlisi de les dades d'atur: d'una banda, les dades del SOIB, que recullen l'atur registrat, és a dir, les persones que s'inscriuen a les oficines del SOIB com a demandants d'ocupació aturats. De l'altra, l'Enquesta de població activa (EPA), operació estadística de l'INE, que ens ofereix informació complementària als registres administratius. Es donen diferències metodològiques entre les dues fonts, entre d'altres, que

l'EPA incorpora a la xifra d'aturats les persones que cerquen feina activament i també els desanimats (que fa temps que no tenen feina i, com que no tenen dret a prestació, no s'apunten a les oficines com a demandants d'ocupació). Tot i que mostren resultats diferents, el diferencial existent entre ambdues fonts mostra una clara disminució en els darrers anys, tal vegada per una major inscripció dels aturats a les oficines d'ocupació.

Tot i les diferències metodològiques, les dues fonts segueixen evolucions pràcticament paral·leles (vegeu gràfic 30). Segons el SOIB, com s'ha dit, el nombre de persones en atur a les Illes el 2018 ha estat de 48.641 i, segons l'EPA, la xifra d'aturats és de 72.925. Si bé amb les dades d'atur registrat s'han recuperat

ja les xifres d'atur d'abans de la recessió, no és així en el cas de l'atur EPA, que encara es situa un 25,5% per sobre de la xifra mitjana del 2008. Respecte del valor d'ara fa un any, totes dues fonts mostren caigudes de la desocupació (-5,5% l'atur registrat, i -4,5% les dades de l'enquesta).

Gràfic 30. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2005-2018)

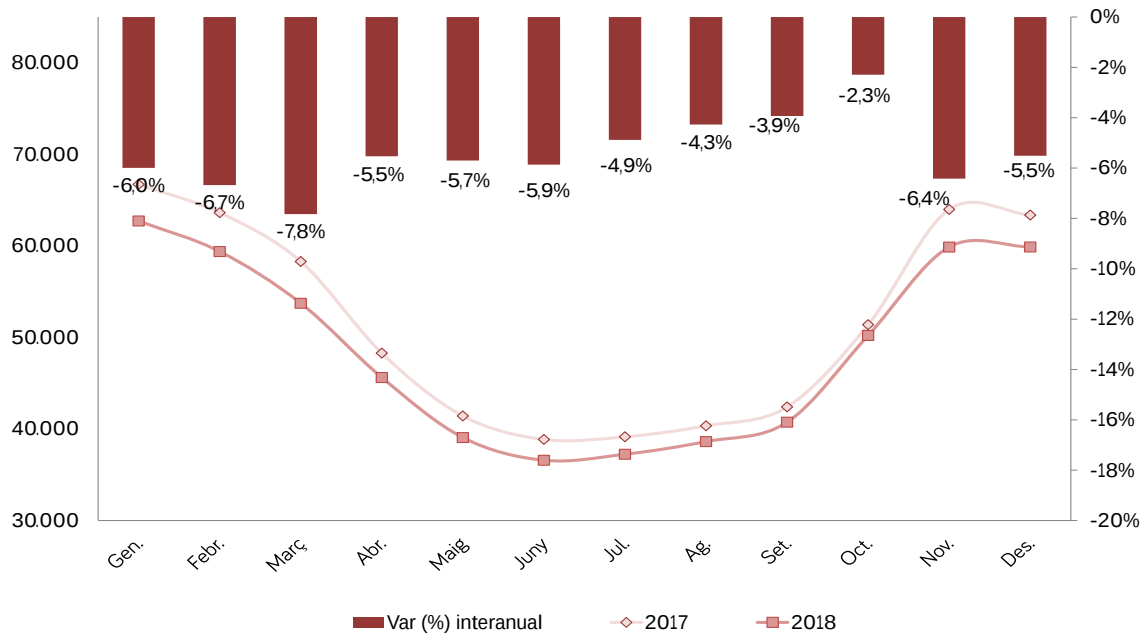

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE).

L'evolució interanual mes a mes de les xifres d'atur registrat presenten descensos a cadascun dels mesos per sisè any consecutiu. Les caigudes més importants de la desocupació durant el 2018 es donen el primer trimestre, i n'és el més alt el del mes de març (-7,8%). En canvi, el tercer trimestre de l'any es produ-

eix una desacceleració del ritme de caiguda de l'atur registrat, si bé és el mes d'octubre on es dona el menor descens (-2,3%). Després de sis anys consecutius de descensos en les xifres d'atur, l'any 2018 ja no es dona en cap mes una caiguda de les xifres de dos dígit, i els descensos es van moderant.

Gràfic 31. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2017-2018)

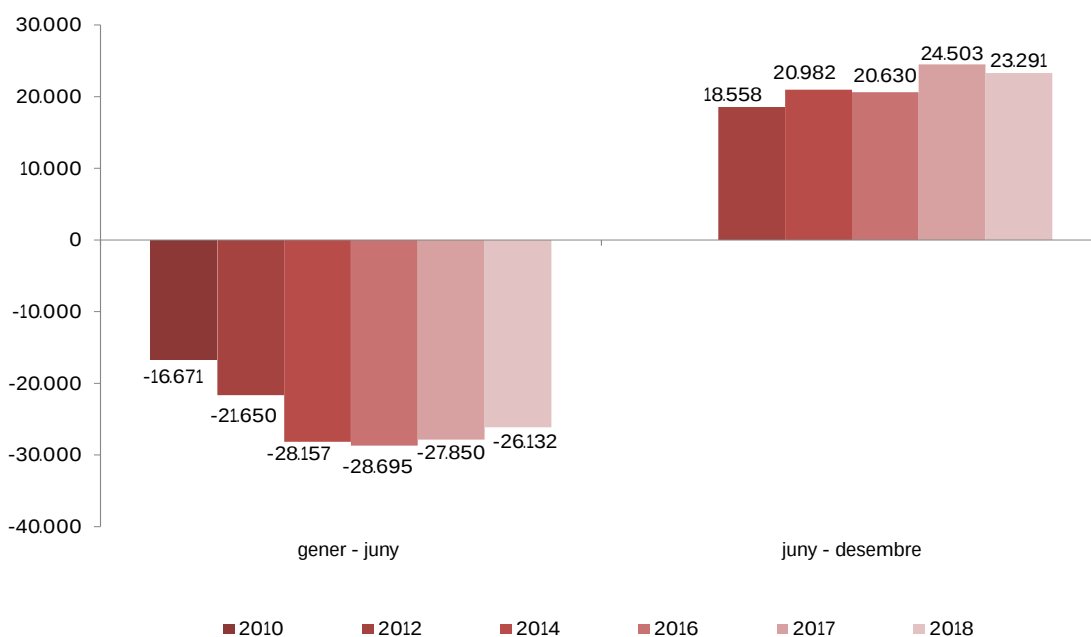

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

L'estacionalitat del mercat laboral de les Illes es pot observar en el gràfic 32, en el qual la variació de l'atur es descompon en dos trams: el primer, compara els aturats del mes de juny respecte dels de gener, i el segon, els de desembre respecte dels de juny. Aquest càlcul mostra com, independentment de la re-

cessió, en el primer semestre de cada any la desocupació disminueix i, en canvi, augmenta en el segon. El 2018, la diferència dels primers sis mesos de l'any fou de 26.132 aturats menys i, durant la segona part de l'any, l'atur va créixer en 23.291 persones.

Gràfic 32. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat dels mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2010-2018)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

La distribució de l'atur per illes reflecteix, com és natural, el pes de la població. Així, Mallorca és l'illa amb major pes de l'atur (80,1%), seguida per Eivissa (12,0%), Menorca (7,4%) i Formentera (0,5%). El 2018 continuen els descensos interanuals a totes les illes, si bé de forma més intensa a Menorca (-7,8%), seguida d'Eivissa (-5,4%), Mallorca (-5,3%)

i Formentera (-3,6%) (vegeu taula 33). Així doncs, aquesta tendència de fons de reduccions importants de l'atur ja porta força anys produint-se i es continua estenent a totes les illes, si bé de forma més moderada que els anys passats, amb descensos en molts casos de dos dígit.

Taula 33. Evolució de l'atur registrat per illes (2010-2018)

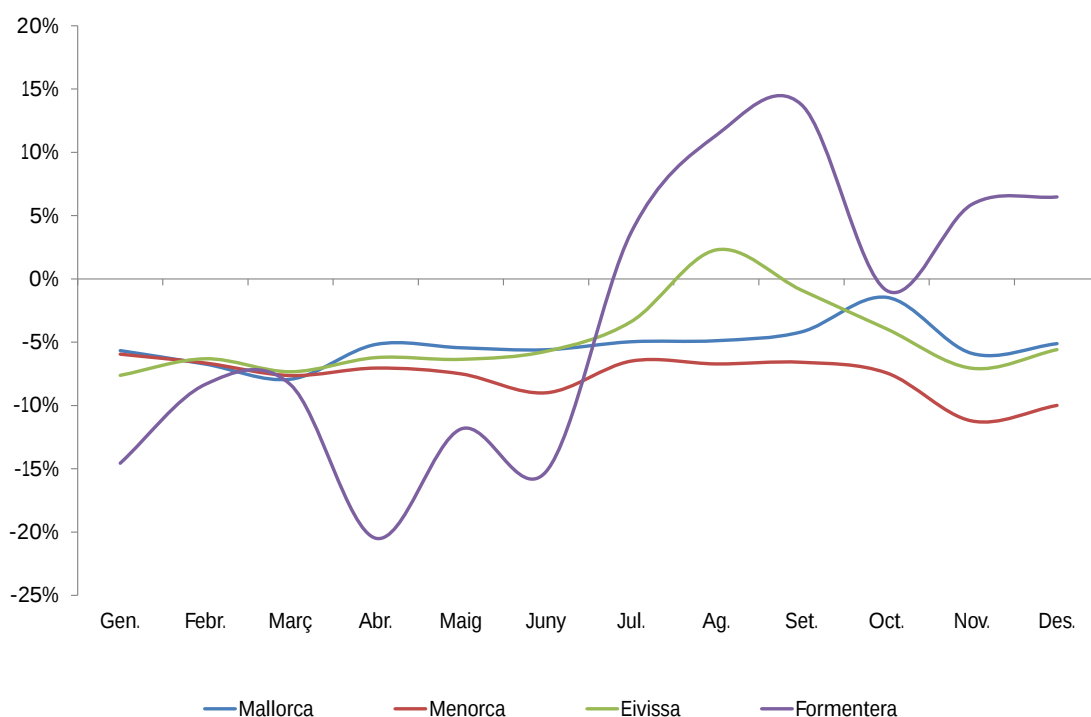
	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Mallorca	66.825	70.845	60.523	46.824	41.141	38.940
Menorca	6.135	6.691	5.742	4.394	3.927	3.620
Eivissa	9.469	9.558	8.751	6.784	6.169	5.836
Formentera	453	449	388	313	254	245
Illes Balears	82.882	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

L'anàlisi per mesos a cadascuna de les illes mostra com en el 2018, a diferència d'anys anteriors, l'atur no es redueix tots els mesos a totes les illes respecte el 2017. Com s'observa en el gràfic 33, Formentera i Eivissa presenten increments de l'atur en alguns mesos, sobretot la pitüsa menor, que a partir del mes de juliol, tret del mes d'octubre, mostra

més atur que en el mateix mes de l'any 2017. Menorca, per la seva banda, presenta les caigudes més accentuades de l'arxipèlag, assolint els dos darrers mesos de l'any valors per sobre del 10%. Mallorca redueix també l'atur els dotze mesos de l'any, essent març quan ho fa més intensament (-7,9%).

Gràfic 33. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2018)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.3.2. Atur per activitat econòmica

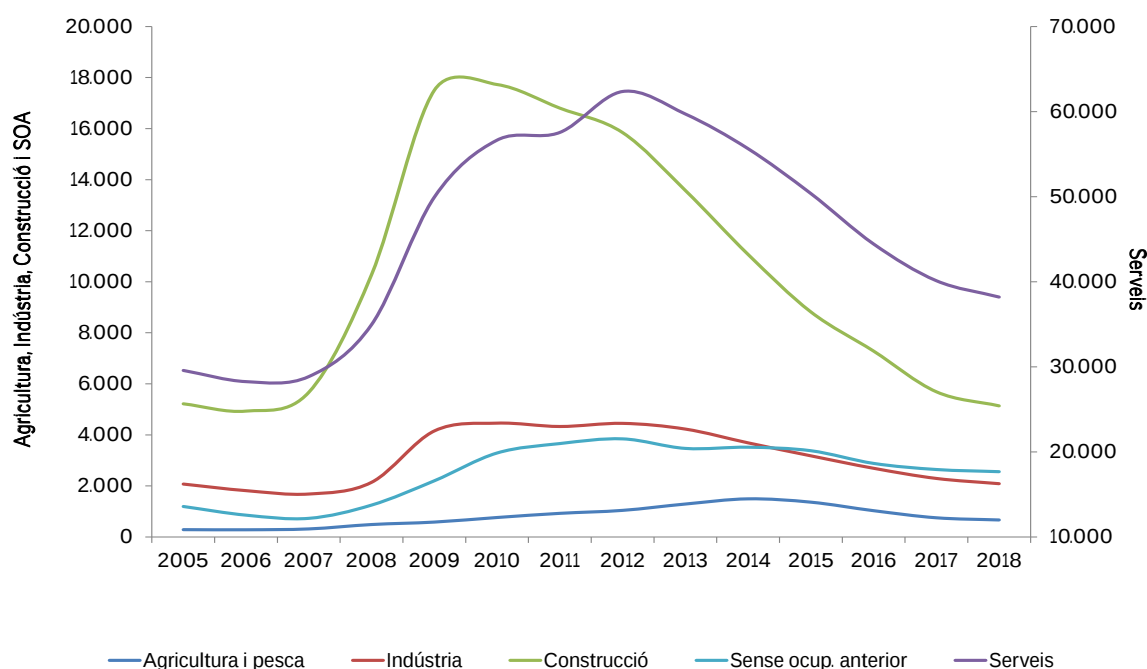
L'atur cau a tots els sectors econòmics i de forma més accentuada a l'agricultura i a la construcció. Aquest darrer sector encadena vuit anys consecutius de descensos de l'atur i ja presenta una xifra d'aturats inferior a la de l'any 2007.

La distribució de la població aturada per sectors econòmics es concentra majoritàriament en els serveis, que en el 2018 concentra 38.195 persones (el 78,5%), seguit de la construcció amb 5.138 aturats (el 10,6%), la indústria amb 2.086 persones (el 4,3%) i l'agricultura amb 664 desocupats (l'1,4%). Respecte al 2017 l'atur cau a tots els sectors, i de forma més intensa a l'agricultura (-11,4%), seguit de la construcció (-9,7%), la indústria (-9,0%), els serveis (-4,8%) i el col·lectiu sense ocupació anterior (-3,2%).

Des d'una perspectiva temporal més àmplia,

la construcció i la indústria són els sectors econòmics que en el 2018 mostren una xifra d'atur inferior a la de l'any 2008, concretament un 50,0% i 2,5% per sota, respectivament. La construcció, fins i tot, se situa per sota de l'atur registrat en el 2007. Va ser un dels primers sectors en veure's afectat per la recessió i va experimentar increments molt importants de l'atur durant els primers anys, si bé també ha estat el primer en registrar descensos continuats de les xifres de desocupats, de manera que porta vuit anys consecutius liderant les reduccions de l'atur. D'altra banda, el sector serveis, que en un primer moment va aguantar millor els efectes de la crisi econòmica, malgrat portar sis anys consecutius de caigudes de les xifres d'atur, encara se situa en el 2018 un 9,3% per sobre de la xifra de l'any 2008. La indústria, pel seu costat, encadena, com el sector serveis, sis anys consecutius de descensos interanuals.

Gràfic 34. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2005-2018⁸)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

⁸ L'any 2009 es produeix un canvi en la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE-2009).

Més en detall, les deu activitats econòmiques on més ha baixat el nombre d'aturats, en termes absoluts, respecte del 2017, es corresponen a activitats de la construcció i dels serveis; així, els serveis de menjars i begudes encapçalen la llista, seguit d'altres activitats professionals, científiques i tècniques, la construcció d'edificis i el comerç al detall. Aquestes quatre activitats econòmiques representen el 45,5% del total de la caiguda

interanual de l'atur. Tot i la baixada de l'atur en l'hostaleria (serveis de menjars i begudes i serveis d'allotjament) de forma consecutiva en els darrers sis anys, aquest sector encara es troba un 25,6% per sobre de la xifra del 2008. En canvi, el comerç, tant al detall com a l'engròs, que també es troba entre les activitats econòmiques amb major descens interanual de l'atur, ja es troba per sota les xifres del 2008, un -1,1% concretament.

Taula 34. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb descensos interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2018)

Activitat econòmica	2017	2018	Var. abs. 18-17	Var. (%) 18-17
56-Serveis de menjars i begudes	6.873	6.422	-451	-6,6%
74-Altres activitats professionals, científiques i tècniques	2.057	1.753	-304	-14,8%
41-Construcció edificis	3.315	3.020	-295	-8,9%
47-Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	5.145	4.899	-246	-4,8%
43-Activitats de construcció especialitzada	2.245	2.025	-221	-9,8%
55-Serveis allotjament	6.700	6.546	-154	-2,3%
77-Activitats de lloguer	775	682	-93	-12,0%
00-No consta	2.643	2.558	-85	-3,2%
86-Activitats sanitàries	785	701	-84	-10,7%
96-Altres serveis personals	1.263	1.182	-81	-6,4%

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

El perfil majoritari de la persona desocupada a les Illes és femení, de mitjana edat (de 25 a 54 anys) i de nacionalitat espanyola. Els joves ja presenten xifres d'atur inferiors a l'etapa precrisi, mentre que els majors de 55 anys continuen amb xifres molt superiors al 2008.

La taula 35 recull l'evolució de l'atur registrat per grans grups sociodemogràfics. A grans trets, el perfil majoritari d'una persona inscrita al SOIB és majoritàriament femení (55,8%), amb una edat entre 25 i 54 anys (65,6%) i de nacionalitat espanyola (78,9%). Tots els grups experimenten descensos respecte dels valors del 2017, tret dels estrangers comunitaris (+0,5%), i de manera més accentuada els homes (-7,1%), les persones de 25 a 54 anys (-6,5%) i els espanyols (-6,6%).

Les dones havien estat majoria a les llistes d'atur fins al 2008, que amb l'arribada de la recessió econòmica -pel gran impacte que té en la construcció, que és un sector predominantment masculí-, va provocar grans increments d'atur entre els homes. Així, entre el 2008 i el 2013, ambdós inclosos, el col·lectiu masculí aturat supera al femení. A partir del 2014, una vegada que s'entra en un període de reactivació, de nou tornen a ser les dones les qui proporcionalment resulten més afectades per les situacions d'atur. En el 2018 les dones representen el 55,8% del total de l'atur registrat. Els homes presenten una xifra d'atur d'un 14,4% per sota de la del 2008, mentre que les dones aturades encara se situen un 14,6% per sobre.

Les Illes Balears es caracteritzen per ser la co-

munitat autònoma amb el major percentatge d'estrangers sobre el total d'atur registrat. En el 2018 suposen el 21,1% del total de persones en situació d'atur. En comparació, en el conjunt d'Espanya representen el 12,0%. En nombres absoluts, el total d'estrangers desocupats el 2018 és de 10.263, un 1,1% menys que en el 2017. Encadenen vuit anys consecutius de descensos i se situen per sota de la xifra del 2008, concretament un -20,3%. D'aquests, el 41,8% són ciutadans de la Unió Europea i el 58,2% restant són extracomunitaris. En termes interanuals, cauen els estrangers no comunitaris (-2,3%) i pugen els de la UE-28 (+0,5%). Els aturats de nacionalitat espanyola, per la seva banda, experimenten el major descens interanual, del -6,6%. A diferència dels estrangers, els aturats espanyols encara se situen per sobre de les xifres del 2008, concretament un 5,9%.

Per grups d'edat, el major pes dels aturats es correspon amb el grup majoritari -el de 25 a 54 anys-, que representen el 65,6%; el segueix el grup de majors de 55 anys (el 22,7%), i el de joves (11,7%). En termes interanuals cau l'atur en cada un dels grups i de forma més intensa entre els de 25 a 54 anys (-6,5%), seguit pels majors de 55 anys (-4,1%), i finalment pels menors de 25 anys (-2,9%). Els majors de 55 anys són els que han patit més durament els efectes de la crisi i continuen el 2018 amb xifres d'atur molt superiors al 2008, concretament un 67,4% per sobre. En canvi, el col·lectiu més jove ja ha recuperat amb escreix les xifres anteriors a la crisi i en el 2018 els menors de 25 anys se situen un 22,6% per sota la xifra d'atur del 2008.

Taula 35. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2010	82.882	44.540	38.342	11.805	60.628	10.448	60.684	7.449	14.748
2012	87.544	45.728	41.816	10.337	64.369	12.838	67.639	6.663	13.241
2014	75.406	37.529	37.878	8.075	53.566	13.763	60.631	5.356	9.419
2016	58.316	27.015	31.302	6.303	39.466	12.547	46.774	4.479	7.064
2017	51.491	23.151	28.340	5.878	34.097	11.516	41.111	4.272	6.109
2018	48.641	21.506	27.135	5.705	31.890	11.046	38.378	4.292	5.971

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

La formació amb la qual accedeix una persona al mercat de treball té una forta rellevància en les possibilitats de trobar un lloc de feina. Per tant, la manca de formació és un element que es relaciona directament amb l'atur, de manera que a menor nivell formatiu major és la dificultat per sortir de l'atur. Com s'observa en la taula 36, la població amb un nivell educatiu màxim d'estudis primaris és del 28,4%, i si computam fins a la primera etapa d'ESO el percentatge se situa en el 75,4% del total, mentre que el pes dels desocupats amb estudis superiors és del 7,0%.

En termes interanuals, el nombre d'aturats experimenta una reducció de l'atur a tots els nivells educatius analitzats, i de forma més significativa entre els que han assolit la segona etapa d'ESO (-6,7%), així com la primera etapa d'ESO (-6,2%). Respecte al 2008, és tan sols en el grup de primera etapa de secundària que es registra un descens (-20,6%), mentre que encara es mantenen valors superiors a l'inici de la crisi en la resta de col·lectius, sobretot entre els que han assolit estudis superiors (+65,1%).

Taula 36. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Analfabets	570	775	672	642	553	392
Fins a educació primària	22.000	22.024	18.786	15.459	13.852	13.404
Ed. secundària (1a etapa)	42.380	43.377	36.859	28.049	24.395	22.875
Ed. secundària (2a etapa)	13.949	15.659	14.190	10.415	9.192	8.578
Educació superior i doctorat	3.984	5.708	4.900	3.751	3.500	3.392
Total	82.882	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Per complementar l'anàlisi del nivell formatiu de la població aturada a les Balears es presenten les dades de l'atur segons el gran grup de l'ocupació que demanen en primer lloc. L'ordre dels grups d'ocupació segons la CNO-11 figura de més a menys nivell qualificatiu; per tant, a més de proporcionar informació de quins són els grups on hi ha més atur,

també ens informa de la seva qualificació professional. Les dades recollides en la taula 37 mostren que la distribució es manté al llarg dels anys. El major nombre de persones desocupades es concentra en els serveis de restauració, personals, protecció i venedors (grup 5, un 33,7%), seguits per les ocupacions elementals (grup 9, 23,3%), els artesans i

els treballadors qualificats (grup 7, un 12,0%), i els empleats comptables i administratius (grup 4, 11,9%). Aquests quatre grans grups d'ocupacions sumen el 81,0% dels aturats del 2018.

En termes interanuals, totes les ocupacions reflecteixen el descens de l'atur. Els descensos oscil·len entre el -1,3% del grup 1 i el -12,0% del grup 7. Des d'una perspectiva temporal més àmplia, respecte de les dades del 2008, es donen diferències en les variacions de l'atur entre els diferents grups: així, el nombre de persones aturades cau amb força en el grup 7, d'artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (-35,8%), i en el grup 8, d'operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors (-27,5%). Aquest fet va molt vinculat amb la forta reducció de l'atur en el sector de la construcció. En canvi, altres grups professionals mantenen encara en el 2018 unes xifres d'atur molt per sobre les registrades en el 2008. És el cas del grup 2, de tècnics i pro-

fessionals científics i intel·lectuals (+85,2%); el grup 5, de treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors (+19,5%), i el grup 6, de treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres (+16,6%).

Els grups professionals que requereixen una major qualificació dins l'estructura de la classificació nacional d'ocupacions (CNO-11) són l'1, el 2 i el 3 (que sumen el 13,6% del total d'aturats de mitjana en el 2018); els qui representen ocupacions de mitjana qualificació són del 4 al 8 (el 63,1%), i el grup 9 es correspon a ocupacions poc qualificades (el 23,3%). Respecte de la distribució dels aturats en el 2007, abans del començament de la recessió els grups que han incrementat el seu pes són els més qualificats (grups 1-3), que augmenten 2,1 p.p. En canvi, cau el pes dels que tenen una qualificació mitjana (grups 4-8) en -2,3 p.p., i es manté el grup 9, de treballadors no qualificats (+0,2 p.p.).

Taula 37. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2010-2018)

Grups professionals	2010	2012	2014	2016	2017	2018
1 Directors i gerents	691	642	548	456	414	408
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	2.724	5.058	4.131	3.277	3.053	2.965
3 Tècnics i professionals de suport	5.960	5.875	4.993	3.739	3.373	3.221
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	10.580	10.617	9.423	7.034	6.138	5.807
5 Treb.dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	21.595	24.088	22.216	18.579	17.019	16.415
6 Treb.qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	1.634	1.758	1.519	1.231	1.093	1.024
7 Artesans i treb.qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	16.740	16.807	12.895	8.217	6.638	5.843
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	3.602	3.667	3.043	2.102	1.745	1.618
9 Ocupacions elementals	19.336	19.014	16.623	13.677	12.013	11.336
0 Ocupacions militars	20	17	13	6	6	6
Total	82.882	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.3.4. Evolució de la taxa d'atur

Les Illes Balears tanquen el 2018 amb una taxa d'atur de l'11,5%, per sota la taxa del conjunt d'Espanya (15,3%) i encadenen sis anys consecutius de descensos. En el tercer trimestre es va situar en el 7,2%, la taxa més baixa des del 2007.

Segons les dades de l'Enquesta de població activa la taxa d'atur de les Illes Balears se situa en l'11,5% de la població activa en el 2018. En comparació, la taxa del conjunt d'Espanya se situà en el 15,3%, 3,8 p.p. per sobre de les Balears. Respecte al 2017, la taxa balear cau gairebé un punt percentual i encadena sis

anys consecutius de caigudes. Alhora, la taxa espanyola disminueix 1,9 p.p. En el gràfic 35 es pot observar que la taxa de les Illes Balears se situa habitualment per sota de la del conjunt nacional, tret dels anys 2009, 2010 i 2011, quan la crisi es va intensificar a les Balears i va augmentar la desocupació. Des del 2012 l'atur cau de forma més intensa a Balears i el diferencial amb la taxa d'atur espanyola es veu accentuat. Les Illes Balears varen assolir el màxim de la taxa d'atur en el 2012, amb un 23,3%, ja per sota de la mitjana nacional. En canvi, en el conjunt d'Espanya va ser en el 2013, amb un 26,1%, any en què a les Balears ja s'havia iniciat la caiguda de l'atur.

Gràfic 35. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2005-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

La taula 38 presenta les taxes d'atur per comunitat autònoma i grups sociodemogràfics en tres moments de temps diferents: l'any 2014, 2016 i 2018. La taxa del 2018 mostra una notable millora en totes les comunitats autònomes respecte els anys anteriors, i fa palès el descens de l'atur seguint la millora de l'activitat econòmica.

La taxa d'atur femenina se situa en el 10,9% en el 2018 a les Illes Balears, taxa per sota de la masculina (12,0%). Aquest fet no és el primer any que passa: com es veu a la taula també es va donar l'any 2014. Com ja s'ha comentat en punts anteriors, les dones han presentat de manera habitual una major incidència de l'atur que els homes, situació que es va capgirar durant la crisi pel gran increment de l'atur entre els homes ocupats principalment a la construcció. Tanmateix, s'ha vist que en el cas de l'atur registrat les dones tornaven a ser majoria a les llistes de l'atur en el 2018, fet que no es dona amb les dades de l'EPA. Aquesta situació no es dona a la resta de territoris, on la taxa d'atur masculina és inferior a la femenina, a excepció del País Basc on també en el 2018 les dones tenen una taxa d'atur inferior als homes. De fet, la taxa d'atur femenina de les Balears és la segona més baixa de totes les comunitats autònomes en el 2018, sols per darrera del País Basc (9,8%) i 6,1 p.p. per sota de la del conjunt d'Espanya (17,0%).

Per grups d'edat, els més joves presenten la taxa d'atur més elevada, concretament del 26,9% en el 2018. La taxa d'atur juvenil va assolir el 45,2% en el 2013 a les Illes Balears i el 55,5% en el conjunt d'Espanya. Les Illes Balears són la quarta comunitat autònoma amb la taxa d'atur juvenil més baixa en el 2018, essent La Rioja (25,5%) la regió amb la taxa més baixa. D'altra banda, el grup d'edat entre 25 i 54 anys mostra una taxa d'atur del 10,7% en el 2018, i se situa en una posició intermèdia en la comparació entre les diferents comunitats autònomes. Finalment, la taxa d'atur del grup de persones majors de 55 anys és la més baixa dels tres grups d'edat, del 8,2%, la tercera més baixa en el rànquing per comunitats autònomes i amb un descens significatiu respecte la taxa del 2014 (19,7%).

Per nacionalitat, els estrangers no comunitaris són els que han resultat més castigats pels efectes de la crisi econòmica i assoliren en el 2014 una taxa d'atur del 35,9%. En el 2018 continuen com el col·lectiu amb la taxa més elevada amb un 15,3%. Tanmateix, les Illes Balears tenen la taxa d'atur dels estrangers no comunitaris més baixa per comunitats autònomes, 9,1 p.p. per sota de la del conjunt d'Espanya (24,4%). Els estrangers comunitaris tenen en el 2018 una taxa (12,5%) superior també a la de la població espanyola (10,7%), si bé entre 2013 i 2016 varen presentar una taxa d'atur significativament per sota de la dels nacionals.

Taula 38. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2014, 2016 i 2018)

Comunitat autò-noma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
Total Espanya	24,4	19,6	15,3	25,4	21,4	17,0	23,6	18,1	13,7	53,2	44,4	34,3	22,8	18,2	14,0	19,3	16,4	13,3	23,0	18,7	14,3	29,6	22,5	17,6	37,4	29,1	24,4
Andalusia	34,8	28,9	23,0	37,3	32,1	26,9	32,7	26,2	19,8	61,5	57,9	46,7	32,9	27,3	21,3	29,4	23,0	20,6	34,4	28,9	22,8	38,2	26,9	21,9	38,5	29,8	27,4
Aragó	20,2	14,7	10,6	22,5	17,8	12,2	18,3	12,1	9,3	51,6	36,7	27,5	18,7	14,0	9,6	14,4	10,0	9,3	16,9	12,6	8,8	36,3	28,3	19,9	41,0	27,4	23,4
Astúries	21,1	17,6	13,6	22,2	16,3	14,9	20,1	18,8	12,4	45,0	47,9	37,3	21,1	17,6	13,6	14,3	10,0	9,0	20,3	17,2	12,3	26,7	29,1	39,8	39,6	22,7	36,2
Illes Balears	20,1	14,0	11,5	18,5	14,5	10,9	21,5	13,5	12,0	45,0	38,9	26,9	18,0	12,4	10,7	19,7	10,5	8,2	18,6	12,5	10,7	12,4	12,0	12,5	35,9	24,2	15,3
Canàries	32,4	26,1	20,1	33,1	28,0	21,4	31,8	24,4	18,9	57,5	51,3	38,6	31,0	23,9	18,7	26,8	26,6	19,1	32,5	27,0	20,3	27,0	17,4	10,4	35,7	23,6	24,0
Cantàbria	19,4	14,9	10,7	18,7	15,5	12,4	20,0	14,4	9,2	49,2	32,2	32,8	18,7	15,1	10,1	14,5	9,6	8,0	18,3	14,3	9,8	27,4	25,2	29,0	36,9	23,7	19,8
Castella i Lleó	20,8	15,8	12,1	22,7	17,9	14,2	19,2	14,1	10,4	50,5	39,0	28,3	19,7	15,2	11,6	15,8	11,8	9,8	19,5	14,9	11,4	33,2	21,5	19,2	40,2	36,6	22,9
Castella-la Manxa	29,0	23,5	18,2	32,9	28,2	24,1	26,0	20,0	13,6	61,4	50,9	43,3	26,2	21,4	16,6	25,7	21,9	14,5	27,5	22,2	16,6	37,0	25,0	24,3	43,8	45,4	36,5
Catalunya	20,3	15,7	11,5	20,0	16,9	12,1	20,6	14,6	11,0	47,1	34,3	27,7	18,3	14,2	10,0	17,1	14,8	10,6	17,8	13,9	9,8	23,7	15,7	14,2	38,4	30,2	23,0
Com. Valenciana	25,8	20,6	15,6	26,8	22,6	17,5	25,0	18,9	14,0	56,6	45,5	34,3	24,0	18,9	14,1	20,3	18,3	14,9	23,9	19,3	14,3	28,9	29,9	20,0	41,8	26,3	24,7
Extremadura	29,8	27,5	23,6	33,2	32,4	29,1	27,2	23,7	19,4	55,4	50,3	46,6	28,4	25,9	22,5	22,4	24,3	19,9	29,5	27,0	23,1	32,9	39,0	39,1	42,7	44,7	36,6
Galícia	21,7	17,2	13,3	21,7	17,8	14,4	21,6	16,5	12,4	48,5	40,3	32,5	21,0	16,7	12,7	15,2	12,7	11,2	21,0	16,4	12,6	31,5	34,7	26,7	36,8	32,9	29,1
Madrid	18,7	15,7	12,2	19,6	16,5	12,9	18,0	15,0	11,6	49,0	40,7	27,5	16,8	14,1	11,2	16,2	14,6	11,0	16,8	14,3	11,0	29,1	18,8	14,6	30,2	27,2	21,9
Múrcia	26,6	19,8	16,8	29,1	23,0	21,0	24,6	17,3	13,4	52,3	45,7	38,2	24,9	17,2	14,8	21,1	19,5	15,2	25,6	18,6	15,7	30,5	20,4	23,1	31,5	26,7	22,5
Navarra	15,7	12,5	10,0	16,0	14,3	11,1	15,5	10,9	9,1	45,3	33,9	26,2	14,5	11,5	9,3	9,6	9,3	7,2	13,0	10,6	8,5	28,9	27,2	12,8	43,6	33,5	28,9
País Basc	16,3	12,6	10,0	16,1	13,1	9,8	16,5	12,1	10,1	45,0	34,9	25,8	16,1	12,0	9,2	9,2	9,4	8,5	14,7	11,3	8,7	20,4	17,5	16,9	47,0	38,1	30,3
La Rioja	18,2	13,5	10,4	21,2	15,1	11,9	15,6	12,2	9,1	44,8	36,3	25,5	16,8	12,8	9,0	13,5	9,9	11,4	15,7	12,2	9,1	31,5	15,1	16,5	37,2	29,0	21,3

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur

Un 6,6% de les llars de les Balears tenen tots els seus membres en situació d'atur en el 2018, el percentatge més baix des del 2008.

L'Enquesta de població activa és una operació estadística que demana informació sobre tots els membres de la llar. Es coneix, per tant, la situació laboral del conjunt de persones que conviuen sota un mateix sostre. La taula 39 presenta les dades del nombre de llars segons la situació econòmica dels seus membres des de l'any 2012 fins al 2018.

S'observa una clara tendència a l'alça de la proporció de llars amb tots els actius ocupats amb un augment de més de 10 p.p. el 2018 respecte al 2012, i una conseqüent caiguda de la proporció de llars on tots els seus actius estan aturats, que ha passat de 39.000 llars en el 2012, és a dir, el 9,1% del total de llars a l'11,3% si sols es tenen en compte les llars amb actius, a les 24.000 llars en el 2018, que suposen un 5,2% del total de llars de les Balears, o un 6,6% si només es tenen en compte les llars amb actius.

Taula 39. Nombre (en milers) i proporció de llars en relació a la situació econòmica dels seus membres a les Illes Balears (2012-2018)

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%
Total de llars	432	100,0	439	100,0	444	100,0	446	100,0	447	100,0	448	100,0	454	100,0
Tots els actius estan ocupats	236	54,7	239	54,5	251	56,5	262	58,7	282	63,1	287	64,1	297	65,4
Tots els actius estan aturats	39	9,1	41	9,3	39	8,7	30	6,7	25	5,7	24	5,3	24	5,2
Hi ha ocupats i aturats	71	16,5	68	15,4	60	13,5	58	13,1	48	10,7	40	8,9	40	8,7
Tots inactius	85	19,7	91	20,8	95	21,3	96	21,5	92	20,6	97	21,7	94	20,6

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Per comparació, la taula 40 recull la informació sobre el percentatge de llars amb totes les persones actives en situació d'atur sobre el total de llars, per comunitats autònomes. A les Illes Balears, durant el 2018 un 6,6% de llars varen tenir tots els seus membres desocupats. Aquest valor és el vuitè més baix per comunitat autònoma i se situa 1,8 p.p.

per sota de la mitjana nacional (8,4%). Per tant, a les Illes hi ha menys llars amb tots els membres en atur, fet que disminueix el risc de pobresa i exclusió social. A més, l'evolució és positiva, atès que és el cinquè any consecutiu que cau el percentatge i es tracta del valor més baix des de l'any 2008.

Taula 40. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2010-2018)

Comunitat autònoma	Total					
	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Andalusia	15,3	20,5	21,6	17,1	14,6	13,2
Aragó	7,6	9,3	10,4	7,5	5,6	5,3
Astúries	9,5	13,1	13,5	11,6	10,1	9,2
Illes Balears	10,7	11,3	11,1	7,1	6,8	6,6
Canàries	16,7	19,0	19,9	16,1	13,3	11,8
Cantàbria	6,6	9,7	10,3	8,8	7,6	5,3
Castella i Lleó	7,4	10,5	11,9	9,3	8,3	6,8
Castella-la Manxa	10,7	15,4	15,6	12,7	10,4	8,9
Catalunya	8,3	12,2	10,9	8,6	7,2	6,0
Com. Valenciana	11,7	15,0	14,7	12,1	10,0	8,5
Extremadura	11,4	18,7	16,6	16,5	15,5	13,3
Galícia	8,2	11,5	12,4	10,0	9,1	8,0
Madrid	6,9	8,9	8,6	7,4	6,3	6,1
Múrcia	10,9	15,1	13,6	9,7	9,3	8,1
Navarra	5,8	8,3	9,0	6,4	5,8	5,2
País Basc	5,2	8,8	9,0	7,5	7,4	6,4
La Rioja	7,4	10,3	9,8	6,7	6,8	5,9
Total Espanya	10,1	13,7	13,8	11,1	9,5	8,4

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.6. Durada de la demanda

El comportament del mercat de treball de les Illes Balears és molt dinàmic, ja que dos de cada cinc dels aturats registrats en el 2018 tenen demandes inferiors a tres mesos.

La durada de la crisi econòmica va fer que moltes persones presentessin dificultats de reinserció, fet que ha fet augmentar de forma exponencial el nombre d'aturats de llarga durada. En el 2018 l'atur de llarga durada representa el 26,9% del total d'atur registrat, 12,5 p.p. per sobre del valor del 2008 (14,4%).

Les Balears continuen com la comunitat autònoma amb el menor percentatge d'aturats de llarga durada sobre el total d'atur registrat, molt per sota la mitjana nacional (41,5%) (vegeu taula 41). El 2018 és el quart any que aquest indicador es redueix interanualment (-2,6 p.p.). Tanmateix, és important remarcar que a partir de l'any 2015 el ritme de reducció interanual de l'atur de llarga durada s'ha incrementat notablement, fins al punt de ser superior al del conjunt de l'atur.

Taula 41. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2010-2018)

Comunitat autònoma	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Andalusia	36,4	39,1	41,9	43,6	42,8	40,3
Aragó	28,9	33,9	40,9	41,3	39,6	37,0
Astúries	32,7	36,7	46,6	47,2	47,1	46,2
Illes Balears	24,6	30,0	34,8	32,2	29,5	26,9
Canàries	41,4	45,3	50,5	47,9	46,1	43,7
Cantàbria	32,7	35,9	43,0	41,7	40,9	38,5
Castella-la Manxa	29,2	35,1	42,3	41,5	41,1	42,0
Castella i Lleó	31,2	36,7	45,1	44,6	43,4	42,1
Catalunya	33,2	37,1	45,2	43,3	41,2	39,2
Com. Valenciana	34,5	41,0	47,4	46,6	45,1	43,1
Extremadura	34,5	36,8	42,0	40,7	39,5	38,3
Galícia	38,4	41,7	48,4	46,9	46,3	46,6
Madrid	31,0	35,3	43,2	43,2	41,7	40,3
Múrcia	32,5	39,6	44,9	44,5	43,5	41,6
Navarra	28,5	30,6	39,0	39,0	37,4	36,8
País Basc	33,5	40,5	51,0	53,1	52,3	52,1
La Rioja	28,0	31,1	39,6	39,5	38,9	37,7
Total Espanya	34,0	38,4	44,6	44,4	43,2	41,5

Font: OTIB, a partir de dades de l'SPEE.

Les Illes Balears es caracteritzen per un major dinamisme del mercat de treball, en comparació al conjunt d'Espanya, amb un flux important d'entrades i sortides dels registres del SOIB. Així, el major nombre d'aturats es concentra en les demandes de curta durada, és a dir, inferior a tres mesos (el 41,8%), a diferència d'Espanya on just s'hi concentra el 29,9%. El percentatge s'eleva al 60,1% si hi afegim els de durada inferior a sis mesos. Així, tres de cada cinc persones desocupades a Balears mantenen la demanda durant menys de sis mesos. En el conjunt d'Espanya suposa el 41,5%.

Com s'ha comentat, l'atur de llarga durada s'ha incrementat de forma significativa durant els anys de crisi econòmica, si bé la situació és més crítica en el conjunt d'Espanya on en el 2018 el 27,4% de les persones

inscrites tenen una demanda superior als 24 mesos, molt per sobre de les Balears (17,0%). Això reflecteix l'existència d'un problema de fons, com és el manteniment de l'atur durant períodes molt llargs de temps. Així, la millora econòmica no és suficient per disminuir el pes d'aquest col·lectiu. A la llarga, aquesta situació perjudica l'economia per la disminució de la productivitat i de l'activitat per la no incorporació al mercat de treball de totes aquestes persones. A més, a títol individual, també té efectes negatius sobre la persona en diversos àmbits com, per exemple, el psicològic o l'emocional (desmotivació), l'econòmic (pèrdues actuals de salaris i pèrdues futures, com les pensions) i el laboral (per la depreciació de les habilitats dels treballadors després de tant de temps sense desenvolupar una ocupació).

Taula 42. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2018)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	Percent.	Absoluts	Percent.
<3 mesos	20.343	41,8%	981.882	29,9%
>3 <=6 mesos	8.881	18,3%	452.853	13,8%
>6 <=9 mesos	3.892	8,0%	282.951	8,6%
>9 <=12 mesos	2.333	4,8%	199.625	6,1%
>12 <=18 mesos	3.058	6,3%	274.775	8,4%
>18 <=24 mesos	1.880	3,9%	187.383	5,7%
>24 mesos	8.255	17,0%	899.611	27,4%
TOTAL	48.641	100,0%	3.279.079	100,0%

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB i l'SPEE.

Pel que fa al perfil de les persones en situació d'atur de llarga durada, la distribució per sexe mostrava abans de la crisi un major pes de les dones, que arribà al seu punt àlgid l'any 2007, quan el percentatge de dones desocupades durant més d'un any era del 63,3%, 26,6 p.p. més que els homes (36,7%). D'ençà va començar una reducció del pes femení de manera que, entre el 2010 i el 2013, la distribució pràcticament s'equiparà entre ambdós sexes. A partir del 2014 es comença a recuperar l'ocupació masculina, fet que redueix el pes dels homes i provoca l'increment del percentatge de dones. El 2018, el 37,9% del total d'aturats de llarga durada són homes i el 62,1% són dones, distribució similar a la de 2008. Respecte de les xifres del 2017, el descens ha estat més intens entre el col·lectiu masculí (-17,4%) que entre el femení (-10,9%) per cinquè any consecutiu. S'ha de recalcar que es tracta de descensos molt importants per als dos col·lectius, per sobre de les caigudes del total de l'atur registrat.

Per grups d'edat, el fet més significatiu és que el 45,7% del total dels aturats de llarga durada en el 2018 és major de 54 anys, el que demostra les dificultats de reinserció d'aquest col·lectiu, atès que els aturats de

més edat són un dels grups que presenten més problemes d'ocupabilitat. De fet, amb el pas dels anys s'ha incrementat el pes de les persones de 55 i més anys dins el col·lectiu d'atur de llarga durada. Per exemple, l'any 2010 sols representaven el 23,7%. En termes interanuals tots els grups d'edat han experimentat un descens, essent el més accentuat entre el grup d'edat central, 25-54 anys, (-16,8%), que representa el 48,6% del total d'atur de llarga durada en el 2018. Li segueix el dels majors de 54 anys, amb una caiguda del -10,5%, i finalment els joves menors de 25 anys (-6,5%).

Respecte de la nacionalitat, el 87,1% dels aturats de llarga durada són espanyols, el 6,1% són ciutadans europeus i el 6,8% restant són no comunitaris. En termes interanuals, tots els grups han disminuït el nombre d'aturats, especialment els espanyols (-13,8%), seguits dels extracomunitaris (-13,4%) i, finalment, els de la UE-28 (-9,2%). Els estrangers semblen ser més dinàmics i es mantenen menys temps en situació d'atur, atès que representen el 21,1% del total de l'atur registrat i just el 12,9% del total del col·lectiu d'aturats de llarga durada.

Taula 43. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)

Any	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2010	22.331	11.166	11.165	2.846	14.200	5.285	18.209	1.376	2.745
2012	27.975	13.754	14.221	2.751	17.928	7.296	23.122	1.636	3.217
2014	27.309	12.819	14.490	1.973	16.495	8.841	23.649	1.402	2.258
2016	19.522	8.134	11.388	1.216	10.413	7.894	17.035	1.063	1.424
2017	15.703	6.240	9.463	819	7.943	6.940	13.727	905	1.071
2018	13.585	5.154	8.431	766	6.605	6.214	11.835	822	928

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

D'altra banda, la taula 44 mostra el nombre de persones ateses en el servei d'orientació laboral del SOIB els darrers anys. Les oficines d'ocupació del SOIB són la porta d'entrada que té qualsevol demandant d'ocupació per accedir al catàleg de polítiques actives d'ocupació i així gestionar exitosament la seva transició laboral. El servei d'orientació laboral ofereix una entrevista diagnòstica individualitzada i elabora un itinerari personalitzat d'ocupació consensuat amb el demandant d'ocupació que pot incloure accions de capacitat en recerca de feina, de qualificació professional, d'intermediació laboral, de participació en programes de foment o suport a l'emprenedoria. L'objectiu és ordenar i monitoritzar la intervenció des de l'evidència que

aporta el diagnòstic d'ocupabilitat i així facilitar un ventall d'actuacions específiques que ajudin al demandant d'ocupació d'aconseguir les seves fites professionals.

L'any 2018 es varen atendre 95.093 persones a les oficines del SOIB. Es computen tots els demandants d'ocupació atesos, els quals poden haver rebut més d'una política activa d'ocupació dins el marc dels itineraris personalitzats d'ocupació, o bé haver estat atesos de manera puntual. El perfil predominant és el d'una dona (el 54,8%), de més de 25 anys (el 82,6%), amb una durada de la demanda d'ocupació inferior a dotze mesos (el 78,2%), i que cobra prestació (el 61,3%).

Taula 44. Persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB (2010-2018)

Persones ateses pels serveis del SOIB	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Per sexe	28.090	69.743	77.831	96.460	87.649	95.093
Dona	12.855	35.015	37.932	45.010	47.219	52.066
Home	15.235	34.728	39.899	51.450	40.430	43.027
Per trams d'edat	28.090	69.743	77.831	96.460	87.649	95.093
Menors de 25 anys	4.817	10.014	10.656	14.061	13.187	16.521
25 anys i més	23.273	59.729	67.175	82.399	74.462	78.572
Durada de la demanda	28.090	69.743	77.831	96.460	87.649	95.093
Menys de 12 mesos	21.921	53.539	58.567	71.379	68.740	74.380
Més de 12 mesos	6.169	16.204	19.264	25.081	18.909	20.713
Cobren prestació	28.090	69.743	77.831	96.460	87.649	95.093
Sí	17.448	30.034	35.834	37.832	39.870	58.264
No	10.642	39.709	41.997	58.628	47.779	36.829

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.3.7. Població aturada i cobertura de les prestacions

El mercat de treball de les Illes presenta encara, com s'ha vist, una xifra elevada de persones desocupades. A més, la durada de la crisi ha fet que moltes d'aquestes persones acumulin molt de temps sense treballar, i en conseqüència ja no rebin cap tipus de prestació econòmica. La taula 45 mostra l'evolució dels demandants i dels aturats de les Illes Balears segons si cobren algun tipus de prestació des de l'any 2010.

Pel que fa als demandants, després d'assolir el màxim l'any 2012, comença d'ençà un descens progressiu fins a les 86.075 persones del 2018. S'observa com a mesura que passen els anys el nombre de persones que tenen dret a cobrar alguna prestació disminueix; així, s'ha passat de representar el 37,9% dels demandants en 2007 al 51,2% el 2018, de manera que més d'un de cada dos demandants ja no percep cap prestació. Respecte dels aturats de Balears, l'evolució ha estat equivalent, i el pes dels desocupats sense prestació és la mateixa (el 51,2%) el

2018. Tanmateix, la cobertura de les prestacions ha millorat respecte del 2015, quant el 52,7% dels aturats no cobraven cap tipus d'ajuda econòmica. Aquesta millora s'explica tant per la reducció de les xifres d'atur com per l'allargament de la temporada turística, que permet uns períodes de cotització més llargs.

D'altra banda, les altes xifres de persones en situació d'atur de llarga durada han provocat una reducció dels demandants que perceben una prestació o un subsidi, en favor dels qui reben una renda activa, que són de menor quantia econòmica. Per tant, el mercat de treball de les Illes mostra encara un nombre elevat d'aturats, alguns d'ells amb unes ajudes econòmiques molt baixes i una majoria que ja no en rep cap. És un fet preocupant, tant per a les persones afectades com per a la societat balear, ja que porta associat un increment de la vulnerabilitat i del risc de pobresa d'aquest col·lectiu.

Taula 45. Evolució del total de demandants i dels demandants aturats segons si cobren prestació i tipus de prestació (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
DEMANDANTS total	120.573	128.908	113.663	95.549	88.098	86.075
DEMANDANTS cobren	75.297	68.229	57.864	46.401	43.325	41.993
prestació	44.970	35.548	27.532	22.723	23.033	24.239
subsidi	28.885	29.772	26.970	21.222	18.396	16.330
renda activa	1.442	2.910	3.363	2.455	1.896	1.425
% demandants no cobren	37,6%	47,1%	49,1%	51,4%	50,8%	51,2%
ATURATS total	82.882	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641
ATURATS cobren	54.151	47.055	37.825	27.789	25.010	23.732
prestació	33.195	24.336	17.188	12.639	12.465	12.996
subsidi	19.658	20.126	17.682	13.020	10.925	9.527
renda activa	1.299	2.593	2.955	2.130	1.620	1.209
% aturats no cobren	34,7%	46,2%	49,8%	52,3%	51,4%	51,2%

Font: OTIB, a partir de les dades del SOIB.

3.4. Condicions de treball i relacions laborals

3.4.1. Els convenis col·lectius

El nombre de convenis es manté a les Illes el 2018. S'han subscrit 47 convenis col·lectius que afecten 185.806 treballadors, dels quals 38 són d'empresa, segons dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Quant a la negociació col·lectiva, la Llei 3/2012 -que va aprovar la reforma laboral- la descriu com un instrument per adaptar les condicions de treball a la situació de l'empresa. Per això, es prioritza el conveni a nivell d'empresa davant del conveni sectorial. A més, incorpora el límit d'un any a la ultraactivitat, que fins aleshores prorrogava els convenis any rere any si les parts no el denunciaven. L'objectiu d'aquest límit és evitar que es mantinguin certes condicions de treball que

abans de la reforma continuaven vigents fins a arribar a un acord.

El Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social presenta les dades de la negociació col·lectiva, tant per a Espanya com per a les comunitats autònomes. Les darreres dades disponibles són les provisionals registrades fins al desembre de 2018. Així, a Balears s'han subscrit 47 convenis col·lectius d'àmbit autonòmic (els mateixos que ara fa un any), 38 dels quals són d'empresa i afecten 6.263 treballadors, i els nou restants són d'altres àmbits i afecten 179.543 treballadors.

El grau de cobertura ens dona informació sobre el nombre de treballadors afectats per

convenis autonòmics respecte del total de treballadors afiliats a la Seguretat Social (vegeu la taula 46). Aquest és del 37,4% el 2018, però s'ha de tenir en compte que la dada dels treballadors afectats per convenis és encara

provisional. La xifra del 2018 ha millorat respecte la de l'any anterior, si bé és la quarta més baixa des de l'any 2000 i es troba enfora del valor màxim assolit l'any 2010 (58,6%).

Taula 46. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2010-2018)

Any	Treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2010	241.117	411.617	58,6%
2012	188.800	395.784	47,7%
2014	203.976	410.635	49,7%
2016	135.241	455.257	29,7%
2017	165.580	480.471	34,5%
2018	185.806	496.712	37,4%

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

3.4.2. Els costos laborals i les hores treballades

Les Illes Balears són la regió on més creixen els salaris el 2018 respecte l'any anterior (+3,4%), tanmateix continuen per sota de la mitjana nacional.

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el salari mensual mitjà a les Illes Balears és de 1.864,97 € el 2018, un 2,8% per sota de la mitjana nacional (1.919,42 €). Habitualment les retribucions a les Illes se situen per sota de la mitjana nacional, fet que es pot atribuir a l'especialització en activitats del sector dels serveis que requereixen una qualificació baixa o mitjana, la qual limita les retribucions que es perceben (vegeu la taula 47).

En termes interanuals s'observa com la reactivació econòmica s'ha traslladat als salaris i ja creixen en la majoria de comunitats autònomes (12 regions). Així, la mitjana nacional puja lleugerament (+1,0%) mentre que a Balears s'assoleix l'increment més intens (un

+3,4%). Aquest augment l'acosta a la mitjana nacional, però encara se situa 23,4 punts per sota de Madrid, que és la comunitat amb els salaris més alts respecte la mitjana (120,1%). Ara bé, els dos darrers anys les Illes han mostrat l'augment més elevat, triplicant la mitjana estatal, com a conseqüència dels increments salarials que s'han pactat a convenis amb molta repercussió a les Illes, com per exemple el del comerç o el de l'hostaleria.

Per sectors econòmics, la indústria presenta habitualment les remuneracions més elevades a Balears, les quals arriben als 1.918,8 € el 2018. En segon lloc se situen els serveis amb unes retribucions de 1.872,6 €. Finalment, en el sector de la construcció el salari mitjà és de 1.762,8 €. En termes interanuals, els salaris presenten un augment en tots els sectors. Destaca el creixement de la construcció (+4,9%), seguida pels serveis (+3,4%), mentre que la indústria pràcticament es manté respecte d'ara fa un any (+0,3%).

Aquests resultats mostren com el dinamisme de l'economia s'ha traslladat als salaris dels treballadors de les Illes. La comunitat balear presenta la taxa d'ocupació més elevada d'Espanya (57,0%) i la setena d'atur més baixa (11,7%). Aquestes bones dades dels indicadors laborals es completen amb els

intensos increments salarials del 2017 i del 2018. En aquest sentit, fins el 2017 l'augment de l'activitat es reflectia en els bons resultats dels indicadors d'ocupació i atur, però en els dos darrers anys amb els destacats increments dels salaris ja s'observa una millora en la qualitat de l'ocupació.

Taula 47. Evolució del cost salarial total per treballador⁹ i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2014-2016-2018)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)			Hores efectives treballades per treballador al mes		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018
Andalusia	90,1	89,4	87,0	127,9	127,5	127,4
Aragó	95,0	94,5	94,7	126,3	126,1	126,5
Astúries	98,7	101,7	101,6	125,8	126,6	127,8
Illes Balears	93,1	92,7	97,2	133,5	133,7	135,4
Illes Canàries	83,3	83,8	84,6	129,3	131,0	132,3
Cantàbria	92,1	95,3	95,7	129,5	131,5	130,3
Castella-la Manxa	88,7	90,5	89,5	125,7	125,9	125,8
Castella i Lleó	91,6	88,0	87,4	130,8	127,7	127,7
Catalunya	105,5	106,3	106,9	128,9	128,6	128,8
Com. Valenciana	88,0	88,7	88,9	127,4	127,5	127,0
Extremadura	82,6	82,1	81,0	126,7	125,7	124,5
Galícia	87,9	87,2	88,7	132,4	129,6	129,9
Madrid	120,1	120,1	120,5	133,2	132,8	132,1
Múrcia	89,7	90,9	87,7	128,3	129,2	127,5
Navarra	105,0	103,6	108,5	127,0	123,8	125,5
País Basc	118,7	116,1	117,7	124,5	122,4	122,8
La Rioja	92,7	92,3	90,2	127,0	126,4	127,3
Total nacional	100,0	100,0	100,0	129,2	128,8	128,7

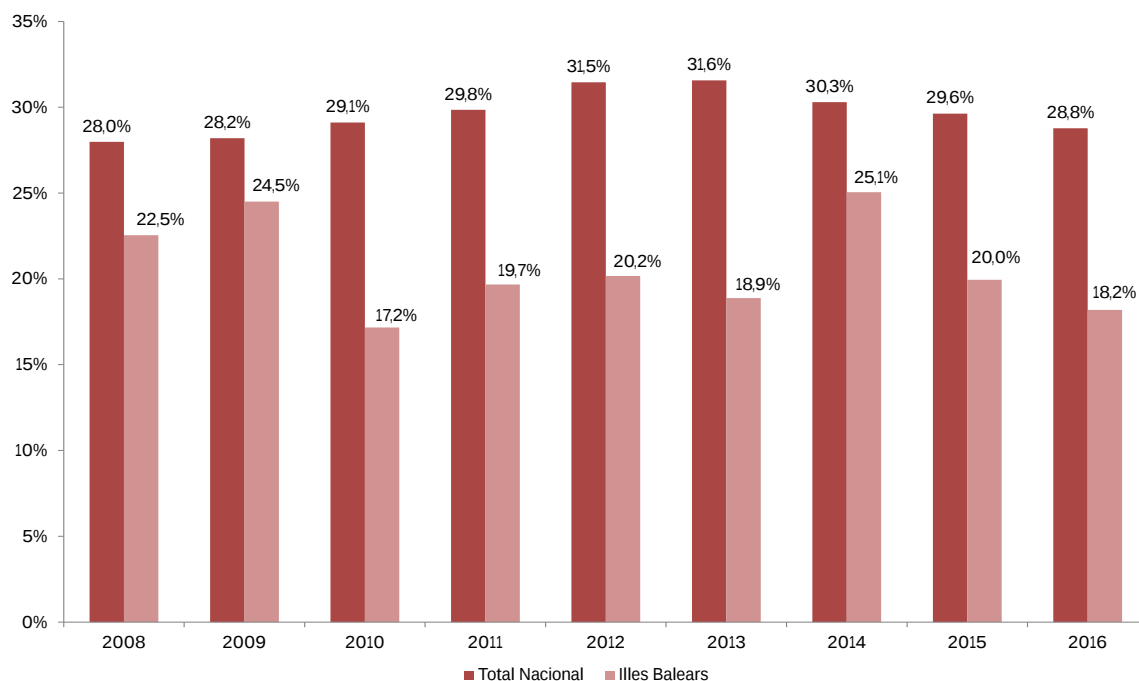
Font: OTIB, a partir de dades de l'Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

⁹ Mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008.

Segons les dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE, el salari mitjà anual per a un home a les Balears el 2016 és de 23.286,85€ front als 19.702,60€ de les dones. Es tracta d'una diferència de 3.584 euros, el que suposa una bretxa salarial del 18,2%. Les Illes Balears és la segona comunitat autònoma amb la bretxa salarial més baixa del conjunt d'Espanya, només per darrera Canà-

ries (16,1%). La distinta estructura productiva del mercat de treball és el factor fonamental que explica aquesta variabilitat entre les diferents regions. La diferència de salaris és 10,6 p.p. més baixa que en el conjunt estatal (28,8%). D'acord amb l'edat, a mesura que augmenta l'edat dels treballadors augmenta la bretxa salarial.

Gràfic 36. Evolució de la bretxa salarial a Espanya i a les Illes Balears (2008-2016)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

L'anàlisi del cost salarial en relació amb l'augment pactat en conveni i amb la taxa d'inflació ens mostra l'evolució que ha experimentat el poder adquisitiu dels treballadors de Balears. Com s'observa en la taula 48 hi ha diferències evidents a conseqüència de la recessió econòmica. Abans de la crisi el creixement dels salaris superava la taxa d'inflació, tant a les Balears com a Espanya, fet que implicava una major capacitat adquisitiva dels

treballadors. A partir de la recessió, la caiguda d'activitat i de salaris provoca un canvi que fa que es perdi poder adquisitiu. Ara bé, a les Illes Balears, en els anys 2017 i sobretot en el 2018, la reactivació econòmica ja es trasllada a les condicions laborals, de manera que l'augment del cost salarial supera amb escreix la taxa d'inflació i posa de manifest la millora de la capacitat econòmica dels treballadors.

Taula 48. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació¹⁰ a les Balears i a Espanya (2010-2018)

	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2010	1,9	1,0	1,7	2,2	0,9	1,8
2012	0,7	-1,6	2,5	1,2	-0,6	2,4
2014	1,1	1,0	0,2	0,5	-0,1	-0,2
2016	1,1	-1,3	-0,1	1,0	-0,3	-0,2
2017	1,3	2,6	2,0	1,5	0,1	2,1
2018	3,5	3,4	1,5	1,8	1,0	1,7

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social, ETCL i IPC (INE).

Respecte a les hores efectivament treballades a les Illes Balears, el 2018 es dediquen 135,4 hores a la feina de mitjana per treballador i mes, la qual cosa representa 6,7 hores més que la mitjana nacional (128,7 hores). De fet, les Balears són la regió amb el major nombre d'hores treballades, superant en 12,6 hores al País Basc, que és la comunitat on menys hores es comptabilitzen (122,8 hores). Respecte de les hores efectivament treballades el 2017, a les Illes es treballen 0,8 hores més i a Espanya 0,2 hores menys.

Quant a les hores treballades segons el tipus de jornada, les Illes encapçalen la llista per comunitat autònoma independentment de la jornada treballada. La jornada completa

a Balears és de 149,4 hores el 2018, la més alta de totes les regions, i que representen 4,5 hores més que en el conjunt nacional. La jornada parcial mitjana a les Illes supera les 100 hores (100,4 hores). De nou, és la més alta de Espanya amb diferència i se situa 22,5 hores per sobre de la mitjana nacional (77,9 hores). En termes interanuals, ambdós tipus de jornada creixen lleugerament (+0,6% la completa i +0,5% la parcial). La jornada completa reflecteix el suau augment de les hores a tots els sectors: a la indústria (+0,7%), a la construcció (+0,6%) i als serveis (+0,6%). Quant a la jornada parcial, només creixen les hores efectives als serveis (+0,6%), mentre que la construcció (-2,0%) i, especialment, la indústria (-2,9%) en perden.

3.4.3. La sinistralitat laboral

L'índex d'incidència disminueix en termes interanuals, després de cinc anys d'augments, i se situa en 4.933 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes.

Segons les dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social les Illes Balears

presenten un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) de 4.932,5 incidències el 2018. Com es veu en la taula 49, les Balears són, novament, la comunitat autònoma amb l'índex més elevat, molt per sobre del valor del conjunt d'Espanya (3.325,9 incidències).

¹⁰ IPC base 2011 = 100.

Pel que fa a la gravetat dels accidents, el diferencial amb Espanya ve donat pel nombre d'accidents lleus, ja que les Illes són la comunitat autònoma amb l'índex més alt (4.908,2 incidències), molt per sobre de la mitjana nacional (3.297,6). En canvi, en el cas dels accidents greus, les Illes presenten un índex per sota de l'espanyol (23,8 i 25,1, respectivament) i pel que fa als accidents mortals les Balears són la segona regió amb l'índex més baix (2,0), per sota del resultat d'Espanya (3,2).

En termes interanuals, l'índex d'incidència disminueix un -0,7% a Balears i supera la reducció del conjunt nacional (-0,2%). Set comunitats autònomes presenten descensos de la sinistralitat laboral en el darrer any, sobretot al País Basc (-5,7%) i Canàries (-2,7%). Les deu comunitats restants mostren, en canvi, un increment de l'índex d'incidència, i de forma més accentuada a Navarra (+5,3%) i Castella i Lleó (+2,2%).

Taula 49. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2018)

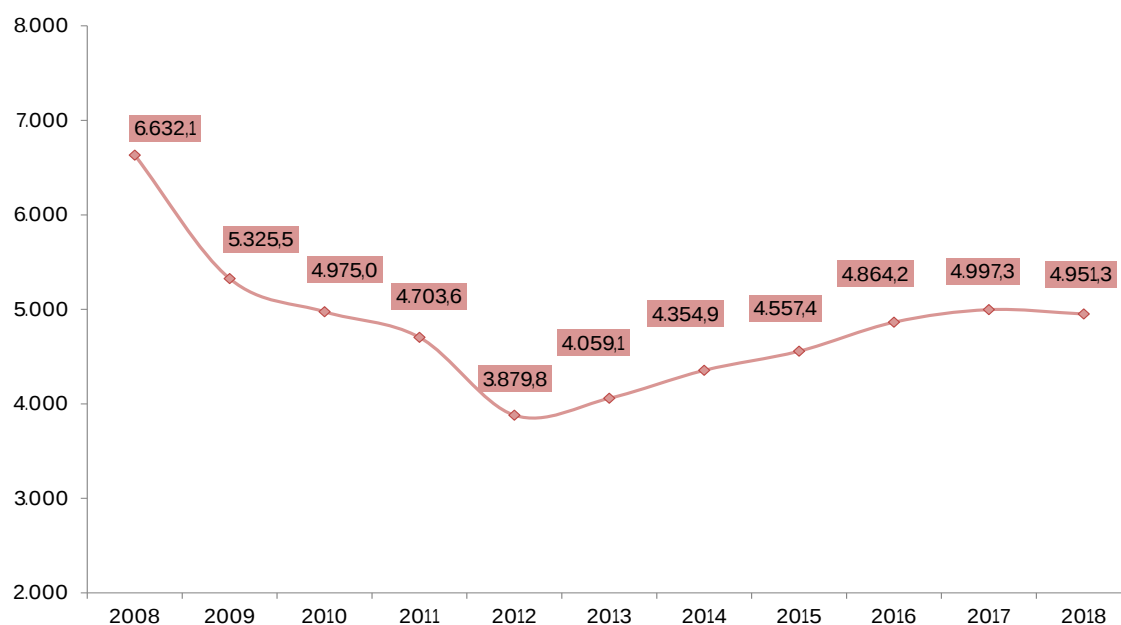
Comunitats autònomes	Acc. lleus	Índ. inc. lleus	Acc. greus	Índ. inc. greus	Acc. mortals	Índ. inc. mortals	Total d'accidents	Pob. afiliada	Índex d'incidència	Var.% interanual
Andalusia	87.530	3.731,4	899	38,3	78	3,3	88.507	2.345.777	3.773,0	-0,6
Aragó	15.112	3.226,2	98	20,9	25	5,3	15.235	468.409	3.252,5	1,6
Astúries	10.092	3.348,6	103	34,2	13	4,3	10.208	301.377	3.387,1	0,2
Illes Balears	20.390	4.908,2	99	23,8	2	0,5	20.491	415.425	4.932,5	-0,7
Canàries	23.962	3.455,5	220	31,7	20	2,9	24.202	693.446	3.490,1	-2,7
Cantàbria	5.406	3.006,9	35	19,5	8	4,4	5.449	179.788	3.030,8	1,2
Castella-la Manxa	22.684	3.998,7	171	30,1	23	4,1	22.878	567.283	4.032,9	-1,5
Castella i Lleó	24.598	3.317,8	206	27,8	41	5,5	24.845	741.402	3.351,1	2,2
Catalunya	89.663	3.120,4	478	16,6	54	1,9	90.195	2.873.411	3.139,0	0,1
Com. Valenciana	47.746	3.098,0	353	22,9	62	4,0	48.161	1.541.188	3.124,9	1,6
Extremadura	10.683	3.706,2	191	66,3	10	3,5	10.884	288.250	3.775,9	1,5
Galícia	27.387	3.316,3	430	52,1	50	6,1	27.867	825.827	3.374,4	-0,7
Madrid	74.495	2.709,1	302	11,0	58	2,1	74.855	2.749.850	2.722,1	0,6
Múrcia	16.397	3.442,8	91	19,1	23	4,8	16.511	476.268	3.466,7	-1,9
Navarra	8.746	3.672,7	60	25,2	6	2,5	8.812	238.137	3.700,4	5,3
País Basc	25.854	3.283,6	134	17,0	30	3,8	26.018	787.363	3.304,4	-5,7
La Rioja	3.716	3.543,6	38	36,2	1	1,0	3.755	104.866	3.580,8	-1,8
Ceuta	501	2.678,1	4	21,4	2	10,7	507	18.708	2.710,1	-16,3
Melilla	652	3.426,0	5	26,3	0	0,0	657	19.031	3.452,3	8,8
Total nacional	515.614	3.297,6	3.917	25,1	506	3,2	520.037	15.635.806	3.325,9	-0,2

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Per la seva banda, la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral del Govern de les Illes Balears presenta les xifres de la incidència dels accidents laborals a les Illes Balears. Segons les dades, entre els anys 2007 i 2012, coincidint amb la forta caiguda de l'ocupació per la recessió, l'índex d'incidència disminueix a les Balears. De fet, com es pot observar en el gràfic 37, el valor de l'any

2012 és el més baix de tota la sèrie analitzada (3.879,8 incidències). D'ençà, a mida que s'incrementa l'ocupació també creix la sinistralitat. Ara bé, en 2018, per primera vegada des del 2012, l'índex d'incidència disminueix i se situa en 4.951,3, valor que supera el mínim del 2012 però que alhora és un 7,0% més baix que el resultat del 2008 (5.325,5).

Gràfic 37. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (2008-2018)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral.

El 2018 s'han registrat a les Illes 20.622 accidents. D'aquests, la majoria (99,5%) són de caràcter lleu (20.519 accidents). Els greus

representen el 0,5% del total i són 100 accidents. Finalment, els accidents mortals produïts a les Illes són tres en el darrer any.

Taula 50. Evolució dels accidents registrats a les Illes Balears per gravetat (2010-2018)

Gravetat	Accidents					
	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Lleus	16.324	12.639	14.699	18.330	19.992	20.519
Greus	100	85	78	93	95	100
Mortals	11	3	2	5	11	3
Illes Balears	16.435	12.727	14.779	18.428	20.098	20.622

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral.

Pel que fa a la distribució per sectors, el dels serveis és el que, de manera habitual, presenta un major nombre d'accidents, en part perquè és el que concentra el major nombre de treballadors de les Illes. Així, el 2018 el major nombre de sinistres es concentren en els serveis (14.421 accidents, el 69,9%), seguits a bastanta distància per la construcció (3.990 sinistres, el 19,3%), la indústria (1.810 accidents, el 8,8%) i, finalment, l'agricultura (401 accidents, l'1,9%).

Aquesta distribució canvia quan s'analitza l'índex d'incidència, que posa en relació els accidents amb la plantilla mitjana activa. Així, segons aquest indicador, els sectors amb els majors índexs són, de manera habitual a les Illes, el de la construcció (10.860,4) i la indústria (7.966,5). Els segueixen l'agricultura (6.423,2) i els serveis (4.253,8). En termes interanuals, l'índex només augmenta a l'agricultura (+11,1%), mentre que disminueix a la construcció (-3,7%), als serveis (-1,2%) i a la indústria (-0,9%).

Taula 51. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Illes Balears (2010-2018)

Any	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2010	5.819,4	7.977,9	9.556,7	4.345,7
2012	6.026,5	6.477,2	7.964,0	3.478,5
2014	5.966,1	6.660,8	9.289,5	3.947,0
2016	5.384,2	7.238,5	10.551,5	4.328,0
2017	5.698,4	8.036,4	11.281,9	4.306,1
2018	6.423,2	7.966,5	10.860,4	4.253,8

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral.

Per illa, els accidents es distribueixen d'acord amb la distribució de l'ocupació a les Illes: Mallorca en concentra el major pes (78,9%), seguida d'Eivissa (14,1%), Menorca (6,2%) i Formentera (0,4%). Ara bé, en aquest cas la distribució de l'índex d'incidència per illes tampoc coincideix amb la dels accidents. De forma habitual Eivissa és l'illa amb el

major índex (6.042,8), seguida per Menorca (5.591,5), Mallorca (5.169,6) i Formentera (2.741,4). Menorca i Mallorca solen presentar resultats similars, sense que hi hagi una clara majoria d'una respecte de l'altra, sinó que depèn de l'any analitzat. Pel que fa als índexs d'incidència¹¹, tots disminueixen en termes interanuals, excepte Menorca.

Taula 52. Accidents i índex d'incidència per illes (2012-2018)

	Accidents				Índex d'incidència			
	2012	2014	2016	2018	2012	2014	2016	2018
Mallorca	10.025	11.560	14.537	16.261	4.093,8	4.594,6	5.124,7	5.169,6
Menorca	800	833	1.083	1.286	4.193,1	4.337,4	5.174,6	5.591,5
Eivissa	1.714	2.223	2.645	2.913	5.071,3	5.958,8	6.113,6	6.042,8
Formentera	61	68	100	90	2.725,6	2.692,0	3.547,4	2.741,4
Illes Balears	12.727	14.779	18.428	20.622	3.879,8	4.354,9	4.864,2	4.951,3

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral.

¹¹ No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats al règim general i en els accidents registrats.

3.4.4. Regulació de l'ocupació

La Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral recull les dades dels expedients de regulació d'ocupació registrats a les Illes Balears. Al llarg del 2018 s'han autoritzat 90 expedients (ERO), que són nou més que fa un any (un 11,1% més), però que afecten nou treballadors menys (un 1,5% menys). Pel que fa als treballadors, la xifra del 2018 ja s'acosta a l'assolida a l'etapa precrisi (581 en el 2008), però respecte dels expedients

encara es troben molt per sobre.

Els ERO de l'any 2018 han afectat a 580 treballadors, un 1,5% menys que el 2017. Aquests s'han vist afectats majoritàriament per expedients de suspensió o de reducció de jornada (el 75,5% dels treballadors), mentre que la resta (142 persones) ho han estat per expedients d'extinció.

Taula 53. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2010-2018)

ERO	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Nombre d'expedients autoritzats	146	439	147	105	81	90
Suspensió/reducció de jornada	121	401	132	92	70	80
Extinció	25	38	15	13	11	10
Nombre de treballadors afectats	1.806	2.945	1.454	867	589	580
Suspensió/reducció de jornada	1.420	2.355	1.186	588	366	438
Extinció	386	590	268	279	223	142

Font: OTIB, a partir de dades de la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral.

4. ANNEX: TAULES PER ILLES

Taula 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Total població	869.067	876.147	858.313	861.430	868.693	880.113
Dones	434.974	440.211	433.097	435.229	439.016	444.240
Homes	434.093	435.936	425.216	426.201	429.677	435.873
Menors 15 anys	132.632	135.543	135.754	135.919	136.478	136.813
15-29	163.594	152.268	143.622	141.099	142.530	145.478
30-44	235.126	235.170	225.657	219.377	217.160	216.084
45-64	212.563	221.944	221.911	229.911	235.157	241.336
65-74	65.047	68.308	69.425	72.350	74.200	76.275
75 i més	60.105	62.914	61.944	62.774	63.168	64.127
Pob. estrangera	188.011	185.824	151.669	140.414	139.304	145.140
UE-27	96.143	100.027	73.378	68.143	66.347	67.304
No UE	91.868	85.797	78.291	72.271	72.957	77.836

Font: Revisió padró. INE

Taula 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Total població	94.383	95.178	93.313	91.601	91.170	91.920
Dones	47.158	47.578	46.783	46.052	45.870	46.264
Homes	47.225	47.600	46.530	45.549	45.300	45.656
Menors 15 anys	14.927	14.997	14.668	13.927	13.751	13.572
15-29	17.248	16.229	15.152	14.613	14.635	14.961
30-44	25.268	25.166	23.987	22.485	21.867	21.564
45-64	23.581	24.722	24.993	25.645	26.018	26.599
65-74	7.089	7.632	8.035	8.160	8.179	8.407
75 i més	6.170	6.432	6.478	6.771	6.720	6.817
Pob. estrangera	15.625	15.239	12.357	10.861	9.963	10.042
UE-27	8.239	8.810	7.292	6.324	5.503	5.160
No UE	7.386	6.429	5.065	4.537	4.460	4.882

Font: Revisió padró. INE

Taula 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Total població	132.637	137.357	140.271	142.065	143.856	144.659
Dones	63.988	66.437	68.263	69.489	70.337	70.813
Homes	68.649	70.920	72.008	72.576	73.519	73.846
Menors 15 anys	18.849	19.467	20.373	20.678	21.012	21.056
15-29	27.381	26.009	25.015	23.769	23.533	23.383
30-44	39.176	41.340	43.302	44.371	44.655	44.388
45-64	32.553	34.590	35.317	36.369	37.374	38.104
65-74	7.953	8.679	9.126	9.656	9.969	10.295
75 i més	6.725	7.272	7.138	7.222	7.313	7.433
Pob. estrangera	35.409	37.999	35.352	33.707	33.828	34.017
UE-27	20.502	22.617	20.164	18.725	18.360	17.887
No UE	14.907	15.382	15.188	14.982	15.468	16.130

Font: Revisió padró. INE

Taula 57. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Total població	9.962	10.757	11.545	12.124	12.280	12.216
Dones	4.725	5.122	5.498	5.768	5.851	5.788
Homes	5.237	5.635	6.047	6.356	6.429	6.428
Menors 15 anys	1.222	1.301	1.455	1.534	1.555	1.549
15-29	1.952	1.999	1.997	1.953	1.961	1.994
30-44	3.091	3.373	3.723	3.928	3.907	3.901
45-64	2.396	2.651	2.927	3.185	3.303	3.287
65-74	769	812	834	867	870	827
75 i més	532	621	609	657	684	658
Pob. estrangera	3.211	3.508	3.734	3.914	3.838	3.662
UE-27	2.090	2.286	2.430	2.593	2.523	2.261
No UE	1.121	1.222	1.304	1.321	1.315	1.401

Font: Revisió padró. INE

Taula 58. Empreses en alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Mallorca	30.607	29.343	29.696	31.792	32.673	33.262
Menorca	3.654	3.426	3.456	3.573	3.648	3.681
Eivissa	5.637	5.759	6.099	6.638	6.849	7.012
Formentera	452	479	509	543	565	594
Total Illes Balears	40.350	39.007	39.759	42.546	43.734	44.549

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 59. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Règim General	258.891	244.885	251.597	283.668	302.885	314.522
Règim d'Autònoms	63.603	61.563	63.890	66.963	68.354	69.825
Règim Especial de la Llar	7.808	8.503	9.517	9.030	8.707	8.343
Règim Especial Agrari	2.276	2.225	2.030	2.058	2.032	1.992
Règim del Mar	1.356	1.256	1.301	1.407	1.496	1.558
Total règims	333.934	318.432	328.334	363.126	383.474	396.240

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Règim General	21.072	19.079	19.205	20.929	22.198	22.999
Règim d'Autònoms	7.005	6.761	7.137	7.339	7.375	7.438
Règim Especial de la Llar	502	495	779	684	634	565
Règim Especial Agrari	240	241	236	237	251	254
Règim del Mar	206	201	225	222	231	230
Total règims	29.025	26.777	27.582	29.412	30.690	31.485

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 61. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Règim General	32.619	36.035	37.306	43.264	46.103	48.206
Règim d'Autònoms	9.829	10.875	10.636	11.840	12.220	12.569
Règim Especial de la Llar	1.271	1.327	1.454	1.442	1.371	1.297
Règim Especial Agrari	191	171	126	136	125	134
Règim del Mar	334	458	434	533	586	597
Total règims	44.244	48.866	49.955	57.215	60.405	62.804

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 62. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2010-2018)

	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Règim General	2.062	2.238	2.526	2.819	3.101	3.283
Règim d'Autònoms	804	850	889	938	942	952
Règim Especial de la Llar	56	40	46	50	42	35
Règim Especial Agrari	9	7	6	7	10	14
Règim del Mar	75	79	87	96	99	100
Total règims	3.005	3.213	3.554	3.910	4.195	4.384

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 63. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2018

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	31.107	17,1%	7,3%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	27.897	15,3%	1,2%
5220	Venedors de botigues i magatzems	20.832	11,4%	8,7%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	7.080	3,9%	11,3%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	6.924	3,8%	9,0%
9310	Ajudants de cuina	6.630	3,6%	6,1%
4421	Empleats d'agències de viatges	3.980	2,2%	-14,2%
5110	Cuiners assalariats	3.942	2,2%	10,0%
9100	Empleats domèstics	3.466	1,9%	0,6%
4309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic ncaa	3.059	1,7%	62,1%
	Total 10 ocupacions	114.917	63,1%	
	Total contractes dones 2018	182.047		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 64. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2018

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	30.777	14,3%	8,1%
7121	Paletes	16.077	7,5%	15,2%
9602	Peons de la construcció d'edificis	11.109	5,1%	17,2%
9310	Ajudants de cuina	9.303	4,3%	2,7%
9700	Peons de les indústries manufactureres	9.249	4,3%	10,4%
5110	Cuiners assalariats	8.243	3,8%	37,5%
2932	Compositors, músics i cantants	7.194	3,3%	1,9%
5220	Venedors de botigues i magatzems	7.004	3,2%	25,7%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	5.611	2,6%	5,0%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	4.471	2,1%	10,3%
	Total 10 ocupacions	109.038	50,5%	
	Total contractes homes 2018	215.748		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 65. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2018

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	3.395	21,1%	9,3%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.475	15,4%	3,6%
5220	Venedors de botigues i magatzems	2.068	12,9%	-3,2%
9310	Ajudants de cuina	955	5,9%	7,2%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	643	4,0%	9,0%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	496	3,1%	-3,1%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	470	2,9%	-7,6%
4422	Recepcionistes d'hotels	312	1,9%	-9,4%
5110	Cuiners assalariats	282	1,8%	7,0%
2121	Infermers no especialitzats	250	1,6%	1,0%
Total 10 ocupacions		11.346	70,6%	
Total contractes dones 2018		16.064		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 66. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2018

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	3.456	18,6%	-0,3%
9310	Ajudants de cuina	1.507	8,1%	5,7%
9602	Peons de la construcció d'edificis	1.493	8,0%	19,8%
7121	Paletes	1.404	7,5%	-1,9%
5110	Cuiners assalariats	908	4,9%	1,0%
5220	Venedors de botigues i magatzems	527	2,8%	-17,3%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	468	2,5%	0,6%
2932	Compositors, músics i cantants	433	2,3%	18,9%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	362	1,9%	-5,9%
9700	Peons de les indústries manufactureres	326	1,8%	8,0%
Total 10 ocupacions		10.884	58,5%	
Total contractes homes 2018		18.606		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 67. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, dones 2018

PITIÜSES - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	11.122	26,2%	9,0%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	5.922	14,0%	8,5%
5220	Venedors de botigues i magatzems	4.833	11,4%	6,8%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	1.713	4,0%	8,0%
9310	Ajudants de cuina	1.529	3,6%	1,2%
2933	Coreògrafs i ballarins	1.499	3,5%	19,9%
5110	Cuiners assalariats	1.156	2,7%	33,8%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	1.029	2,4%	4,1%
9229	Altres tipus de personal de neteja no classificat en altres apartats	892	2,1%	9,9%
4422	Recepcionistes d'hotels	795	1,9%	16,2%
	Total 10 ocupacions	30.490	71,8%	
	Total contractes dones 2018	42.443		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 68. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, homes 2018

PITIÜSES - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	10.341	19,0%	10,3%
7121	Paletes	5.103	9,4%	14,1%
5110	Cuiners assalariats	3.290	6,0%	16,7%
9602	Peons de la construcció d'edificis	2.983	5,5%	-4,6%
9310	Ajudants de cuina	2.440	4,5%	-1,7%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	2.046	3,8%	5,9%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.893	3,5%	7,6%
5942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	1.512	2,8%	-7,1%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.445	2,7%	9,1%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	1.038	1,9%	253,8%
	Total 10 ocupacions	32.091	59,0%	
	Total contractes homes 2018	54.433		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 69. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2010-2018)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Indefinits	26.214	33.334	34.637	47.733	56.770	67.779
Formatius	848	987	2.160	1.513	2.464	1.926
Temporals	204.425	208.891	252.144	321.677	342.917	327.439
Altres	1.286	995	1.395	988	570	651
Total	232.773	244.207	290.336	371.911	402.721	397.795

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 70. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2010-2018)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Indefinits	2.846	3.173	3.272	4.222	4.613	5.655
Formatius	106	109	157	141	234	260
Temporals	21.427	20.145	23.164	28.316	29.139	28.745
Altres	21	13	135	10	2	10
Total	24.400	23.440	26.728	32.689	33.988	34.670

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 71. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2010-2018)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Indefinits	5.089	6.442	7.877	11.148	13.980	15.886
Formatius	189	198	240	150	221	173
Temporals	40.730	47.062	59.575	73.931	78.977	74.707
Altres	4	12	23	28	19	26
Total	46.012	53.714	67.715	85.257	93.197	90.792

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 72. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2010-2018)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Indefinits	442	443	623	1.163	1.496	2.160
Formatius	15	10	35	4	26	38
Temporals	3.278	3.393	4.313	4.785	5.091	3.883
Altres	-	-	1	1	-	3
Total	3.735	3.846	4.972	5.953	6.613	6.084

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 73. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	2.800	3.152	4.019	4.067	4.090	3.716
Indústria	7.585	6.853	8.659	11.438	12.268	12.806
Construcció	28.482	21.337	25.538	35.667	40.877	40.269
Serveis	193.906	200.500	252.120	320.739	345.486	341.004
Hostaleria	63.612	72.271	94.469	123.145	133.235	129.932
Comerç	25.678	28.250	34.933	44.712	47.752	47.388
Total	232.773	231.842	290.336	371.911	402.721	397.795

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 74. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	206	247	295	329	341	370
Indústria	1.188	1.104	1.118	1.332	1.356	1.422
Construcció	3.343	2.368	2.566	3.092	3.415	3.759
Serveis	19.663	19.049	22.749	27.936	28.876	29.119
Hostaleria	8.445	9.198	11.131	13.980	14.743	14.218
Comerç	2.572	2.694	3.059	3.702	3.673	3.989
Total	24.400	22.768	26.728	32.689	33.988	34.670

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 75. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	219	225	270	280	249	329
Indústria	944	921	1.217	1.516	1.661	1.584
Construcció	6.762	5.786	7.732	9.604	10.333	10.974
Serveis	38.087	45.068	58.496	73.857	80.954	77.905
Hostaleria	17.771	21.930	31.457	41.778	44.743	41.977
Comerç	5.110	6.021	6.993	8.893	9.430	9.269
Total	46.012	52.000	67.715	85.257	93.197	90.792

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 76. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	25	12	58	32	68	60
Indústria	57	20	46	59	57	66
Construcció	562	445	605	615	688	527
Serveis	3.091	3.279	4.263	5.247	5.800	5.431
Hostaleria	1.893	2.095	2.741	3.548	3.771	3.438
Comerç	467	469	561	674	704	790
Total	3.735	3.798	4.972	5.953	6.613	6.084

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 77. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	647	893	1.340	906	636	552
Indústria	3.722	3.736	3.090	2.290	1.933	1.769
Construcció	14.125	12.738	8.799	5.814	4.480	4.050
Serveis	45.398	50.012	44.122	35.231	31.734	30.282
Sense ocup. anterior	2.933	3.466	3.173	2.583	2.358	2.288
Total	66.825	70.845	60.523	46.824	41.141	38.940

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 78. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	42	67	71	57	51	50
Indústria	393	376	317	223	193	163
Construcció	1.322	1.220	738	475	360	314
Serveis	4.194	4.827	4.438	3.491	3.181	2.961
Sense ocup. anterior	185	202	179	148	142	133
Total	6.135	6.691	5.742	4.394	3.927	3.620

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 79. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	65	73	75	57	56	56
Indústria	335	332	273	171	161	150
Construcció	2.194	1.788	1.457	934	814	735
Serveis	6.708	7.198	6.793	5.479	5.001	4.762
Sense ocup. anterior	167	167	154	144	139	133
Total	9.469	9.558	8.751	6.784	6.169	5.836

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 80. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total (2010-2018)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2017	2018
Agricultura i pesca	7	8	9	8	7	7
Indústria	9	7	6	6	5	5
Construcció	85	97	77	60	36	40
Serveis	347	330	286	232	202	191
Sense ocup. anterior	5	7	10	7	4	3
Total	453	449	388	313	254	245

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 81. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2011-2018)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2011	67.584	35.885	31.699	8.386	49.589	9.609	51.017	5.424	11.143
2012	70.845	36.861	33.984	8.250	51.829	10.766	55.533	4.957	10.355
2013	66.706	34.129	32.577	7.108	48.275	11.323	53.743	4.226	8.737
2014	60.523	29.980	30.543	6.534	42.557	11.432	49.362	3.915	7.247
2015	53.917	25.491	28.426	5.953	36.763	11.201	44.097	3.568	6.253
2016	46.824	21.554	25.270	5.062	31.239	10.523	38.101	3.290	5.433
2017	41.141	18.308	22.833	4.707	26.783	9.651	33.426	3.087	4.628
2018	38.940	17.053	21.888	4.557	25.108	9.276	31.261	3.100	4.580

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 82. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2011-2018)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2011	6.189	3.216	2.973	811	4.667	712	4.745	370	1.075
2012	6.691	3.435	3.256	829	5.033	829	5.285	341	1.066
2013	6.256	3.219	3.037	688	4.642	926	5.118	304	833
2014	5.742	2.805	2.937	627	4.161	955	4.788	287	667
2015	5.091	2.323	2.768	593	3.593	905	4.270	259	562
2016	4.394	1.967	2.428	505	3.044	845	3.689	220	485
2017	3.927	1.694	2.233	481	2.641	805	3.278	220	430
2018	3.620	1.513	2.108	475	2.374	771	3.019	209	393

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 83. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2011-2018)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2011	9.033	4.918	4.115	1.132	6.799	1.102	5.930	1.330	1.773
2012	9.558	5.173	4.385	1.198	7.151	1.209	6.570	1.280	1.708
2013	8.933	4.748	4.185	958	6.696	1.279	6.357	1.069	1.507
2014	8.751	4.530	4.222	875	6.541	1.336	6.259	1.086	1.406
2015	7.743	3.853	3.890	791	5.702	1.251	5.542	970	1.232
2016	6.784	3.328	3.456	697	4.950	1.138	4.800	912	1.073
2017	6.169	3.016	3.154	662	4.482	1.025	4.263	911	996
2018	5.836	2.813	3.023	641	4.228	967	3.955	929	951

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2011-2018)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2011	457	258	199	55	362	40	241	98	117
2012	449	259	190	251	86	112	60	356	33
2013	388	225	163	43	311	35	228	64	96
2014	388	213	175	40	308	40	222	68	98
2015	352	190	162	42	273	36	209	57	85
2016	313	166	148	39	233	41	184	57	73
2017	254	133	121	28	191	35	144	55	56
2018	245	128	117	32	181	32	143	54	47

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

5. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

Taules

- Taula 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial
- Taula 2. Evolució de les taxes d'ocupació i d'atur per països (2018)
- Taula 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2018)
- Taula 4. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 5. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2018).
- Taula 6. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2014-2018)
- Taula 7. Creixement del VAB per illes (2010-2018)
- Taula 8. Evolució del nombre d'empreses segons la seva grandària a les Illes Balears i a Espanya (2017 i 2018)
- Taula 9. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2018-2017).
- Taula 10. Taxes de creixement dels centres de treball balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2018)
- Taula 11. Centres de treball en alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2018)
- Taula 12. Altes, baixes i ràtio d'altres d'empreses per sector a les Illes Balears (2018)
- Taula 13. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 14. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2018)
- Taula 16. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2016-2018)
- Taula 17. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2016-17²) i variació percentual respecte al curs 2001-2002
- Taula 18. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2014-2016-2018)
- Taula 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2010-2018)
- Taula 20. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball (2013-2018)
- Taula 21. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2018-2017)
- Taula 22. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2018)
- Taula 23. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2010-2018)
- Taula 24. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2018)
- Taula 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2018)
- Taula 27. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2010-2018)

- Taula 28. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2018)
- Taula 29. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2010-2018)
- Taula 30. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2010-2018)
- Taula 31. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2010-2018)
- Taula 32. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2018)
- Taula 33. Evolució de l'atur registrat per illes (2010-2018)
- Taula 34. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb descensos interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2018)
- Taula 35. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 36. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 37. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 38. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2014, 2016 i 2018)
- Taula 39. Nombre (en milers) i proporció de llars en relació a la situació econòmica dels seus membres a les Illes Balears (2012-2018)
- Taula 40. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2010-2018)
- Taula 41. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2010-2018)
- Taula 42. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2018)
- Taula 43. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 44. Persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB (2010-2018)
- Taula 45. Evolució del total de demandants i dels demandants aturats segons si cobren prestació i tipus de prestació (2010-2018)
- Taula 46. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2010-2018)
- Taula 47. Evolució del cost salarial total per treballador i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2014-2016-2018)
- Taula 48. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació a les Balears i a Espanya (2010-2018)
- Taula 49. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2018)
- Taula 50. Evolució dels accidents registrats a les Illes Balears per gravetat (2010-2018)
- Taula 51. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Illes Balears (2010-2018)
- Taula 52. Accidents i índex d'incidència per illes (2012-2018)
- Taula 53. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2010-2018)
- Taula 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2010-2018)
- Taula 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2010-2018)
- Taula 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2010-2018)
- Taula 57. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2010-2018)
- Taula 58. Empreses en alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2010-2018)
- Taula 59. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2010-2018)

- Taula 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2010-2018)
- Taula 61. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2010-2018)
- Taula 62. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2010-2018)
- Taula 63. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2018
- Taula 64. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2018
- Taula 65. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2018
- Taula 66. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2018
- Taula 67. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, dones 2018
- Taula 68. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, homes 2018
- Taula 69. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2010-2018)
- Taula 70. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2010-2018)
- Taula 71. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2010-2018)
- Taula 72. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2010-2018)
- Taula 73. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2010-2018)
- Taula 74. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2010-2018)
- Taula 75. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2010-2018)
- Taula 76. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2010-2018)
- Taula 77. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total (2010-2018)
- Taula 78. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total (2010-2018)
- Taula 79. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total (2010-2018)
- Taula 80. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total (2010-2018)
- Taula 81. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2011-2018)
- Taula 82. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2011-2018)
- Taula 83. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2011-2018)
- Taula 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2011-2018)

Gràfics

- Gràfic 1. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2005-2018)
- Gràfic 2. Creixement percentual de la població per illes (2001-2018)
- Gràfic 3. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2018)
- Gràfic 4. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2005-2017)
- Gràfic 5. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2010-2017)
- Gràfic 6. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2005-2018)
- Gràfic 7. Distribució de les empreses de les Illes Balears segons estrat d'assalariats (2018)
- Gràfic 8. Evolució de la variació interanual de les empreses d'alta a la Seguretat Social de les Illes Balears (2012-2018)
- Gràfic 9. Ràtio d'altres i baixes d'empreses per illes (1T 2012-4T 2018)
- Gràfic 10. Variació interanual d'altres i baixes d'empreses per sector a les Illes Balears (2018)
- Gràfic 11. Evolució de la població activa a les Balears (2008-2018) (en milers)
- Gràfic 12. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (2008-2018)
- Gràfic 13. Evolució del percentatge de joves amb estudis superiors. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2018)
- Gràfic 14. Percentatge de població entre 30 i 34 anys que ha completat estudis superiors (2018)
- Gràfic 15. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2018)
- Gràfic 16. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2018)
- Gràfic 17. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i població ocupada a les Balears segons l'EPA (2005-2018)
- Gràfic 18. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2018)
- Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2018)
- Gràfic 20. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2005-2018)
- Gràfic 21. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2008-2018)
- Gràfic 22. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2008-2018)
- Gràfic 23. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2010-2018)
- Gràfic 24. Variació interanual del nombre de treballadors d'alta al règim general de la seguretat social i de les afiliacions equivalents a jornada completa (2012-2018)
- Gràfic 25. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2005-2018)
- Gràfic 26. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2018)
- Gràfic 27. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2018)
- Gràfic 28. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2018)
- Gràfic 29. Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació del total d'ocupats a la UE-28 (2005-2018)
- Gràfic 30. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2005-2018)
- Gràfic 31. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2017-2018)

- Gràfic 32. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat dels mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2010-2018)
- Gràfic 33. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2018)
- Gràfic 34. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2005-2018⁸)
- Gràfic 35. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2005-2018)
- Gràfic 36. Evolució de la bretxa salarial a Espanya i a les Illes Balears (2008-2016)
- Gràfic 37. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (2008-2018)

6. LLISTA DE FONTS I INDICADORS

- Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- Indicadors econòmics del Ministeri d'Economia i Empresa
- Indicadors educatius del Ministeri d'Educació i Formació Professional
- Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2010 de l'INE
- Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- Euroindicadors de l'Eurostat
- Estadístiques generals i regionals de l'Eurostat
- Estadística de migracions (INE)
- Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- Revista *Conjuntura econòmica de les Illes Balears*, de la Direcció General d'Ocupació i Economia de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears
- Índexs de preus de consum (IPC) de l'INE
- Padró municipal de l'INE
- Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Dades del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SPEE)
- Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears
- Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat)

G CONSELLERIA
O TREBALL, COMERÇ
I I INDÚSTRIA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ OCUPACIÓ I ECONOMIA